

35 OBSERVANT

Bedrijfsleven heeft geen interesse

BIOLOGICA-PLAN TER ZIELE

Het plan om op Randwyck in de schaduw van de universiteit een groot bio-wetenschappelijk publiekscentrum onder de naam Biologica te bouwen is van de baan. Het bestuur van de Stichting International Biological Science Centre heeft besloten alle activiteiten stop te zetten en de stichting te liquideren. Het mislukken van het plan is te wijten aan de zeer geringe bereidheid van het bedrijfsleven om de vereiste financiële bijdrage te leveren.

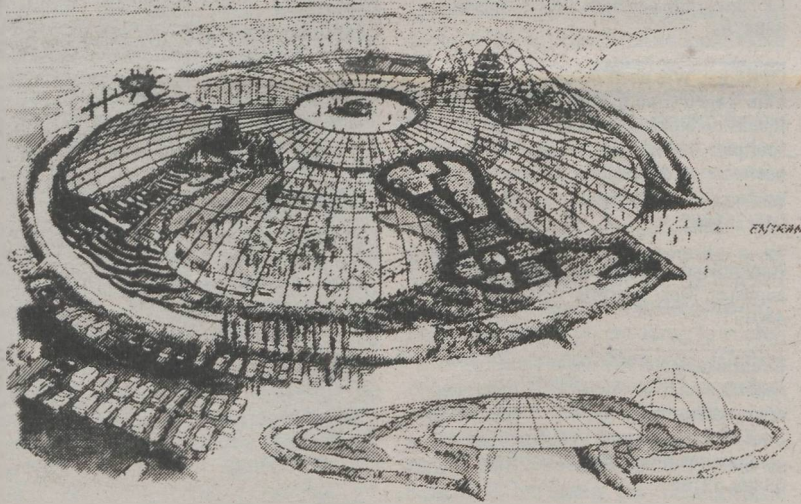
De kosten van Biologica waren geraamd op 93 miljoen gulden. Provincie en gemeente waren bereid voor de bouw een bedrag van 30 miljoen (voor het grootste deel PNL-geld) op tafel te leggen. De rest zou moeten komen van de Europese overheid en het bedrijfsleven. De initiatiefnemers hoopten tien bedrijven zover te krijgen dat zij zouden bijdragen aan de eerste inrichting van Bio-

logica en vervolgens de exploitatie mede op zich zouden nemen. Brussel leek aanvankelijk nog geïnteresseerd, maar een promotietoer langs diverse grote bedrijven leverde geen noemenswaardige steun op. In de brief, die het stichtingsbestuur aan alle betrokkenen heeft gezonden, wordt als verklaring gegeven dat de benaderde bedrijven "ogenschijnlijk minder sterk de noodzaak voelen het

brede publiek te informeren over moderne bio-wetenschappelijke ontwikkelingen dan op grond van het maatschappelijk belang ervan verwacht mocht worden. Zij vinden dat een taak van de overheid en willen hierin zeker het voortouw niet nemen. Daarnaast zijn er voor de bedrijven goedkopere methoden (beurzen, TV-programma's) om de publieke opinie te beïnvloeden".

In totaal heeft de ontwikkeling van het Biologica-concept de afgelopen vier jaar bijna 800.000 gulden gekost. Het grootste deel van dat bedrag, 750.000 gulden is door de provincie Limburg betaald; de rest kwam van de gemeente Maastricht. Voor die acht ton is onder andere een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd, dat positief uitviel. Biologica zou jaarlijks op minstens 600.000 bezoekers kunnen rekenen. Als voorwaarde voor een sluitende exploitatie werd gesteld dat de stichtingskosten niet hoefden te worden afgeschreven en dat het bedrijfsleven op structurele wijze zou participeren in de exploitatie. De bedrijven bezweken echter niet voor het plan, dat voor vijf ton in een voorlopige schets was uitgewerkt. De bereidheid om mee te doen bleek zelfs zo gering, dat het stichtingsbestuur ervan afzag om een nadere haalbaarheidsstudie te laten verwezenlijken, ook al had de provincie daarvoor nog eens vijf ton in het vooruitzicht gesteld op voorwaarde dat het bedrijfsleven eenzelfde bedrag zou schenken. "Dat zouden we nog wel bij elkaar gekregen hebben, maar dat had meer te maken met persoonlijke relaties dan met interesse om in een later stadium te participeren in Biologica", zegt de secretaris van de stichting, ir. Katrien de Vos-Reesink. Zij heeft de hoop dat over een paar jaar het plan weer opnieuw leven wordt ingeblazen, "maar nu blijkt de tijd gewoon niet rijp". (Voor meer achtergronden over Biologica en soortgelijke plannen in Nederland zie pagina 7)

Jacques Herraets

Zo zou de 'Bio-Dome' van Biologica er hebben uitgezien als het plan was doorgegaan

VAKBOND VERLIEST GEDING OVER STUDIEBEURZEN

De Landelijke Studenten Vakbond (LSVB) heeft het kort geding tegen minister Deetman verloren. Volgens de Haagse rechtbankpresident mr. M. Wijnholt mocht Deetman zonder meer bepalen dat een student niet langer met terugwerkende kracht een hogere beurs kan aanvragen.

Wijnholt heeft vorige week donderdag vonnis gewezen in het kort geding dat de LSBV veertien dagen tevoren aanhangig had gemaakt. De zaak draait om een ministeriële regeling van 27 april jongstleden, waarmee Deetman het onmogelijk maakt om aanvullende studiefinanciering (leningen en aanvullende beurzen) met terugwerkende kracht aan te vragen. Ook wijzigingen in de omstandigheden van de student die leiden tot een hogere toelage, worden pas gehonoreerd vanaf het moment dat de verandering is doorgegeven aan 'Groningen'. Volgens de LSBV zullen enkele tiendu-

zenden studenten financieel verlies oplopen door deze maatregel. De bond vond dat onredelijk en betwistte ook dat Deetman het recht zou hebben om zelfstandig zo'n regeling af te kondigen. Maar Wijnholt heeft de LSBV op beide punten in het ongelijk gesteld. De minister is wel degelijk bevoegd om regelingen te wijzigen, vindt de rechtbankpresident. Ook vindt hij het 'niet onredelijk' dat Deetman studenten wil stimuleren om wijzigingen in hun omstandigheden prompt door te geven.

Jos Dohemen/HOP

Laatste Observant van het jaar

Dit is het vijfendertigste en laatste nummer van de negende jaargang van Observant.

Om het wachten op het volgende nummer te veraangename, brengen we een extra-dik zomernummer met alles wat U altijd al weten wilde over de horti-, ouwe jongens-, hokjes-, hobby-, eet-, bedrijfs-, sport- en Benny-cultuur. Na de zomervacantie, op 31 augustus, zijn we er weer met een speciaal introductienummer. Kopij voor dat nummer moet op vrijdag 25 augustus in ons bezit zijn.

De redactie wenst iedereen een prettige vakantie!

Informatie- en opinieblad van de
Rijksuniversiteit Limburg.
Redactie-adres: Postbus 616,
6200 MD Maastricht. Tel. 043-887174

Negende jaargang, nummer 35, 22 juni 1989

Inhoud

pag. 8

De studentencultuur

Volgens Van Dale bestaat 'studentencultuur' niet, maar de traditionele studievereniging Tragos bloeit als nooit tevoren en heeft weldegelijk een -volgens leden niet te beschrijven- cultuur. Over mores, zuipen, zoonen, foeten, bokken, geiten en het Koninklijk Echtbaar.

Pagina 9

De horticultuur

Rechtshistorici zijn tegenwoordig dun gezaaid in deze wereld. De Utrechtse professor Spruit stond aan de wieg van de beoefening van de rechtsgeschiedenis in Maastricht, werd bijzonder hoogleraar, en hield twee weken geleden een oratie over de tuinen van Rome. De klassieke horticultuur.

Pagina 10

De hobbycultuur

De ene medewerker ligt in z'n vrije tijd te bakken in de zon, een ander verzamelt speldjes, sigarenbandjes, kaartspelen of bierglazen. Voor de een is de liefhebberij een vlucht uit het werk, een ander kan zijn werk zo mooi met zijn hobby combineren. Puck Muller is gefascineerd door het kantgebeuren, vooral omdat het helemaal niets met haar werk te maken heeft. Hans Philipsen tuurt ook tijdens werkuren wel eens door het raam, als hij buiten een bijzondere vogel hoort fluiten. De kantklosster en de ornitoloog aan het woord over hun vrijetijdsbesteding.

Pagina 12

De eetcultuur

Bij alle universitaire belangstelling voor cultuur past de aandacht voor de eetcultuur binnen deze instelling. Daarom August Magirus over de omhooggevallen snotneuzen van hoogleraren, die de sociale functie van eten miskennen. En zijn pleidooi voor een afstudeervariant over eten bij de faculteit der gezondheidswetenschappen. Daar weet men immers alles al over voeding.

Pagina 13

De hokjescultuur

Nu hij het interview van te voren even doormam, vond hij het allemaal toch wel wat hard overkomen. "Alsof ik de wijsheid in pacht heb, en dat is absoluut niet zo". Val Wösten is eerstejaars student, een tamelijk opvallende verschijning, met tamelijk uitgesproken meningen. "Maar zo vast liggen die niet, hoor."

Pagina 14

De sportcultuur

De studenten Dennis Bergmans en Desirée Heijnen presteren heel wat op sportgebied en denken bovendien dat hun leerprestaties zeer gunstig beïnvloed worden door deze inspanningen. Paul Develée en Coen Hemker van de vakgroep Biochemie betwijfelen ernstig of sport wel zo goed is voor de gezondheid. Zij vertegenwoordigen de groep anti-sporters, die meewarig aanzien hoe hun collega's na een half uurtje joggen bleek en uitgeput achter het bureau zinken.

Pagina 20

De Benny-cultuur

Wie denkt dat studenten niet meer te porren zijn voor enige activiteit vergist zich schromelijk. De Eerste Studenten Benny Nijman Fanclub ter bescherming van het Nederlandse lied en Benny in het bijzonder telt nu al meer leden dan NSEM, Reflex en Dope tesamen. De Maastrichtse Benny's hebben daarom wegens overmatige belangstelling de gelederen moeten sluiten. Benny en zijn moeder dachten dat het een grapje was, maar daarvan willen de fans niets weten.

Ingezonden brieven voor deze rubriek mogen een lengte van maximaal één kantje A4 hebben. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten of niet te plaatsen

Jaren '30-feest

Wie zich de voorlaatste advertentie-campagne voor werving van studenten kan herinneren zal zich afgelopen zaterdag in het Oud-Gouvernement hebben afgevraagd waar het 'bourgeois leven in Maastricht' zich afspeelt! Op 10 juni j.l. hadden waarschijnlijk de twee enige echte Bourgondiërs die - op onze instelling rondlopen te weten Michel Pijpers en Jeroen Verkerk - met de superbe medewerking van de dienst Civiele Zaken - een groots feest op touw gezet voor de officiële opening van een pand dat als feestruimte z'n weerga niet kent. (Aan)kleding en muziek in de dertiger jaren-stijl zou dit evenement ongetwijfeld in de RL - annalen doen belanden. Helaas!!! Hoe hadden zij ooit kunnen voorzien dat 5.000 studenten, 1.900 medewerkers en 3.000 H.B.O.-ers aan

persoonlijke brieven en posters langs iedere meter van hun dagelijkse route nog niet genoeg zouden hebben om te beseffen dat er iets bijzonders op handen was. Was de entreprijs ter hoogte van één rondje in de kroeg wellicht een onneembare financiële hindernis? Heeft iedereen een vage relatie met een pas behaald eindexamen of is het gewoon zo dat het gros van de vermeende feestgangers liever in het café of voor de beeldhuis vertoeft? Wie, o wie kan een argument bedenken voor de reductie van een weergalooz spektakel tot een intiem partijtje? Dit soort teleurstellingen zal in het elk geval steeds moeilijker maken voor de initiatiefrijken onder ons om hun energie te verspillen aan mensen die een dergelijke onverschilligheid ten toon spreiden.

Moeder en zoon (Bonke).

P.S. Het was toch nog erg gezellig met z'n honderdvijftigen.

paarljes

De PPC-almanak wordt op het volgende lustrumfeest gepresenteerd. Henri.

Woning/etage gezocht per 1 sept. in of rond Maastricht voor wetenschappelijk medewerker RL. Tel. 888358. Paul Lemmens.

GEZOCHT: KAMER IN ONDERHUUR voor stage van enkele maanden in het najaar. Aanvang sept. of okt. Bel Monique: 020-831957.

Telefoonnr. zoek, maar de foto's van onderwijsgroep FdG zijn klaar. A.V. Dienst, tel. 888245.

C6 was jouw laatste treffen. D8, B6, A6: Val is niet meer! Lucrum sine damno alterius fieri non potest (Publ. Syrus). Henri.

Lift voor 2 personen aangeboden naar Engeland. Hoek van Holland-Harwich. 7-8 heen 21-8 terug. Tel. 04407-2064 ('s avonds).

Aankomend 1e jaars studente zoekt woonruimte. Tel. 076-411737.

GEZOCHT: Video-opnames van 'Nauwgezet en wanhopig' van Wim Kaizer VPRO. Tafelstraat 13, tel. 215651 of 04954-1816.

Kamers gezocht voor 2 of meer personen. Liefst in centrum van Maastricht. Bel 09-32-12455494 ma t/m vr. Vraag naar Silvia of Monique. Bel 04490-37190 vraag naar Silvia.

Studente (22 jaar) zoekt KAMER tot max. 350,- incl. met gebruik van K/D/T liefst in/nabij centrum Maastricht. Tel. 02520-21819.

Gezocht: Goede zangeres met ervaring en uitstraling voor Jazz/Jazzrock band. Contacteer 647277 (Harm Jan) 253869 (Roel) of 614382 (Felix).

Studente GW zoekt kamer in Maastricht of directe omgeving per 1-8-1989 voor ca. 300,-. Bel Jolande 01685-2318.

Gezocht: kamer in onderverhuur voor charmante Delftse stagiair voor de maand september. Jout 254391.

Studenten opgelet! Zoek je een vakantiebaan met HOGE VERDIENSTEN, bel dan MACO-Promotions 03469-1967 tussen 19.00-21.30 uur.

Overstappen naar BMG Rotterdam? Deficiënties inlossen? Zou jij met mij

contact willen onderhouden over de voorbereidingen? Tel. 043-216385 (Anne-Marie).

Alcohol en verkeer, dat kun je niet maken; met een personenbusje van Stichting BUBU kunnen er acht de kegel raken. Verhuur van personen- en bestelbusje, 50,- resp. 45,- per dag, 0,30 per km. waarvan de eerste 100 km vrij. (pr. excl. BTW en brandstof). Bel: 256162/211048.

Tekenen en schilderen in de natuur. Culturele teken / schilderijen naar prachtige natuur/cultuurgebieden. Wij gaan naar Kreta, Ierland, Toscana en Turkije. Inl. Atelier Fransez Witte, Stichting rekreatief, Volderstraat 55, 6231 LB Meerssen, tel. 043-643435.

"De Elset", een gezellige boerderij, rustig gelegen groepsaccommodatie, uitstekend geschikt voor studiedagen, conferenties, weekends, (20 km van Maastricht). H. Ronken, Elzeterweg 6, 6281 NN Mechelen, tel. 04455-1363.

Voor kleine of grote kamerverhuizingen bellen 04409-2324. Kosten 62,50 in Maastricht of omgeving.

Attentie Diensthoofden/stagegroepvoorzitters. Medewerker dienst Studentenzaken zoekt structurele werkzaamheden van administratieve aard. Wie heeft er iets voor mij? Tel. 887349.

Slot-manifestatie, als afsluiting van de SIT-IN, bij de Chinese Ambassade op de Adriaan Goekooplaan 7 in Den Haag, donderdag 22 juni om 18.00 uur. Bereikbaar met tram 7 en 8. Info 070-462888. Vanaf 23 juni tel. 070-461616.

Wie kan voor mij op cassette opnemen: 'Root beer rag' van Billy Joel, o.a. op CD/LP 'Street life serenade'. Kees Ruisen, tel. 888479.

OPROEP. Wie heeft de dader gezien die mijn wagen (zwarte Ford Escort XR3i), tijdens de bloktroets van 19-6-1989 in sportpark de Geusselt, ernstig bekrast heeft. De tip die leidt tot aanhouding van de dader wordt beloond met 250,-. Tel. 045-251865.

Aankomend student zoekt kamer m.i.v. augustus. Max. huurprijs 350,-. Tel. 045-440171.

Deeltijdstudente VW zoekt kamer of beperkt aantal overnachtingsmogelijkheden voor periode 8 tot 28 juli a.s. i.v.m. cursus computervaardigheden. Ricky Vos: 03494-53186.

Te koop: Fiat Panda 45 CL 1985, 90.000 km. Zeer goede staat: fl. 5.900,-. Tel. 043-438339.

Studentenkamers/-appartementen te huur gevraagd in centrum van Maastricht t.b.v. deelnemers International seminar Development of Nursing Science using Orem's Self-Care Theory voor de periode van zaterdag 30 juli (namiddag) t/m zaterdag 12 augustus 1989. Aanmelding en/of meerdere informatie: Aggi Bronkhorst, Externe Betrekkingen Gezondheidswetenschappen, Leculenastrat

14, 6200 MD Maastricht. Tel. 887396.

Te koop mini-wash Sirocco. Merk Nova. 100,-. tel. 043-255615.

Te huur aangeboden: ruime kamer in studentenhuis met tuin (centrum) voor de periode 9 juli t/m 28 augustus. Tel. 043-251095 of 474561.

Student vraagt hulp voor type-werk i.v.m. doctoraal-scriptie voor 1 à 2 dagen. Vergoeding in overleg. Type-vaardigheid vereist. Bel Rob: 043-219673.

Woningruil: 1 pers. app. in hartje Groningen voor een woning/app. in Maastricht. Tel. 050-121582/770850. Rob van Nues.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Observant. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Bouillonstraat 3 (kamer 0.006)
Postbus 616
6200 MD Maastricht
telefoon: 043-887174

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröder (penningmeester)
Erik de Graaff (secretaris)
Ton Hamelers (redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Ad van Iterson

Redactie
Jacques Herraets
Wannes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Ton Hamelers
Evelyn de Leeuw

Redactie-assistente
Marlies In de Braekt

Foto's
Franco Gori

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Eldee Offset Heerlen

Paarljes
Paarljes schriftelijk inleveren bij de redactie, maximaal 25 woorden. Niet commerciële Paarljes zijn gratis voor studenten en personeelsleden. In alle andere gevallen bedraagt de prijs f 7,50. Paarljes waarin onroerend goed te koop wordt aangeboden kosten f 25,00.

Advertenties
Tarieven en reserveringen bij de redactie, telefoon 043-887174.

Mededelingen
Mededelingen voor de Bulletin-pagina's doorgeven aan Frank Speet, dienst Voorlichting. Telefoon: (88)7171.

Abonnementen
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 35,00 per jaar.

Hoger Onderwijs Persburo
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Hoger Onderwijs Persburo (HOP), samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Folia (Universiteit van Amsterdam), Mare (Leiden), Uniers (Tilburg), Delta (Delft), KU-Nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitsblad Twente, Universiteitskrant Groningen en Cursor (Eindhoven).

HOP-correspondent: Jos Dohmen.

TE HUUR
Grote luxe woning met dubbele garage, grote aangelegde tuin.
Hulsberg (15 km. van Maastricht).
Aanvaarding rond 1/9/89.
Prijs fl.1550,- per maand.
Inlichtingen: 04406-14687.

OPVANG PEUTERS EN KLEUTERS
In de Vrije Basisschool, Montenakenweg 4 te Vroenhoven-Belgie (5 min. van het Vrijthof Maastricht) zijn nog een 20-tal plaatsen vrij voor de opvang van peuters en kleuters vanaf 1 september 1989. Voorwaarden zijn: de kinderen moeten de leeftijd van 2,5 jaar bereikt hebben en ze moeten regelmatig aanwezig zijn; iedere werkdag van de week van 9 uur tot 12 uur. De mogelijkheid is er om te blijven middageten; dan zijn de kinderen aanwezig tot 15.30 uur. Inschrijvingen graag voor 1 augustus. De vergoeding is zeer laag. Meer inlichtingen bij leidster Jeanny Schiepers, tel. (Belgie) 09-32-12452916 of bij de directie Roger Stevens, 09-32-12455726.

Gezonde vrijwilligers gezocht!!!

In het kader van onderzoek naar effecten van Antihistaminica op rijvaardigheid worden voor de maanden augustus t/m november deelnemers gezocht, die gedurende 4 weken in deze periode beschikbaar zijn. Testafnames vinden om de andere week plaats op twee doordeweekse dagen. Tijdsduur per dagdeel: 5 uur. Vrijwilligers ontvangen fl750,- voor deelname aan het onderzoek. Deelnemers dienen ouder te zijn dan 25 jaar minstens 3 jaar in het bezit te zijn van het rijbewijs en over voldoende rijervaring (meer dan 8000 km/j) te beschikken. Voor meer info.: Instituut voor Geneesmiddelen, Veiligheid en Gedrag. 043-474591 (A.Bos dan wel J.Ramaekers).

Nog twee bestuursleden opgestapt

LSVB-BESTUUR VALT UITEEN NA AFTREDEN VOORZITTER

Na voorzitter Nicky de Hiep zijn nu ook Ferdinand Krook en Bram Zandstra uit het bestuur van de Landelijke Studenten Vakbond gestapt. Het tweetal is het niet eens met de zware kritiek die de algemene ledenvergadering vorige week op De Hiep heeft geuit en de motie van wantrouwen die tot haar vertrek leidde. Volgens de twee bestuursleden was de kritiek niet onterecht, maar te zwaar aangezet.

Aanleiding tot de motie van wantrouwen was de suggestie die Nicky de Hiep aan het VVD-Kamerlid Franssen had gedaan om de overgangsregeling voor de Harmonisatiewet te beperken tot een jaar in plaats van twee. Zij wilde aldus voorkomen dat Franssen de regeling 'controversieel' zou verklaren, waardoor er niets meer van een overgangsregeling terecht zou komen. Franssen gaf gehoor aan de suggestie van De Hiep, maar de rest van het LSVB-bestuur was 'witheet'. Bij het CDA en de PvdA waren nog voldoende openingen voor een twee-jarenregeling te vinden, luidde het argument van de overige bestuurders.

Doorknedeheid

Niet alleen de handreiking aan de VVD wordt de LSVB-voorzitter kwalijk genomen, ook werd haar een hang naar publiciteit verweten en een gebrek aan politieke doorknedeheid. De affaire heeft de LSVB inmiddels vleugellam gemaakt. Na het vertrek van De Hiep, Krook en Zandstra bestaat het bestuur nog slechts uit Ruud Dirkse en Maarten Udo. Laatstgenoemde werd begin dit jaar door Nicky de Hiep gepasseerd bij de verkiezing voor het voorzitterschap, maar hij heeft inmiddels te kennen gegeven dat hij niet meer beschikbaar is voor die functie. Alle (ex-)bestuurders hebben een spreekverbod.

Officieel woordvoerder van de bond is nu Jaap de Bruijn, maar hij heeft geen zitting in het bestuur. Volgens De Bruijn zou De Hiep zijn opgestapt, omdat een herhaling van het gebeurde niet was uitgesloten. Ferdinand Krook is het daar niet mee eens. Hij heeft twee jaar in het LSVB-bestuur gezeten en zou deze week officieel aftreden, maar is nu voortijdig opgestapt uit onvrede met de gang van zaken. Krook vindt het risico dat Nicky de Hiep opnieuw in de fout zou gaan "nogal overdreven". "Volgens mij zou zoiets niet gauw opnieuw gebeuren. Ik ben het er wel mee eens dat zo'n uitspraak tegenover Franssen niet kan. Dat had op zich een reden voor opstappen kunnen zijn, maar ik weet niet wat ze letterlijk heeft gezegd. De zwaarte van die opmerking hangt af van de context. Als ze het tegen het PvdA-Kamerlid Wallage had gezegd, dan had die waarschijnlijk gereageerd met: ben je soms gek geworden? Die man kan tenminste nog vanuit onze positie denken; dat kan Franssen in het geheel niet. Bij die andere kritiekpunten, zoals inzake de publiciteit, denk ik dat daar nog wel uit te komen was. Naar mijn mening waren 't wat kleinigheden. Die kritiek was nogal vaag. Op die manier kun je op iedereen kritiek hebben. Het kan wel gegrond zijn, maar hoe erg is het? Op Maarten van Poelgeest waren ook wel aanmer-

kingen, maar die jongen was zo goed, dat je dat dan maar weer inslikte."

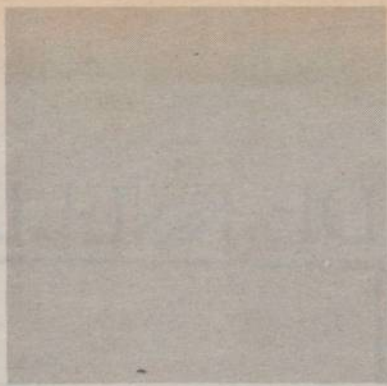
Machtsgreep

Volgens Krook is er geen sprake van een of andere machtsgreep. "Ik heb het me wel afgevraagd, maar ik denk uiteindelijk niet dat er oneigenlijke argumenten zijn gebruikt. Ik zie het eerder als een groei-stuip. Vier jaar geleden is het hele bestuur nog opgestapt en nu nog maar iets meer dan de helft. Het probleem is volgens mij dat de LSVB een andere verantwoordelijkheid aan het krijgen is. We maken een bepaalde groei door en er zijn op centraal niveau nu meer mensen actief. We hebben nu erkenning bij de minister, bij de politiek en het publiek en dat zijn we niet zo gewend. Er worden nu zwaardere eisen aan ons gesteld. De wat vrijblijvende stijl van besturen die we nogal eens hebben gehanteerd, voldoet nu niet meer. Ik denk dat we nu wat gedegener aan de slag moeten, maar daar was dit bestuur niet op gebouwd." Met zijn twee jaar bestuurservaring weet Krook waarover hij spreekt: "Ik ben zelf een vertegenwoordiger van die oude lijn." De onenigheid is tevens terug te voeren op verschil van opvatting over de taken van een studentenvakbond. Amsterdam en Nijmegen hebben sterk de neiging om politieke strijdpunten centraal te stellen, terwijl Delft, Groningen en Twente de belangenbehartiging als belangrijkste uitgangspunt stellen, meent Delftenaar Krook.

Slachtoffer

Bovendien kon Nicky de Hiep in tegenstelling tot voorganger Van Poelgeest niet 'drijven' op een virulent studentennactivisme. Het vakbondswerk wordt daardoor een stuk nuchterder. De Hiep heeft de luwte evenwel gebruikt om de contacten met andere jongerenorganisaties aan te halen en ze deed dat heel erg goed, aldus Krook. Mogelijk is de LSVB zelfs het slachtoffer geworden van haar eigen succes. Ferdinand Krook: "Het zal me wel kwalijk worden genomen en zeker weten doe ik het niet. Maar met het vertrek van Deetman lijkt het er op alsof we niet meer tegen de buitenwereld kunnen vechten en we nu onszelf van kant maken. Het slaat nu terug op onszelf. Als er nu grote acties waren geweest, hadden we ons deze bestuurscrisis niet kunnen permitteren."

Bert Determeijer

De Hiep wil loyaal blijven aan LSVB

Oud-LSVB-voorzitter Nicky de Hiep was maandag op persoonlijke titel te gast op een door de haar gunstig gezinde Groninger Studentenbond georganiseerde forumdiscussie over studiefinanciering. Ondanks het 'spreekverbod' was zij bereid een toelichting te geven op haar aftreden vorige week. Nicky de Hiep: "Ik ben natuurlijk niet voorzitter geworden voor een leuk CV'tje. Je begint met een bepaalde overtuiging en denkt dat je die met veel mensen deelt. Het gaat je aan het hart als dat niet zo blijkt te zijn."

De Hiep was zelf niet bij de bewuste ledenvergadering aanwezig ("Dat is wel zo netjes"). Over de wijze waarop de LSVB het conflict naar buiten heeft gebracht is ze niet erg te spreken. "Op het moment dat men in een persbericht schreef dat de reden van mijn aftreden de kwestie-Franssen was, ging het mij echt te ver", aldus De Hiep. Het VVD-kamerlid Franssen werd door haar op het idee gebracht het overgangsrecht voor de Harmonisatiewet nog één jaar toe te passen, in plaats van de twee jaar die minister Deetman voor ogen stond.

De Hiep: "Ik heb het gedaan op de manier zoals ik dacht dat goed was. Als zij het anders willen, dan moeten ze dat doen. Ik zou nog drie dagen lang verhalen kunnen vertellen over de toedracht, maar daar heb ik geen zin in. We moeten overgaan tot de orde van de dag. Ook een oud-voorzitter kan loyaal zijn aan de vereniging."

Volgens De Hiep is het "absolute onzin" dat ze in de pers alle aandacht naar zich zelf toe heeft willen trekken; zoals haar door sommige LSVB'ers wordt verweten. "Ik vond het helemaal niet zo leuk om mijn anonimiteit te moeten opgeven. Maar dat is nu eenmaal een van de consequenties van het voorzitterschap." Nicky de Hiep was naar eigen zeggen wekelijks zestig tot tachtig uur met haar voorzittersfunctie kwijt. Wat gaat ze nu met deze plotseling vrijgekomen zee van tijd doen?

"Ik heb besloten mijn studie weer op te pakken en ik zal kijken hoeveel ruimte er nog overblijft om iets voor de bond te doen."

Aan lager wal

Een van de verdiensten van de overheid is, dat zij erin slaagt maatschappelijke veranderingen steeds korter op elkaar te laten volgen. Zo ook in het onderwijs. Goed voorbeeld doet goed volgen trouwens, want de bedenkers van de onderwijsprogramma's aan zowat alle faculteiten die de Rijksuniversiteit Limburg rijk is kunnen er ook wat van. In het hoger onderwijs is de inkt nog niet droog van het plan om elke toegangsdrempel weg te nemen en het sleepnet na het eerste jaar te leggen - wat een wonderbare visvangst van dropouts van de negentiger jaren zal dat jaarlijks worden- of het kamerlid Wallage brengt de hele universitaire wereld en het HBO het schaamrood op de kaken: dat we er nog niet eerder aan gedacht hadden een brugklas voor het héle hoger onderwijs in het leven te roepen.

Wat wil Wallage? Wallage wil een aanzienlijk flexibeler stelsel van hoger onderwijs, om aantallen studenten, kwaliteit en maatschappelijke behoefte op elkaar te laten passen. In feite betekent dat vandaag de dag dat meer studenten met minder docenten kwalitatief zulke goede opleidingen moeten krijgen, dat iedereen in weerwil van tienduizenden werkzoekenden een baan krijgt.

Vroeger dacht Wallage dat te bereiken met het samenvoegen van universiteiten en HBO-instellingen. Hij erkent nu dat de samenleving voor die visionaire gedachte nog niet rijp is. Geen ramp, al naar een paar jaar gedwongen fuseren zijn er in grote delen van het HBO hogescholen ontstaan, die de vergelijking met universiteiten kunnen doorstaan. De politicus - die, nu Lubbers al ruim voor de verkiezingen Kok op bijna genant opvallende wijze het hof maakt, ongetwijfeld vlak voor het slapen gaan voor de spiegel steevast de ministerssteek past - pleit voor een forse cultuuraanpassing. Universiteiten en hogescholen hebben samen de plicht studenten die studieroute te laten volgen die het beste aansluit bij hun capaciteiten en 'daarbij zoveel mogelijk studenten aan een afgezonde opleiding te helpen'. Daar heb je het al. Het kan niet schelen hoe, als je maar bevolkingsstammen aan een bul helpt.

Als ik Wallage mag geloven dan zijn we met die cultuuraanpassingen als een heel eind gevorderd. Ik citeer: "In feite bestaat een groot deel van het universitaire programma uit beroepsopleidingen. De praktijkgerichte attitude van de hogescholen is binnen die opleidingen dringend geboden. Op den duur zullen er voor opleidingen tot bijvoorbeeld leraar, arts of jurist gemeenschappelijk opgezette instituten moeten komen". De aap komt bijtijds uit de mouw. Besparen wij alleen in Maastricht al gauw even minstens twee faculteiten, want de HEAO bereidt tot prima voor op de advocatuur en de slagersvakschool levert bijkans dokters af. "De hogescholen op hun beurt hebben een groeiende behoefte aan een wetenschappelijke onderbouwing van hun opleidingen. Daar hebben de universiteiten een taak". Wallage weet kennelijk niet hoe moeilijk het is een vლეuge wetenschappelijkheid aan de universitaire opleiding zelf te geven. Insiders kennen het eclatant succes van de verwetenschappelijking van het onderwijs aan onze medische faculteit, een operatie die met alle geweld naar de hondebrokechtige naam WOMS moest luisteren.

In ieder geval kan als dit moois aanvangen met een gemeenschappelijke brugklas. Deze, zo stelt de vindingrijke sociaal-democraat, hoeft geen rekening te houden met de grenzen tussen HBO en wetenschappelijk onderwijs. Eén oriënterende pot nat. De beste jongens en meisjes worden voor de wetenschap uitverkoren. Aan het eind van de brugklas vindt namelijk een 'begeleide selectie' plaats: alleen die studenten die er blij van hebben gegeven voldoende wetenschappelijk belangstelling te hebben en prestaties van voldoende niveau hebben geleverd krijgen een ongeclausuleerde toegang tot het wetenschappelijk onderwijs. Voor de anderen geldt in beginsel nog wel dat ze vrij hun verdere opleiding mogen kiezen maar dat hun prestaties in het eerste jaar zo kunnen zijn dat hun keuze ingesnoerd wordt tot een beperkter aantal opties. Het bekende bedrog: in beginsel vrij, maar toch een prettig ingesnoerde keuze. Formuleringen die alleen een reizend politicus kan bedenken. Maar dan eerder een VVD'er die vindt dat nu voldoende slimme arbeiderskinderen zich van hoogleraarsplaatsen meester hebben gemaakt.

Ook na de brugklas blijft het een rotzooitje. Universiteiten en hogescholen hebben de plicht te zorgen voor uiteenlopende afstudeervarianten zoals kort hoger onderwijs, baccalaureaat-achtige opleidingen, langere studies en echte twee fase-opleidingen. Daarbij zal toenemend grensverkeer tussen universiteiten en hogescholen ontstaan die over en weer studiepunten erkennen. Kunt U er dan nog wijs uit? Wallage niet. Maar ook dat lost hij virtuoos en radicaal op. "Dat grensverkeer levert een type afgestudeerde op waarin men de thuisbasis - universiteit of hogeschool - niet meer één twee drie herkent. Daarom moeten de titels maar worden afgeschaft, behalve die van doctor. Die heeft immers internationaal een eigen karakter. De andere titels zijn irrationeel, het zou een modern land sieren daar een eind aan te maken".

Zo simpel is dat. Overvolle universiteiten en hogescholen, een krimpend corps schamelbetaalde docenten en exponentieel groeiende werkloosheid onder academici, hoe los je dat op, mijnheer Wallage? Zoals de laatste tijd zoveel problemen zijn opgelost: door neerwaartse nivellering, mijnheer Wallage. Men maakt één gigantische antichambre, pikt er de goeie uit, die men een beroepsopleiding met een snuffje wetenschap geeft, de overigen helpt men zo gauw mogelijk aan een papier en men schaft - op een elite van doctors na - de academicus af in de hoop dat iedereen vlot een baan krijgt. Eigenlijk net als vroeger, met dat verschil, dat men naast een kweekschool voor onderwijzers nu ook een vormingsinstituut voor advocaten en rechters krijgt en een vakopleiding voor artsen.

Hoger onderwijs aan lager wal, mijnheer Wallage. Het zou een modern land sieren daar een eind aan te maken.

Frans van Wijmen.

Door Bart Brouwers

Misdaad

Georganiseerde misdaad à la mafia of comorra komt ook voor in Nederland. Dat is de stellige overtuiging van prof. dr. A. Block, hoogleraar aan de Pennsylvania State University. Block is gespecialiseerd in 'organized crime' en wordt op dat gebied dan ook als de autoriteit bij uitstek gezien. Toen Freddie Heineken ontvoerd werd, kreeg hij van de FBI dan ook direct de vraag voorgelegd of hij 'die types' niet kende. Helaas, dit keer niet, (de daders hoorden niet tot wat Block beschouwt als georganiseerde misdadigers) maar de vraag alleen al bevestigde Blocks reputatie. Over zijn fascinatie voor de zware jongens is hij duidelijk: "Mensen die bereid zijn zoveel risico's te nemen zijn bij voorbaat interessant. Elke keer als een mafioso zijn auto start, kan er een bom onder de motorkap liggen." Nederland is de gehele twintigste eeuw al actief op het gebied van de georganiseerde misdaad. Op dit moment staan de Nederlandse Antillen wat dat betreft in het middelpunt van de belangstelling, aldus Block. "Een aantal Amerikaanse criminelen die ik heb ge-

volgd heeft zwart geld verhandeld via Nederlandse bedrijven en banken op de Antillen. Nederland speelt een belangrijke rol in de zwarte economie." Van juristen verwacht Block allerminst een nuttige bijdrage aan de terugdringing van de georganiseerde misdaad. Sterker nog, "zonder juristen kan de georganiseerde misdaad niet bestaan. Juristen worden rechters, politici en dan vazallen van de professionele criminelen. Het hele rechtssysteem afschaffen om de georganiseerde misdaad tegen te gaan? Dat zou een stap in de goede richting zijn." (Mare)

Baan

Driekwart van alle afgestudeerden heeft binnen zes maanden een baan. Dat blijkt uit een enquête die de Rijksuniversiteit Groningen heeft laten uitvoeren. Economen scoren het hoogst volgens dat onderzoek: maar liefst 95% van hen heeft binnen een half jaar een baan. Ruim zeventig procent heeft zelfs al vóór de buluitreiking een job op zak. Bedrijfskundigen volgen de economen op de voet met 93% na zes maanden. Sociale wetenschappers en letterenstudenten worden nog steeds voor een groot deel

DE KWELLING VAN PYTHAGORAS

opgeleid voor het arbeidsbureau: zestig procent van hen heeft na een half jaar een baan gevonden, maar twee van elke vijf studenten blijft voorlopig werkloos. Nog twee Groningse cijfers: rechten zit op tachtig procent (na een half jaar), geneeskunde op bijna negentig. Negen op de tien sociale wetenschappers, geografen en archeologen blijken na hun oplei-

ding dringend behoefte te hebben aan bij- of nascholing. Van de wiskundigen en natuurwetenschappers blijft het grootste deel in de wetenschap hangen: 43%. Verder blijkt ook uit het onderzoek dat personeelsadvertenties het meest geëigende middel vormen om aan een baan te komen. Een op de drie afgestudeerden kwam zo aan het werk. Twintig procent

bleef hangen op een stageplaats. Tot slot werden ook de gewenste werktijden onderzocht. De bedrijfskundigen en economen bleken het ijverigst: de helft wil graag meer dan 41 uur per week werken. Godgeleerden doen het wat rustiger aan: de meerderheid is voor een week die 30 uur of minder omvat. (U-Krant)

Duitsers

De Nijmeegse universiteit hield vorige week een symposium over de beeldvorming rond de Duitsers. Veel geschreeuw, voetbalpraat en vooroordelen waren het gevolg. Maar ook enkele rake typeringen. Bonner correspondent Rink Drost: "In Nederland is alles toegestaan wat niet verboden is. In Duitsland is alles verboden wat niet is toegestaan en als het dan mag, is het ook meteen een plicht." Zijn collega Rob Meines: "De Duitsers zijn vaak irritant nadrukkelijk aanwezig. Ze zijn niet van het trommelvlies te brànden". Gerard Kessels (oud-correspondent in Bonn en nu redacteur bij De Limburger) denkt daar anders over. "De Nederlandse media hebben nooit oog gehad voor de andere krachten in Duitsland. Nederlandse correspondenten blijven zoeken naar het nazisme en daar ligt in de berichtgeving ook de nadruk op. Duitsland was altijd een politiestaat, alleen wisten de Duitsers dat zelf nog niet. Waarschijnlijk omdat ze geen Nederlandse kranten lezen." Het symposium leverde ook een wel bijzonder pessimistische conclusie op: "Het verschil tussen een Duitse toerist en een Duitse terrorist is dat de laatste hier sympathisanten heeft". Daar kunnen ze (we?) het voorlopig mee doen. (KU-Nieuws)

Ode

Menige promotie eindigt (of begint) met een ode aan het thuisfront. Jarenlange opofferingsgezindheid van vrouw (of man) en kinderen worden in enkele zinnen afgedaan. Maar wat voor zinnen! De tranen springen je zo nu en dan spontaan in de ogen. Het vooroordeel dat promoveren elk huwelijk kapot maakt, blijkt niet altijd op te gaan, zo heeft een Utrechts bliksemonderzoek aangetoond. Een bloemlezing: 'Ik bedank Karin, die mij meenam buiten de grenzen van dit proefschrift.' 'Ik dank mijn vader, die zelf ook actief is in het onderzoek over konijnen.' 'Dit werk draag ik op aan mijn ouders en Hanneke. De formules zeggen hen weinig of niets. Maar als zij er niet waren, zouden de formules mij ook niet veel zeggen.' 'Lieve Rosalie en Gysèle, fantastisch zoals jullie mij achter mijn bureau hebben laten zitten en mij er soms zelfs achter hebben gezet, wat te denken geeft...' (U-blad)

Cosa di Franco

Groeten uit Zuid-Limburg

Verkiezingsprogramma's ruimen weinig ruimte in voor hoger onderwijs

POLITIEKE PARTIJEN VERDEELD OVER SELECTIE VAN STUDENTEN

Hoger onderwijsbeleid is geen thema waarmee een politieke partij serieus zal trachten op 6 september stemmen te trekken. De verkiezingsprogramma's zijn hierover dan ook zonder uitzondering aan de magere kant. De prioriteiten in de komende vier jaar liggen nu eenmaal bij het milieu, het sociaal-economisch beleid, de volksgezondheid en - dat nog wel - het overige onderwijs. De op hoger onderwijs gespecialiseerde politici willen echter het hoofd niet laten hangen. Jacq. Wallage (PvdA) is op tournee langs congressen en symposia om te tonen dat zijn partij best ideeën heeft, al staan die niet in het program. En Jan Franssen (VVD) vindt het tijd worden om zijn nek uit te steken met het heikele onderwerp van de selectie onder studenten.

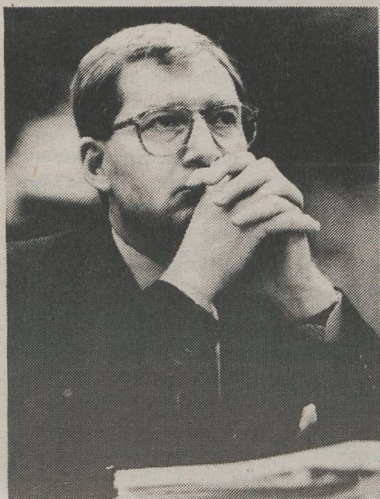
Volgens Wallage kunnen we blij zijn dat er überhaupt in sommige verkiezingsprogramma's voor het onderwijs als geheel weer nationale prioriteit wordt gevraagd. De PvdA zelf trekt 1,6 miljard gulden extra uit voor onderwijs. Dat is aanzienlijk meer dan de concurrentie doet, 'maar dan nog maak je er slechts een derde van de schade mee ongedaan die de afgelopen jaren is aangericht.' Dat de aandacht voor het hoger onderwijs daarbij relatief klein blijft, geeft Wallage toe. 'De PvdA gaat er van uit dat de ruimte die wenselijk is voor het hoger onderwijs, moet worden verdiend door doelmatigheidsverhoging binnen het systeem zelf.'

Ook het CDA-verkiezingsprogramma is terughoudend wat het hoger onderwijs betreft. 'Je kan zeggen dat het voortborduurde op het beleid dat al in gang was gezet, zowel wat studiefinanciering betreft als de vergroting van de autonomie van de instellingen,' zegt Kamerlid Ad Lansink. 'Ik zeg dat niet uit defensieve overwegingen, maar het is moeilijk om in zo'n programma een hele nieuwe visie op het hoger onderwijsbeleid uiteen te zetten. Dat geldt voor de andere partijen evenzeer. Het is al heel wat dat onderwijs tot de prioriteitsgebieden behoort. Als we dan nog een oplossing weten te vinden voor de overschrijdingen bij studiefinanciering en bij de studentenaantallen, is er misschien ooit wat ruimte vrij te maken.'

Lege handen

De politici hebben daarom de universiteitsbestuurders met lege handen laten vertrekken, toen die enkele weken geleden met een speciale oproep naar Den Haag kwamen. Daarin werd betoogd dat Nederland te weinig geld steekt in het wetenschappelijk onderwijs. Wallage verwoordt de opinie die zijn collega's van CDA en VVD delen: 'Het hoger onderwijs mag de afgelopen jaren te lijden hebben gehad onder financiële ingrepen. Daar is op dit moment geen sprake meer van. Voorheen hebben de universiteiten geklaagd over bezuinigingen, nu vragen ze meer geld. De politiek zegt daarop: is er geen ruimte, maar minder zul je ook niet krijgen.'

De VVD-er Franssen formuleert dat nog wat scherper: 'Wij doen niet mee aan de discussie dat de universiteiten al zoveel hebben moeten bezuinigen en dat de reuk eruit is. In het systeem liggen nog mogelijkheden genoeg om aan geld te komen. Er is een geweldige ingebouwde verspilling. Kijk maar naar de hoge uitval van studenten, naar het lage onderwijsrendement. Die structurele onevenwichtigheden willen wij in de komende tijd aan de orde stellen. Bij een betere beheersing van het proces moeten middelen beschikbaar kunnen komen voor nieuwe aan-

Franssen: rendement opschroeven (foto Klaas Koppe)

dachtsgebieden binnen hetzelfde bestel.' Franssen wijst erop, dat het beleid er steeds op mikte dat 77 procent van de studenten binnen een jaar de propedeuse zou halen. In vier jaar tijd, zo was de gedachte achter de twee-fasenstructuur, zou zeventig procent het doctoraal moeten hebben. In de praktijk blijkt echter, volgens cijfers van het CBS, dat maar dertig procent van de eerstejaars in een jaar de propedeuse haalt. Slechts zes procent van de studenten die in 1982 zijn begonnen met een studie heeft in vier jaar het doctoraal gehaald, tegenover een prognose van zeventig procent. De helft van de studenten slaagt er ook niet in om de studie in zes jaar af te ronden. Franssen: 'Als we er nu eens in slagen om dat percentage van zes, dat in vier jaar het doctoraal haalt, op te hogen naar vijftig procent. En als de andere vijftig procent dan nog twee jaar doorstudeert. Dan levert dat volgens onze berekeningen een besparing op van 300 miljoen gulden. Daar kun je heel wat mee doen.'

Zwaar aanzetten

In het verkiezingsprogramma van de partij komt het niet aan de orde, maar binnen de VVD wordt momenteel gewerkt aan een notitie, die uit de doeken moet doen hoe deze enorme rendementsverbetering tot stand kan komen. Tijdens de verkiezingscampagne willen de liberalen dat 'zwaar aanzetten'. 'In de wetenschappelijk hoek, zo blijkt uit tal van gegevens, zal er in de komende jaren een overschot blijven aan alfa-mensen en een tekort aan beta's,' aldus Franssen. 'Verder zal het hbo moeten groeien ten koste van het wo. Je zult dus de studentenstromen moeten verschuiven en bovendien een instroombeperking voor de universiteit moeten afkondigen. Dat is de enige manier om overeenstemming te brengen in de massificatie van het stelsel

enerzijds en de kwaliteit en de kosten anderzijds.'

Ook van de kant van de universiteiten wil de VVD een inspanningsverplichting. Zij moeten meer mensen naar de onderwijsactiviteiten overhevelen, desnoods ten koste van het onderzoek. Tot nu toe deed zich eerder een personeelsstroom van onderwijs richting onderzoek voor, maar dat moet ten gunste van de rendementen maar eens worden omgekeerd. Het onderzoek hoeft daarvoor niet te lijden, meent Franssen, als men overgaat tot een zekere interuniversitaire taakverdeling.

Franssen denkt voorlopig aan een gemiddelde instroombeperking van tien procent voor het hele universitaire onderwijs, met het zwaarste accent in de alfa- en gamma-hoek. In ieder geval moet bij de verdeling over de studierichtingen rekening worden gehouden met de maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden. De instroombeperking wordt geëffectueerd door de studenten te selecteren op eindexamencijfers en vakkenpakketten.

Selectie

Het zal de VVD niet meevallen om voor deze voorstellen de handen op elkaar te krijgen. Het idee van selectie aan de toegangspoort is een doorn in het oog van de collega-parlementariërs. Lansink zet zich er fel tegen af: 'Ik geloof niet in ingangselectie, waarbij je individueel gaat testen wie al dan niet geschikt is. Ik vind wel dat je globale eisen mag stellen bij de ingang, maar het kan niet zo zijn, dat je een apart toelatingsexamen moet doen waarbij wordt uitgemaakt wie wel en niet mag studeren. Ik geloof veel meer in een behoorlijke voortgangscritique tijdens de studie en een behoorlijke verwijzing van studenten, zodat ze wat sneller toegroeien naar die plek in het onderwijssysteem waar ze kunnen functioneren.'

Wallage denkt daar net zo over als Lansink, hoezeer hij het ook met de VVD eens is dat nog heel wat verbeterd kan worden aan de doelmatigheid van het onderwijssysteem. 'De denkfout van de VVD is dat men meent uit een te grote groep studenten een kleine groep te moeten selecteren. Het probleem is niet dat we het hoger onderwijs moeten beschermen tegen te zwakke studenten. Het probleem is hoe je iedereen die wil doorleren na de middelbare school, op een plek kunt brengen waar hij met plezier en effectief doorleert en waar de samenleving ook nog wat aan heeft. Je hebt dan eerder een overmaat nodig aan begeleiding en aan keuzes, aan concrete doelen. Daaraan moeten we werken. Tegenover het wegselecteren van de VVD plaatsen wij het ergens naartoe selecteren.'

VVD WIL STUDENTENSTROOM BEPERKEN

De VVD wil het aantal eerstejaars studenten dat naar de universiteit gaat met tien procent beperken. Daarvoor is een strengere selectie nodig. In combinatie met andere maatregelen, denkt de VVD hiermee per jaar 300 miljoen gulden te kunnen besparen, die elders in de onderwijsbestel ingezet dienen te worden.

Dat zegt het Kamerlid Jan Franssen, de onderwijsspecialist van de VVD, deze week in een gesprek met dit blad. Volgens Franssen wordt in het hoger onderwijs veel geld 'verprut' door de hoge uitval van studenten en door te traag afstuderen. 'Ik wil geen rem zetten op het principe van hoger onderwijs voor velen. Iedereen die aan de universiteit op zijn plaats is, moet de kans krijgen. Maar mensen die er niet thuis horen moet je in de toekomst mijden. Omdat het geldverspilling betekent.'

Besparing

Uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek is gebleken dat maar dertig procent van de eerstejaars studenten in een jaar tijd de propedeuse haalt. Slechts zes procent weet het doctoraal examen binnen de cursusduur van vier jaar te halen, terwijl na zes jaar nog steeds de helft niet is afgestudeerd. Volgens Franssen moet er in de komende jaren naar worden gestreefd om zeker de helft van de universitaire studenten in vier jaar tijd het doctoraal te laten halen en de andere helft in zes jaar tijd. Als dat zou lukken, levert dat een besparing op van 300 miljoen gulden per jaar, die elders in het onderwijsbestel gebruikt kan worden voor nieuw beleid.

Om een dergelijke verbetering tot stand te brengen stelt de VVD zich een pakket van maatregelen voor. Zo zou met de universiteiten een convenant moeten worden gesloten, waarin zij zich tot rendementsverhoging verplichten. Daarbij kunnen zij gebruik maken van middelen als flexibele programmering en korter durende opleidingen. Verder zou de huidige studenteninstroom in belangrijke mate moeten worden verlegd van

Bedrijfsleven

Doelmatigheid in het hoger onderwijs verbeteren, moet volgens de PvdA op andere manieren kunnen. Door bijvoorbeeld beroepsopleidingen nadrukkelijker onder de paraplu van het hbo te brengen of door ze in een samenwerkingsverband van wetenschappelijk onderwijs en hbo te plaatsen kom je tot besparingen - dat moet Wallage de VVD toegeven en hij is daar zelf ook vóór. 'Maar iets anders is, dat het bedrijfsleven nog weinig betaalt voor gerichte beroepsopleidingen. Je moet niet zoals de huidige regering alleen maar rondgaan met de collectebus, want dan weet je dat je niet meer dan een knoop krijgt. Je moet of een stevig akkoord sluiten of je moet middelen die anders rechtstreeks naar het bedrijfsleven zouden toevloeien inzetten in het hoger onderwijs. In de overtuiging dat een niet gering deel daarvan uiteindelijk toch bij het bedrijfsleven terecht komt in de vorm van kwaliteit van mensen.'

De selectieproblematiek doet de geesten in het Haagse uiteengaan, voor het overige lijken de drie grote partijen elkaar niet zoveel te ontlopen in de wensen ten aanzien van het hoger onderwijs. De

het wetenschappelijk naar het hoger beroepsopleidingen alleen in het hbo worden verzorgd, omdat de kosten per student daar aanzienlijk lager liggen. Tenslotte bepleit Franssen een instroombeperking aan de universiteit van gemiddeld tien procent. De beperking zou hoger moeten liggen in de alfa- en gamma-sector en lager in de beta- hoek. Bij de verdeling van de instroombeperking moet in elk geval rekening worden gehouden met de maatschappelijke behoefte aan afgestudeerden. De effectivering ervan zou moeten geschieden door een strengere selectie van studenten. Daarbij zouden eindexamencijfers en vakkenpakketten moeten meetellen.

Selectie

De VVD is van plan om deze voorstellen indringend te presenteren tijdens de verkiezingscampagne. Selectie van studenten aan de toegangspoort van de universiteit was al een item in het VVD-verkiezingsprogramma. Daarop is scherpe kritiek geuit door vertegenwoordigers van de andere politieke partijen. Franssen wil zich daar niet door van de wijs laten brengen: 'Selectie is een heikel punt, maar daarom moet het niet buiten de discussie blijven. Omdat er geen eisen worden gesteld aan het vakkenpakket, moeten hogescholen en universiteiten in de propedeuse deficiënties wegwerken. Daar is depropedeuse niet voor bedoeld. Als de universiteiten de deficiënties niet wegwerken, moeten de studenten dat zelf doen. Dat kost dus extra tijd. De consequentie van die open toegang tot het hoger onderwijs is weliswaar een hoge deelname, maar ook een hoge uitval en dus hoge exploitatiekosten. Bovendien heeft dit consequenties voor de kwaliteit van het hoger onderwijs. Aan het gegeven dat slechts een klein deel van de instromende studenten gekwalificeerd is of kan zijn voor de wetenschap, wordt geheel voorbijgegaan.'

Jos Dohmen/HOP

overeenstemming betreft bijvoorbeeld het te voeren onderzoeksbeleid, waarbij alle partijen pleiten voor de versterking van de fundamentele research en de afscherming daarvan tegen het oprukken van de contractonderzoek. Verder vindt opeens iedereen dat de universiteiten - om meer bedrijfsmatig te kunnen functioneren - ook de gelegenheid moeten krijgen op de kapitaalmarkt geld te lenen. Volgens Lansink mag daar in het huidige tijdsgewricht geen bezwaar meer tegen bestaan.

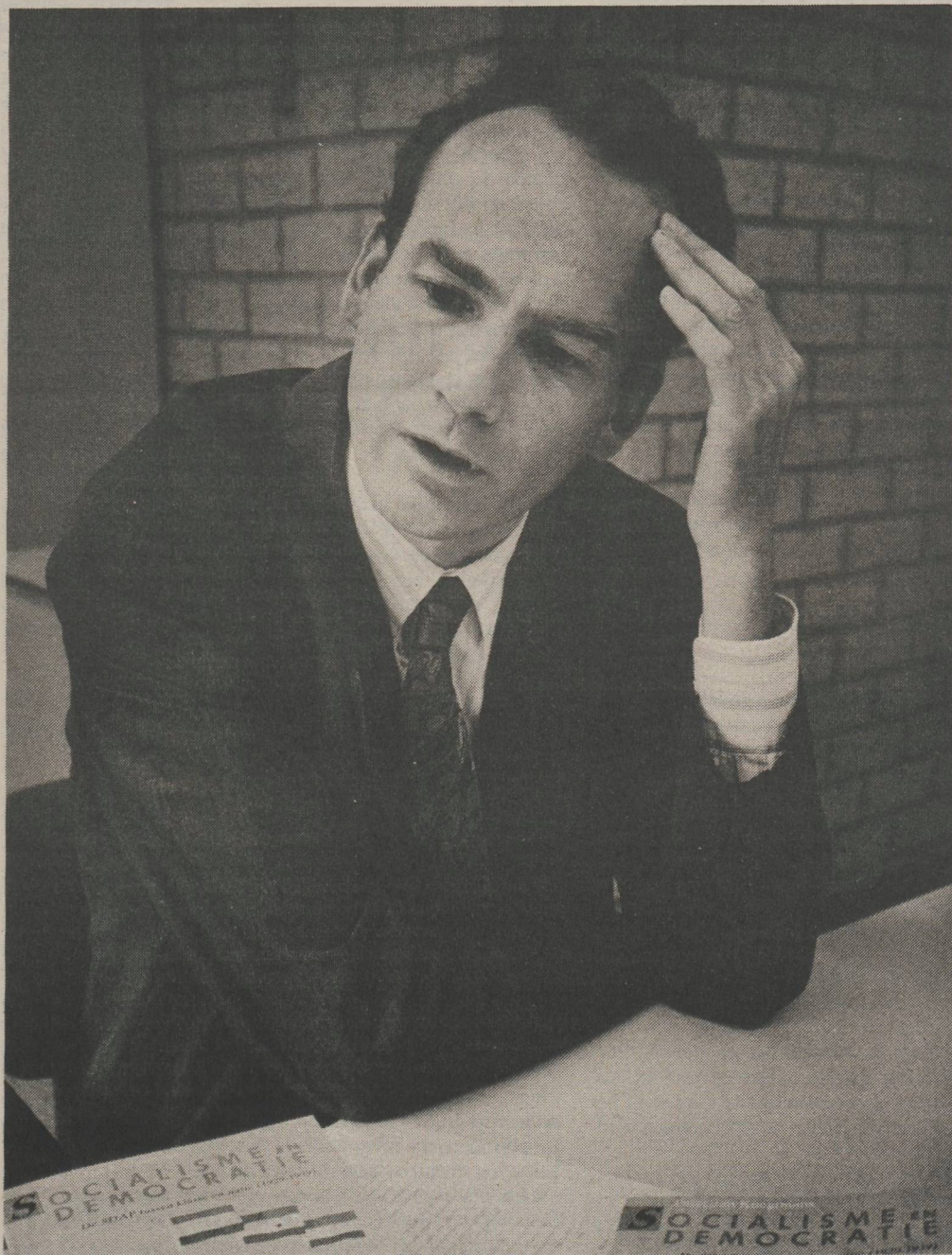
'Het probleem was steeds dat de overheid garant zou moeten staan voor dergelijke leningen. Maar nu kunnen de instellingen met hun contractenportefeuilles zwaaien als om garanties wordt gevraagd. In dat kader is het misschien mogelijk om een soort tweedeling te maken in de financiering van de universiteiten. Laat ze maar zelf beschikken over een aparte pot eigen inkomsten uit contracten, waarmee ze hun beleidsruimte kunnen vergroten zonder direct de exploitatierekening aan de minister voor te leggen.'

Jos Dohmen/HOP

Faculteit was er sowieso gekomen, traditioneel of niet

"HET ONDERWIJSSYSTEEM HAD NIET GEHOEVEN"

Eind '91 moet het af zijn, maar Peter Jan Knechtmans ("PJ" in de wandel) weet nog niet of dat lukt: de geschiedschrijving van de medische faculteit vanaf 1969 tot 1974. Verder dan die datum komt hij in ieder geval niet, en vijftien jaar is een mooi afgerond getal. Het is de periode waarin de basis voor de Rijksuniversiteit Limburg werd gelegd en de medische faculteit tevens een fase van consolidatie bereikte: in '84 viel het definitieve besluit om een nieuw academisch ziekenhuis te bouwen, het stelsel van externe beoordeling werd geïntroduceerd, en de eerste curriculumherziening werd met de nota "De rode draad" bekrachtigd. Tezamen leveren die elementen een cesuur op, vindt Knechtmans. Dat die wat geforceerd is zal niemand een historicus kwalijk nemen. Je moet tenslotte ergens een punt zetten.

Knechtmans: "Monsterverbond tussen KVP en PvdA gaf de doorslag".

Knechtmans, overigens geen 'echte' historicus maar politicoloog, werd in januari 1988 door het faculteitsbestuur van de medische faculteit aangesteld om de geschiedschrijving weer op te nemen. Daar was nogal ernstig de klad in gekomen sinds een eerder (rond 1982 begonnen) universitair project om de historie van de instelling te boek te stellen om nooit geheel opgehelderde redenen stuk was gelopen; er zouden teveel persoonlijke belangen van nog werkzame actoren mee gemoeid zijn, werd er gefluisterd, terwijl de precaire besluitvorming rond het nieuwe academisch ziekenhuis een dergelijke openheid evenmin zou verdra-

gen. Daarnaast was de kwaliteit van het voorwerk nog niet om over naar huis te schrijven. De opdracht was gegund aan het Sociaal Historisch Centrum, en met name aan de directeur daarvan, dr. J. Jansen, die een onbedwingbare neiging vertoonde de vestiging van een achtste medische faculteit in Maastricht in Europees universitair perspectief te plaatsen, zodat het eerste hoofdstuk de middeleeuwse universiteit van Bologna tot vertrekpunt nam. Dat was niet echt de bedoeling. Hoe het ook zij, het besluit viel om de werkzaamheden voorlopig maar op te schorten tot een later en hopelijk meer opportuun tijdstip. Om

tegen die tijd niet alle getuigen aan gene zijde te hoeven bezoeken werd door een medewerker van het Sociaal Historisch Centrum uit voorzorg een grote hoeveelheid diepte-interviews met de hoofdrolspelers uit de beginperiode op de band opgenomen. Die banden zijn netjes in het archief opgeslagen en mogen alleen met toestemming van de geïnterviewden beluisterd en gebruikt worden. Een belangrijke bron was uiteraard dr. J. Tans, die een groot aandeel had in de vestiging van de medische faculteit. Tans weigerde Knechtmans echter toegang tot de banden onder het argument dat hij daarop inderdaad het achterste van zijn tong

had laten zien, juist omdat ze niet voor directe publicatie bedoeld waren. Tot een nieuw, en dus voorzichtiger gesprek, was hij wel bereid.

Traditioneel

Hoewel Knechtmans in zijn speurtocht nog maar tot halverwege de jaren zeventig gevorderd is, heeft hij toch al wat aardige ontdekkingen gedaan. Met alle voorbehoud vanwege het voorlopige karakter van zijn bevindingen lijkt het erop dat alvast een onverwoestbaar onderdeel van de Maastrichtse universitaire overlevering op losse schroeven is komen te staan.

"Opvallend is", zegt Knechtmans, "dat de eerste plannen voor een medische faculteit, waarvan in '69 besloten was dat die naar Maastricht zou komen, traditioneel van opzet waren. Er was geen sprake van een nieuw 'systeem', het ging gewoon om de volgende faculteit in het rijtje." Maar onder de druk der omstandigheden veranderde die invalshoek. De verantwoordelijke minister die de eerste stappen van de 'achtste' op het pad van verwerkelijking had begeleid, Veringa, moest in '71 het veld ruimen voor de minister zonder portefeuille De Brauw, lid van DS'70, de partij van Drees junior die niet afliet te hameren op de noodzaak van een nieuwe soberheid. Bezuinigen dus, een thema dat ook in Veringa's tijd al in opkomst was, maar dat nu door het Maastrichtse voorbereidingsteam als extra bedreigend werd ervaren. Tezelfdertijd groeide in die jaren de twijfel in den lande aan de noodzaak van een nieuwe faculteit: zouden er straks niet teveel artsen worden afgeleverd?

Combineer dat dan nog met een groeiend verzet van de Limburgse medische stand, die volgens Knechtmans aanvankelijk enthousiast was maar waarvan velen bij de naderende realisering van de plannen vreesden ten onder te zullen gaan in de maalstroom van een faculteit en bijbehorend academisch ziekenhuis, en het wordt begrijpelijk dat de Maastrichtse plannenmakers, Tans voorop, zonnen op mogelijkheden om het initiatief veilig te stellen.

Dat was de reden dat gezocht werd naar een nieuw concept: een gewone 'zoveelste' medische faculteit werd dan wellicht overbodig geacht, om een bijzondere uitwerking daarvan zou men niet heen kunnen. Vandaar de koerswijziging: nu werd aangestuurd op een faculteit met een eigen revolutionair onderwijssysteem, en inhoudelijk vooral gericht op de versterking van de eerstelijns gezondheidszorg. Ook in de gezondheidszorgsector dreigden de kosten immers uit de hand te lopen, zodat versterking van de eerste lijn alleen maar besparingen op zou kunnen leveren.

Afgescheiden

In 1972 verscheen daarom in Medisch Contact een uitwerking van de zogenaamde basisfilosofie die aan de Limburgse faculteit ten grondslag zou gaan liggen. En, zoals bekend, ondanks vertraging werden de plannen uiteindelijk wel gerealiseerd. Er kwam een faculteit met een inmiddels befaamd nieuw onderwijssysteem, en men deed pogingen om zich meer dan traditionele faculteiten met de eerste lijn bezig te houden. Dat laatste is overigens een uitgangspunt dat heel wat minder onomstreden is geweest (en nog steeds is) dan de onderwijskundige vernieuwingen. Dat het feest doorging werd in niet geringe mate toegeschreven aan de koerswij-

ziging. Als men niet iets nieuws had gebracht, is nog steeds bij velen de vaste overtuiging, had de Tweede Kamer ongetwijfeld steun aan het voorstel onthouden.

Dat nu, beweert Knechtmans, is uitermate onwaarschijnlijk. Uit gesprekken met betrokkenen, waaronder oud-minister Veringa en een hoge ambtenaar op het departement, blijkt volgens hem dat de Limburgse faculteit er sowieso wel zou komen, traditioneel of niet. "Limburg zou zich afgescheiden hebben als het niet doorging", liet Veringa aan Knechtmans weten, terwijl de ambtenaar erop wees dat de vernieuwende opzet op het departement helemaal niet in zulke goede aarde viel. Maar twijfel aan de komst van de faculteit, nee, dat had eigenlijk niemand. Ook politiek zat de zaak immers zodanig in elkaar dat er nauwelijks nog een weg terug was. Bij de stemming in de Kamer is uiteindelijk het monsterverbond tussen KVP en PvdA doorslaggevend geweest. De PvdA had eenerschuld aan Limburg vanwege de mijnsluiting, door Den Uyl in gang gezet en eigenlijk nooit goed met compenserende werkgelegenheid begeleid, terwijl er bovendien heel wat stemmen in deze provincie te halen waren. Diezelfde overweging speelde een rol voor de KVP, die sinds 1956 landelijk haar electoraat had zien halveren en die vooral in Limburg nog een laatste bastion zag dat koste wat kost behouden moest blijven. In die situatie, betoogt Knechtmans, deed het er gewoon niet toe dat de achtste medische faculteit van allerlei snufjes werd voorzien die haar politiek aantrekkelijk moesten maken.

Maastricht kreeg die faculteit gewoon. Daarvoor had dat onderwijssysteem dus helemaal niet gehoeven.

Wammes Bos

Het proefschrift van Peter Jan Knechtmans over de SDAP in de jaren dertig is vorige week in Observant kort besproken. Ernaast had een uitgebreid verslag moeten staan over zijn onderzoek naar de geschiedenis van de medische faculteit. Dat stuk is echter bij de opmaak abusievelijk weggevalen. Daarom deze week alsnog Knechtmans, over de basisfilosofie en de eerste jaren van de faculteit die uitgroeide tot een universiteit.

Restaurant

't Drifke

Lage Kanaaldijk 22 St. Pieter
Maastricht Tel: 043-214381
Ons eenvoudig huis, uw gerieflijk thuis
Woensdag en donderdag menu f 32,50

Bedrijfsleven ziet geen heil in samenwerking

BIOLOGICA IS NOG LANG NIET DE ENIGE MISLUKKING

Het gaat niet goed met de plannen voor de wetenschapsparken die twee jaar geleden met veel tamtam werden gepresenteerd. Dat geldt zeker voor het Maastrichtse project Biologica, dat tot nu toe heel veel morele, maar zó weinig financiële steun heeft weten los te krijgen, dat het bestuur van de Stichting International Biological Science Centre heeft besloten het bijtje erbij neer te gooien. De stichting wordt opgeheven en alle materiële en immateriële eigendommen, die tot nu toe in de vorm van prachtige plannen verworven zijn, vervallen aan de provincie Limburg. Die heeft immers het meeste geld in het Biologica-plan gestoken, in totaal bijna 7,5 ton. Daarnaast schiet de gemeente Maastricht er nog eens vijftigduizend gulden bij in. Er leeft bij het bestuur nog een vage hoop dat op een dag de plannen weer te voorschijn kunnen worden gehaald. "We denken dat de tijd nu eenvoudig niet rijp is", zegt de secretaris van stichting, ir. Katrien de Vos-Reesink. "Wie weet is er over een paar jaar weer aanleiding om de animo voor het project weer te testen. Als dat zo is, kunnen we de stichting dan weer opnieuw oprichten".

Toen de ministers Deetman (Onderwijs) en De Korte (Economische Zaken) in 1986 lieten weten dat er in Nederland plaats was voor een nationaal wetenschapscentrum, regende het onmiddellijk plannen. Amsterdam wilde een Science Center, Rotterdam kwam met Scientopia, Utrecht met het Exploratorium, Twente met Technovia, de Beekse Bergen met een Cosmo Center, Den Haag met het Nationaal Science Center en Maastricht met Biologica. De ministers lieten weten dat zij alle plannen reuze interessant vonden, maar dat er in Nederland maar plaats was voor één nationaal centrum. Om een verstandige keuze te laten maken stelden zij een commissie van goede diensten in onder voorzitterschap van de voormalige minister van Economische Zaken, drs. Gijs van Aardenne. Die kwam in januari 1987 met haar aanbeveling om het centrum in Rotterdam te vestigen. En daarmee hield het verhaal voor de overheid op. De initiatiefnemers moesten zich maar zien te verstaan met het bedrijfsleven als zij zo graag een centrum wilden oprichten. De genereuze vrijblijvendheid van de overheid werd door de ontvangers van de sigaar uit eigen doos nauwelijks als een probleem gezien: het bedrijfsleven had immers alle belang bij een goede presentatie van haar activiteiten en behalve bedrijven zouden er andere belangstellenden voor een leuke profilering te vinden zijn, universiteiten bijvoorbeeld.

Europees

De plannenmakers twijfelden zo weinig aan hun overtuigingskracht, dat niemand erover peinsde zijn plan te laten varen, nadat de commissie-Van Aardenne voor Rotterdam gekozen had. In Maastricht werd het bezwaar, dat Biologica niet was uitverkoren, weggewuifd. De opzet was toch anders dan dat van een nationaal, veelzijdig wetenschappelijk centrum. Op Randwyck zou een louter bio-wetenschappelijk georiënteerd centrum komen, niet op Nederland, maar op Europa gericht.

Het plan werd vooral door de provincie Limburg en de gemeente Maastricht gestimuleerd. Uit de provinciekas werd een eerste bedrag van twee ton gehaald (de gemeente deed daar een halve ton bij) om een haalbaarheidsstudie te laten verrichten. Die was positief: Biologica kon rekenen op voldoende belangstelling uit binnen- en buitenland. Er zouden minstens 600.000 en later misschien wel een miljoen bezoekers per jaar te verwachten zijn als de toegangsprijs een tientje of zelfs iets hoger zou zijn. Maar er werden belangrijke slagen om de arm gehouden: de exploitatie van Biologica moest voor een groot deel voor rekening

Hier op Randwyck had het bio-wetenschappelijke centrum Biologica moeten komen. Nu doceert er de natuur. (foto Franco Gori)

van het bedrijfsleven komen en de investering in de gebouwen zou niet afgeschreven hoeven te worden. Die voorwaarden leken niet onoverkomelijk. De gemeente zou de grond ter waarde van tien miljoen gulden gratis afstaan en de provincie zou uit de PNL-pot het gebouw ! fond perdu financieren. Geen afschrijving dus; dat leek een gunstige uitgangspositie voor de initiatiefnemers, die het bedrijfsleven nu moesten zien te porren voor het deelnemen in de exploitatie.

Rekensom

De bedoeling was een stuk of tien bedrijven te interesseren voor een permanent aandeel in de Biologica-expositie. De rekensom was als volgt: de stichtingskosten, 30 miljoen gulden, zouden door de provincie (met PNL-geld) en de gemeente worden gedragen. Vervolgens zou het gebouw voor ruim 60 miljoen gulden voorzien moeten worden van een aantrekkelijk interieur, dat jaarlijks de voorziene 600.000 bezoekers zou trekken. Die zouden bij een entreprijs van tien gulden dus 6 miljoen gulden binnengedragen. Per bezoeker zouden de bedrijven nog eens drie gulden, in totaal dus 1,8 miljoen gulden, moeten bijpassen om de exploitatie dekkend te maken. Behalve aan de lopende kosten zou dat

geld opgaan aan het constant up to date houden van de expositie met de nieuwste ontwikkelingen op het gebied van de bio-wetenschappen. Als tien bedrijven zouden meedoen, moest ieder eenmalig 6 miljoen gulden bijdragen aan de eerste inrichting en later nog eens 2 miljoen gulden per jaar.

Om niet met lege handen bij de kandidaat-geldschieters aan te komen had de stichting het PR-bureau Boetes voor het project-management in de arm genomen. Dat liet een plan ontwerpen door drs. W. Beijderwells van de Open Universiteit en drs. K. Liem, beiden zowel bioloog als mediakundige. Hun ideeën kregen vervolgens een vastere vorm in een ontwerp van het bureau STUD-communicatie uit Amsterdam en een bouwkundige uitwerking van IME-consult, dat ook het eerste haalbaarheidsonderzoek had uitgevoerd.

"Enthusiast onthaal"

"Het plan heeft overal een enthousiast onthaal gekregen", zegt de Maastrichtse rector magnificus prof. dr. F. Bonke. Hij was op persoonlijke titel lid van de Stichtingsraad, want officieel is de universiteit nooit bij het plan betrokken geweest. Bonke maakte eveneens deel uit van de delegatie, die op zoek ging naar participanten. Er werd aangeklopt bij Akzo,

Unilever, IBIS (dochter van Shell en Gist Brocades), DSM, Cargill, Janssen Pharmaceutica, Koninklijk Kweekbedrijf Van Have, Hoechst, Heineken, Medtronic en Sony. Hun bereidheid viel boven verwachting tegen. Als het na het slaken van enkele enthousiaste kreten op harde toezeggingen aankwam, werd het stiller in de directiekamers, viel Bonke op: "Bedrijven als Shell, Unilever of Akzo hebben tegen ons gezegd: wij vinden Uw plan heel interessant, maar als morgen hier het nationale centrum op de stoep staat, moeten we kiezen, dat begrijpt U wel".

En zo wisten de directies er nog een paar: er werd getwijfeld aan de behoefte van het publiek om technologische ontwikkelingen van zo nabij te volgen en als die behoefte er al was, dan zou de overheid en niet het bedrijfsleven voor een goede voorlichting moeten zorgen. Weer anderen hadden er eenvoudig niet zoveel geld voor over of gaven dat liever uit aan 'echte' reclame, die ze helemaal zelf in de hand hadden. "Het verbaasde mij dat die bedrijven zo dachten," zegt Katrien de Vos. "In de Verenigde Staten is een dergelijke constructie heel gebruikelijk. De overheid zorgt voor de eerste investering, het bedrijfsleven voor de verdere inhoud en exploitatie. Het verbaasde me dat men hier niet in zulke termen kon denken".

Lege handen

De delegatie stond aan het einde van haar rondreis praktisch met lege handen. De enige toezeggingen die gedaan waren, betroffen steun aan de voortzetting van het haalbaarheidsonderzoek. De provincie had daar nog eens vijf ton voor willen geven, als het bedrijfsleven met eenzelfde bedrag over de brug kwam. "Die vijf ton hadden we waarschijnlijk nog wel bij elkaar gekregen", zegt Katrien de Vos, "maar dat was meer te danken aan de persoonlijke relaties van de initiatiefnemers dan aan de bereidheid om substantiële steun te verlenen". Het meest hoopgevend was lange tijd de medewerking van de Europese Gemeenschap. Die liet aanvankelijk weten "voor vele miljoenen" te zijn geïnteresseerd, als Biologica eenmaal open zou zijn, maar in een later stadium bleek die interesse te zijn geslonken tot een jaarlijkse bijdrage van 50.000 ECU in de ontwikkelingsfase van het project.

Op de deadline van 1 april 1989, die de provincie had gesteld voor het geven verdere steun, bleek dat de financiering absoluut onhaalbaar was. Er is nog overwogen een goedkoper alternatief te bedenken, maar blijktbaar was de teleurstelling bij de initiatiefnemers van Biologica zo groot, dat vorige maand besloten is de stichting op te doeken. "Erg jammer", zegt Katrien de Vos, "er is in vier jaar ontzettend veel werk verzet. We hadden zo'n mooi plan, we hebben kunnen constateren dat er zoveel in beweging is op dat terrein en dat er zo veel behoefte is aan goede voorlichting, maar ja, blijktbaar is de tijd niet rijp".

Gedeelde smart

Voor de Biologica-initiatiefnemers geldt één troost: gedeelde smart is halve smart. Ook op andere plaatsen wil het niet zo vlotten met de soortgelijke initiatieven. Cosmo Center, dat eerst bij de Beekse Bergen en later bij de Efteling aansluiting vond, heeft al eerder het moede hoofd in de schoot gelegd ondanks de 'royale' steun van de heer Van Vollenhoven en de firma Philips, die ook al haar Evoluon opdoekt. Hetzelfde geluid komt uit Den Haag, waar het Nationaal Science Center Den Haag had moeten verrijzen. Het Amsterdamse Ypsilon-project is nu ongeveer even ver als het verste punt dat Biologica bereikt heeft: toezeggingen van de lokale overheid voor het dragen van de bouwkosten, maar nog geen cent voor de inrichting.

In Utrecht, waar de universiteit samen met de gemeente en de provincie het initiatief heeft genomen, worden de zaken wat behoedzamer aangepakt. Peter Baltus van het "Wetenschapscentrum

Utrecht" (voorheen "Exploratorium") kondigt aan dat vanaf volgend jaar de eerste activiteiten worden georganiseerd. Dat betekent nog niet dat het grote Wetenschapscentrum opengaat: "We willen, als het bestuur dat tenminste goedvindt, met kleine publieksgerichte activiteiten beginnen. Daarmee kunnen we de nodige ervaring opdoen en kijken hoe het publiek reageert. In eerste instantie richten we ons op één thema, gezondheid, met verschillende raakvlakken. Afhankelijk van de reacties gaan we bekijken of verbreding mogelijk is". Het Utrechtse centrum zal minder kosten (20 miljoen voor het gebouw en 20 miljoen voor de inrichting) dan Biologica. Tenminste, als het er komt. "Het is zeer moeilijk het bedrijfsleven te interesseren," heeft ook Baltus moeten ervaren, "maar we willen laten zien wat we kunnen. De ontwikkeling gaat gewoon door, het Wetenschapscentrum komt er", zegt hij dapper.

En hoe staan de zaken er dan voor in Rotterdam, de door de commissie-Van Aardenne uitverkoren plek voor het nationale wetenschapsgebouwen? Heel slecht, laat dr. Hans Stam, lid van het College van Bestuur van de Erasmusuniversiteit weten. "Het plan staat nu op de waakvlam. We bekijken intussen plannen om een gedeelte te verwezenlijken, minder ambitieus van opzet. We denken aan de techniek van de gezondheid of aan een 'health promotion centre', waar het Praeventiefonds ook belangstelling voor heeft". Ondanks de ruggesteun van de commissie-Van Aardenne heeft het Scientopia-plan passende financiële ondersteuning weten los te weken. Stam: "We waren zelf ook nogal verrast over de keuze van de commissie. We hadden ons plan pas in blessuretijd ingediend, maar we hadden met drie universiteiten toch een behoorlijk voortvarend clubje bijeengebracht. De financiering is het grote struikelblok gebleken. De gemeente Rotterdam heeft steeds getamboureerd dat zij niet de enige wilde zijn om het project van ergens tussen de tachtig en de honderd miljoen te financieren. Het rijk moest meedoen in de aanloopkosten en ook het bedrijfsleven: wetenschap is een te serieuze zaak om de financiering van een dergelijk project aan de gemeente over te laten. Die was bereid de grond om niet ter beschikking te stellen en de universiteiten en instituten zouden voor de wetenschappelijke input zorgen. Maar het bedrijfsleven en het rijk hebben geen enkele interesse getoond om financieel bij te springen".

Niet zonder overheid

Stam heeft de stille hoop dat de diverse initiatiefnemers iets geleerd hebben van de teleurstellende ervaringen: "Ieder zit voor zich te werken, terwijl we er eigenlijk een nationale universitaire zaak van moesten maken. Ik ben ervan overtuigd dat er Nederland maar voor één centrum plaats is en ik weet zeker dat het er een keer komt. Ik zou zelf natuurlijk graag zien dat het in Rotterdam komt, maar van mij mag het ook ergens anders komen, als er maar een komt. Ik kan zelf natuurlijk niet het initiatief nemen, maar ik ben wel bereid me ervoor in te zetten als ik gevraagd wordt. Het belang is immers voor iedereen hetzelfde: de kloof tussen kennis en wetenschap enerzijds en het beeld dat bij de gewone man leeft moet zo klein mogelijk worden".

Stam acht het de hoogste tijd om de koppen bij elkaar te steken: "Alleen met een gezamenlijk initiatief kun je de onmisbare medewerking van het rijk vragen. In Frankrijk betaalt de overheid tachtig procent van de exploitatie van La Villette. Zo veel hoeft het hier helemaal niet te zijn, omdat La Villette erg duur en onhandig is opgezet. Maar het gaat om het signaal, dat de overheid zou moeten geven om te laten zien dat zij er prijs op stelt dat er een centrum komt. Daarop zit het bedrijfsleven echt te wachten".

Jacques Herraets

Libido in de Boschstraat

"TRAGOS IS ONBESCHRIJFLIJK, DAT MOET JE ERVAREN"

Studentencultuur bestaat niet. Althans, in de Dikke van Dale is het tussen een massa studentenvormen niet terug te vinden. Er bestaat wel zoiets als studentikoos. Dat staat voor het ongedwongen, losse gedrag dat past bij echte studenten. Toch gingen wij op zoek naar de Maastrichtse studentencultuur en belandden bij de Maastrichtse Studentenvereniging Tragos. Hoewel de corporale studentenverenigingen, na een wat mindere periode, een gouden toekomst voorspeld wordt wil Tragos absoluut niet in dat hokje geplaatst worden. Het vindt zichzelf een algemene vereniging met een traditionele inslag. Hun cultuur is, volgens eigen zeggen, niet onder woorden te brengen: "Dat moet je ervaren, het is onbeschrijfelijk."

Dominique van Rassel, Paul Gorissen, Félicienne Bloemers en Mireille de Bruijn, vier van de vijf senaatsleden van Tragos. (foto Franco Gori)

Tussen de toch al niet al te florissante panden aan de Boschstraat weet de sociëteit van Tragos moeiteloos op te vallen. De gevel is zondermeer de armzaligste in de straat, maar achter de muren schijnt zich het rijkste studentenleven van de stad af te spelen. De binnenkanten van die muren zijn zonder uitzondering kaal en een vergeten bierblikje vormt de enige versiering. Alleen in de senaatskamer weet de buitenlucht de stank van verschaald bier te verdrijven. De opvallende frisheid kan ook te danken zijn aan de zuiverende werking van het Koninklijk Echtbaar dat vanaf de muur over de schouder van de praeses, die een eigen zetel heeft, meekijkt.

Bokken en geiten

Tragos neemt in het Maastrichtse studentenleven een uitzonderlijke positie in. Voor velen is het verleidelijk de naam te verbasteren tot Tragisch. Een gevolg van hun imago. Voor het gros van de Maastrichtse studenten geldt Tragos immers als een studentencorps, hoewel echte corporale verenigingen daar hartgrondig om schijnen te lachen. Tragos is pas zeven jaar oud maar noemt zich toch al traditioneel. Dat traditierijke verenigingsleven ging gepaard met vallen en opstaan. In den beginne waren er twee afzonderlijke verenigingen; Tragos en Katzika. Alleen de herkomst van de namen -het grieks- zou als gemeenschappelijk aangemerkt kunnen worden.

Dominique van Rassel, oud-praeses, legt uit: "Tragos betekent bok, maar staat ook voor libido en geslachtsdrift. Katzika is gewoon geit, zonder verdere betekenis." Beide verenigingen leden een minimaal bestaan, met elk niet meer dan twintig leden. Een eigen onderkomen voor Tragos bracht daar verandering in. Gastvrij als de heren waren stonden zij de dames toe één avond in de week op de Boschstraat te borrelen. De integratie verliep zeer geslaagd en binnen een jaar waren de verenigingen versmolten tot de MSV Tragos. Dat was echter geen garantie voor een voorspoedige groei. Het bleef magertjes. Tot 1987 overschreed het aantal leden de veertig nauwelijks, maar in september van dat jaar werden dat er ineens tachtig en vorig jaar al honderdvijftig. Dat noodzaakte tot een ledenbeleid voor de toekomst dat praeses Paul Gorissen, vierdejaars rechten, bestempelt als gecontroleerde groei: "Na de zomer mogen er maar tachtig nieuwe studenten lid worden, omdat de capaciteit van de vereniging en vooral van het pand nu al overschreden is. Opzeggingen van lidmaatschap zijn er bijna niet. Eenmaal lid, blijf je de hele studie lid!"

Foeten

De selectie van de nieuwe Tragosleden begint al vroeg. Dominique van Rassel: "Tijdens de algemene introductie zie je al aan een student of hij meer neigt naar

Koko of naar ons. Als een eerstejaars vraagt om mee te gaan op onze kennismakingstijd -KMT- zullen wij niet al te enthousiast reageren. Het is namelijk een zware periode en dat moeten de foeten zich terdege realiseren." Hoewel zwaar valt de kennismakingstijd, volgens Paul Gorissen, niet te vergelijken met een echte ontgroening: "Tijdens de KMT leren de foeten -eerstejaars- de historie van de vereniging kennen. Daarom moeten zij de namen van alle praeses compleet met voorletters kennen." Een ander senaatslid, Felicienne Bloemers vult aan: "De foeten worden afgeknepen, maar niet op een fysieke manier. Meer door vermoeidheid. We proberen ze tot het bot te ontbloten en als wij ze zover hebben geven wij ze alle informatie." Echt uit de hand loopt het nooit. Paul Gorissen: "Er is een KMT-commissie die de foeten begeleid, bijstand verleend en ervoor zorgt dat hen geen onrecht aangedaan wordt. Een paar haken af. Maar de rest denkt 'wat er ook gebeurt, ik ga door!'. Het geeft een heerlijk gevoel als ik na zo'n week foeten trots met hun verdiende verenigingsdas op het studielandschap zie pronken."

Geen koehandel

Na de KMT begint de integratie binnen de vereniging, die opgebouwd is uit dispuuten. Het lidmaatschap van zo'n

dispuut vormt de basis voor het verdere leven. De eerste twee à drie maanden zijn de foeten verplicht regelmatig in de kroeg aanwezig. De al oudere dispuutleden kunnen dan hun nieuwe leden uitzoeken. En dat zijn dan meteen vrienden voor het leven. Paul Gorissen: "Die keuze gaat vanzelfsprekend. Zelden strijden meerdere dispuuten om eenzelfde foet, zodat er geen sprake is van koehandel. Het komt ook maar zelden voor dat een dispuut een verkeerde keuze maakt."

Eenmaal geaccepteerd en geacclimatiseerd kan het echte Tragosleven beginnen. Eigen aan studenten staat het leerproces hoog in het vaandel. Paul Gorissen, die de kunst van het formele spreken fanatiek lijkt te beoefenen, aureert: "Mensen leren binnen Tragos, want onze vereniging is een wereld in het klein. Futiliteiten waarover een regering kan vallen spelen ook binnen Tragos een belangrijke rol. En omdat de vereniging uit kritische studenten bestaat is de senaatsperiode een op en top leerproces. Je leert standpunten te verdedigen en kritiek te verwerken. Het is eigenlijk een spel dat je later in de praktijk kunt brengen in je carrière. Onderhandelingen met Colleges van Bestuur en Burgemeester en Wethouders vergeet je nooit meer." Maar zelfs lang doorvragen maakt niet duidelijk waar dergelijke onderhandelingen zoal betrekking op hebben. Ik krijg stellig de indruk dat een jaarlijks kennismakingsgesprek van een nieuw bestuur met dergelijke instanties al als onderhandelingen gezien worden. Het Tragos-leerproces komt zelfs tijdens de studie al van pas. Dominique van Rassel: "Ik merk het al in de onderwijsgroep. Ook al heb ik niets gedaan, toch ben ik altijd aan het woord. Dat komt omdat wij in de kroeg gewend zijn tegen elkaar op te praten. Andere studenten kunnen zich niet uiten. Al vertel je in de onderwijsgroep de grootst mogelijke onzin, dan nog zal niemand je dat rechtuit zeggen."

Het zoonen

Die verhitte discussies in de kroeg worden bij Tragos op een speciale manier opgelost. Hoewel bij corpora vaak geldt 'eerst slaan en dan pas praten' verzekert Paul Gorissen dat bij Tragos absoluut niet geslagen wordt: "Bezoekende jaarclubs staan weleens vreemd te kijken als zij zonder vechten een geopende deur vinden en bier kunnen krijgen. Ook een onopgelost meningsverschil tussen twee leden wordt niet uitgeoefend. Als praten niet meer helpt nemen wij elkaar bij de revers van het colbert en proberen we de ander tegen de grond te werken. De winnaar krijgt een biertje en daarmee is de discussie gesloten. Wij noemen dat zoonen en het voorkomt vechten."

Het laat zich raden dat er geregeld een colbertje sneuvelt. Het is dan ook onverstendig om in een jasje van de Society Shop de sociëteit te bezoeken. Oude colbertjes zijn populairder. Voor twaalf gulden vijftig zijn ze te koop bij het leger of de missiewinkel, waar Tragos, volgens eigen zeggen, bekend staat als grootafnemer.

Mores

Het zoonen is een zogenaamde mores. Een ongeschreven regel die binnen de vereniging geldt. In de senaat zit speciaal iemand, de idilus, die erop toeziet dat de mores binnen de vereniging nageleefd worden. Na de ambtsperiode mag de idilus twee mores afkondigen die

voortaan als regel zullen gelden. De resultaten mogen er zijn. Zo is het alleen derde- en ouderejaars toegestaan op het podium plaats te nemen. Dergelijke studenten zijn wat ouder en rustiger en schijnen niet meer zo'n behoefte aan zoonen te hebben. Het podium kan dan op een drukke avond weleens een rustoord zijn. Verder is het verboden om in de sociëteit een jas aan te hebben. De jas geldt als een symbool van ongezelligheid. Er is bepaald dat het in de sociëteit altijd gezellig is, dus blijven de jassen buiten. De mores gelden tot in het toilet. Als een ouderejaars zijn behoefte gedaan heeft spoelt een eerstejaars de wc.

Een ander element van het Tragosleven is bier. Op mijn vraag of er in de vereniging gezopen wordt antwoorden de gesprekspartners met een volmondig ja. Dominique van Rassel rekent voor: "In 1988 bedroeg de omzet driehonderd vaten bier met nog geen honderd leden. Dat betekent drie vaten per lid. Erbij opgemerkt dat de kroeg drie dagen per week en tijdens de vakanties gesloten is."

Old Boys

Ook in de rest van het land kunnen de corpora en traditionele verenigingen zich verheugen in een toenemende belangstelling. Het Leidse Minerva, al jaren de grootste studentenvereniging van het land, bereikte onlangs een rekordaantal aan leden. De groei van Tragos lijkt voor een groot deel te verklaren door de komst van de economische faculteit. Momenteel bestaat bijna driekwart van de leden uit economiestudenten. Misschien dat Tragos voor hun een toekomstideaal inhoudt. Feleccienne Bloemers, zelf studente economie en rechten, refereert aan het Old Boys network. De basis daarvoor wordt in een traditionele vereniging gelegd. De leden komen elkaar na hun studie bij bepaalde bedrijven en instellingen in topfuncties weer tegen. En als leden deel uitmaken van sollicitatiecommissies is het een publiek geheim dat er positieve discriminatie plaatsvindt. Tragos heeft daarom maar alvast een reünistenvereniging in het leven geroepen. Praeses Paul Gorissen filosofeert ongevraagd nog even door: "Dat wordt een echte Alte-Herren club, die de vereniging ook financieel zal steunen. Mijn droom is dat ik over dertig jaar terugkom en hier een bloeiende vereniging aantref waar mijn eigen kinderen rondlopen." Hij gaat er voor het gemak maar vanuit dat Tragos dan nog steeds in haar riante onderkomen aan de Boschstraat zit.

Marc Bonten

LUXE BUSPENDEL NAAR HONGARIJE

Vertrek iedere vrijdag t/m 13.10.89, vanaf 26.06 t/m 28.08 ook iedere maandag vertrek.
Diverse opstapplaatsen in Nederland
Speciale studentenprijs retour f 1.200,-
Tevens campingplaatsen in geheel Hongarije, o.a. aan het Balatonmeer.
Inl. en boekingen:
Rapide Tours, 05921-43300

Over trimmende Romeinen, 'fricatio corporis', acteurs en de juristenhemel.

DE HORTICULTUUR VAN PROFESSOR SPRUIT

Hij mengt zoveel Latijnse termen door zijn conversatie dat het niet zou verbazen als hij de taal ook nog daadwerkelijk sprak. Dat blijkt echter niet, "althans niet vloeiend", het geval. Maar professor mr. J.E. Spruit (52) heeft meer noten op zijn zang. Al is hij dan jurist, hij studeerde tevens muziekwetenschappen ("tot ongeveer halverwege") en onderhoudt een levendige culturele belangstelling, een combinatie die hem in tal van besturen in deze sector deed belanden. Eind '87 werd hij bij de juridische faculteit tot bijzonder hoogleraar in de rechtsgeschiedenis benoemd, een gebeurtenis die hij twee weken geleden van een late maar verrassende inleiding voorzag met een oratie over tuinen in het oude Rome. Wie echter een enthousiast amateurhovenier verwacht komt bedrogen uit. "Mijn eigen tuin? Nee, daar doe ik niet zoveel aan."

Spruit: "We hebben deze tuin zo parkachtig mogelijk gemaakt, zodat hij maar weinig onderhoud vraagt. Kijk maar, allemaal groen, geen bloemen of zo, en mijn zoon doet het gras."

Het is warm, ook in Hilversum, de woonplaats van rechtshistoricus Spruit. Het gesprek vindt dus buiten plaats, in de tuin waarvan ik vermoedde dat hij de inspiratie was geweest voor het nogal ongewone onderwerp waarmee Spruit in Maastricht aandacht voor zijn vak vroeg. Niets blijkt minder waar: over zijn tuin is hij in twee minuten uitgepraat. Met beduidend meer gedrevenheid vertelt hij over de AROB-procedure die hij met enige burens tegen het belendende kantoor heeft aangespannen. Deze collectieve onverlaat heeft een klein weggetje achterlangs het perceel van Spruit versmald en tot zijn grote ergernis voorzien van een vervaarlijk prikkeldraadhek. Vooral 's winters, als het gebladerte dunner wordt, betekent dit dat zijn lustoord meer weg krijgt van een concentratiekamp, dus dat hek moet weg. "Maar dat winnen we wel hoor", zegt hij vol vertrouwen.

Het lijkt de perfecte illustratie van de manier waarop hij het onderwerp van zijn oratie benaderde: als jurist. Niet dat daarmee zijn aandacht voor het niet-juridische ophoudt, integendeel: "Je moet over de juridische vraag heen, naar de andere vragen." Hoe komt iemand die liever in een tuin zit dan hem verzorgt, tot een dergelijk thema?

Spruit: "Het is nu al de derde keer dat ik een inaugurele rede moest uitspreken. In 1969 begon ik in Leiden, daar heb ik het over de huwelijkswetgeving van keizer Augustus gehad. In '73 werd ik benoemd in Utrecht, en heb toen een drietal brieven van Plinius behandeld, op het grensgebied van ethiek en recht. Deze keer, in Maastricht, wilde ik eens iets heel anders doen."

Het idee voor een onderwerp werd hem vervolgens in de schoot geworpen. Spruit is een van de weinige Utrechtse hoogleraren (want dat is en blijft zijn hoofdbetrekking) van buiten de letterenfaculteit die door haar regelmatig worden uitgenodigd om een bijdrage te leveren aan een jaarlijkse serie colleges over een literair-historisch thema. In het verleden ging het bijvoorbeeld over de positie van de vrouw in de middeleeuwen, of over de verhouding tussen heidendom en christendom in die periode. Deze keer stond, vanwege het honderdvijftigjarige bestaan

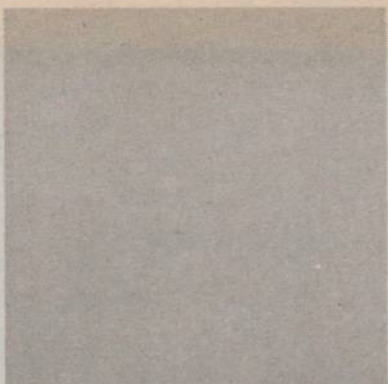
van de Utrechtse hortus botanicus, de tuin centraal. Spruit werkte zijn juridische bijdrage aan het evenement naderhand uit tot een niet onaanzienlijk boekwerkje, dat hij vervolgens in verkorte vorm als oratie uitsprak.

Wagner

Het was niet de eerste keer dat hij een onorthodox onderwerp koos. Al bij zijn promotie blijkt zijn artistieke belangstelling een leidraad te zijn geweest. "De juridische en sociale positie van de Romeinse acteurs" luidt de titel van het proefschrift dat in 1966 het licht zag. Later volgden nog andere werken die de gebaande paden te buiten gingen. Over middeleeuwse zwerfende muzikanten bijvoorbeeld, de "vedelaars, trommers en pijpers".

Spruit: "Ja, ik heb wel een zwak voor kunstenaars. Misschien komt het omdat mijn vader dirigent was, hij heeft jarenlang bij het Omroeporkest gezeten. Mijn moeder was violiste. Ik heb dus een open mind voor dat soort mensen, respect ook. Zoiets richt de interesse, het wordt een onderdeel van je persoonlijkheid."

In vakkringen werd in eerste instantie

baar. Vooral in het onderwijs heeft men baat bij wat in rechtskundige kringen een 'dogmatische' behandeling heet: uitgewerkte exposés over zaken als koop, huur, aansprakelijkheid, onrechtmatige daad, en wat daarover te vinden is in de verschillende wetsteksten en rechtsgeleerde commentaren. "In het onderwijs ben ik wel voor dogmatiek, daar moet je iets doen aan de klassieke leerstukken. Maar de wetenschap dient zich er afzijdig van te houden, daarvoor staat het veel te ver af van de Romeinse werkelijkheid. Wetenschapsbeoefening moet nieuw zijn, vrij zijn. Die hele dogmatiek is eigenlijk een Duitse negentiende eeuwse uitvinding. Tot die tijd was het Romeinse recht daar geldend recht, en in die periode is dat helemaal uitgeplozen. Al die dogmatische studies kwamen uit Duitsland.

De Romeinse juristen zelf zouden ervan gruwen als ze zagen hoe er met hun geschriften is omgesprongen. Als Papinianus en Ulpianus (twee rechtsgeleerden, rond 200 na Chr.; red.) eens 24 uur zouden mogen terugkomen en dan zagen wat er met hun werk is uitgehaald, zouden ze vóór de dag om was meteen weer terugvliegen naar de juristenhemel, daar ben ik van overtuigd."

Sophia Loren

Dat een gedegen zoektocht door de Latijnse teksten naar alle plekken waar iets over tuinen vermeld staat, aardige resultaten kan opleveren wordt door het boekje van Spruit, 'Themis en de tuinen van Rome', ruimschoots bewezen. Zo leren we dat de hijgende trimmers die een vast onderdeel van het tegenwoordige stadsbeeld zijn geworden, vermoedelijk hun antieke evenknie hebben gehad. Welgestelde Romeinen renden ongetwijfeld even puffend en steunend als hun nazaten over de lommerrijke paden van hun parkachtige tuinen. 'Fricatio corporis' en 'gestatio', zeg maar lichaamsbeweging en oefening, werden door een arts die door Plinius ten tonele wordt gevoerd, aanbevolen als grondslag voor een gezond leven. Matig eten en een dito wijnconsumptie hoorden daar overigens ook bij, iets wat geen overbodige aansporing moet zijn geweest voor de Romeinse upper class, wier drinkgelagen en feestmalen door de eeuwen heen legendarisch zijn gebleven. Dat het tuinbezit in het oude Rome alleen tot deze groep beperkt is geweest zal niemand verbazen. Bekend zijn de huurkazernes (of insulae = eilandjes) van enkele verdiepingen hoog waar het gewone volk zich in liet opbergen en waar volgens Spruit onvoorstelbare hygiënische toestanden moeten hebben geheerst. Tuinen waren daar letterlijk onbestaanbaar. Spruit: "Een middenklasse bestond in Rome niet. Wat je dus ziet is dat de siertuin alleen een rol speelde in het leven van de rijken. Dan ging het ook om flinke oppervlaktes, bijvoorbeeld aan de Via Appia, waar nu Sophia Loren woont. Verder waren er dan nog wat kooplieden die achter het huis een klein tuintje hadden, zoiets als onze moderne stadstuinjes.

Maar in juridische teksten komt de tuin toch meestal voor als productie-eenheid, bijvoorbeeld als moestuin. Neem het voorbeeld dat ik in mijn boekje gebruik heb, de akte van T. Flavius Syntrophus, naar de naam te oordelen een vrijgelaten slaaf overigens. Hij vermaakte zijn tuin aan zijn slaven op een zodanige manier dat hij er zelf nog voordeel van zou hebben. Zij kregen namelijk wat in zijn bezit was op de dag dat hij zou sterven. Ik proef daarin een slimme methode om die slaven gewoon harder te laten werken. Vergeet niet, Rome was een bikkeldharde samenleving, met een bevolking

die louter gericht was op overleven en niet veel meer dan dat."

Aftappen

Hoe rijk ook, tuinbezitters in het oude Rome konden nog wel eens voor onoverkomelijke problemen komen te staan. In Rome was het immers ook toen al heet gedurende de zomer, en wie een tuin had wilde die dus bevoelen. Dat was verre van onmogelijk, want de Romeinen hadden de beschikking over een zeer sophisticated waterleidingsstelsel, dat via vele aquaducten het water vanuit de bergen naar de steden voerde. Particuliere aansluitingen waren evenwel hoge uitzondering, zodat menigmaal geprobeerd zal zijn om illegaal water af te tappen. Indicatie daarvoor zijn de expliciet tegen tuinbezitters gerichte verbodsbepalingen om de openbare watertoevoer via bijvoorbeeld geheime kanalen af te tappen. Dat dit niettemin toch regelmatig voorkwam valt af te leiden uit de frequentie van de verboden, en misschien ook wel uit de steeds hogere straffen. In de latere keizertijd behoorde confiscatie van de onrechtmatig bevoelde tuin tot de mogelijkheden, schrijft Spruit. Ook corrupte ambtenaren die de ontduiking toelieten, of die er zelf door omkoping beter van werden, liepen het risico hoge geldboetes te moeten betalen.

Uitgevonden

Het zijn een paar voorbeelden van wat een juridische benadering van een dergelijk thema kan opleveren. Dat 'de Romeinse tuin' een zijspoor is in de rechtsgeschiedenis zal Spruit als eerste toegeven. Maar hoe staat het met de hoofdstroom van het vak? In Maastricht gebeurt dan nu wel wat, zeker nu er twee bijzondere hoogleraren zijn ingeschakeld (naast Spruit ook prof. Gehlen, voor de Limburgse rechtsgeschiedenis), maar veel naam mag het allemaal niet hebben. Toch is Spruit niet ontvreemd over de behandeling die hem in Maastricht ten deel valt. Hier wordt tenminste een open discussie gevoerd over het nut en de inrichting van een vak als rechtsgeschiedenis. In Utrecht, zijn hoofddomicilie, heeft hij het gevoel dat men alles in het werk stelt om het vak achter zijn rug om af te breken. "Onze positie in Utrecht is verschrikkelijk, zeer frustrerend. Voortdurend wordt daar een machtsspel gespeeld, een situatie waarin open overleg niet meer mogelijk is. En daar is dan nog wel een traditie van 350 jaar."

Het Maastrichtse systeem, laat Spruit weten, is overigens uitermate geschikt voor de beoefening van het Romeinse recht. "Ik zeg altijd: de Romeinse juristen hebben het Maastrichtse systeem uitgevonden. Juist zij waren wars van alle dogmatiek; de probleemgestuurde aanpak is gewoon de casuïstische methode. Dat sluit heel goed op elkaar aan." Toch vind hij het jammer dat er zo weinig aan rechtshistorie wordt gedaan. Juist nu de Europeanen stukje bij beetje weer tot eenheid lijken te komen zou aandacht voor het enige Europese rechtssysteem wat ooit gefunctioneerd heeft, op zijn plaats zijn. Tot het eind van de achttiende eeuw werd het zelfs in de koloniën toegepast. Waarom dit voormalige 'ius commune' niet weer meer bestudeerd, en dan nu niet meer als bestaand, maar als theoretisch fenomeen?

Spruit: "Maar niemand pikt dit soort pleidooien op, er vindt geen discussie plaats. Ik kan net zo goed in die plant daar gaan schreeuwen. Ik vind dat wel eens frustrerend. Het Romeins recht, dat moet je in ere houden."

Wammes Bos

Spruit: "Het Romeinse recht moeten we in ere houden" (foto Maarten Hartman)

wel met enige bevreemding tegen deze onverwachte oprekking van de grenzen der professie aangekeken.

Spruit: "Die dissertatie over de Romeinse acteurs, dat was een schot in een slapend woud, dat kan je wel zeggen. Behalve het onderwerp was ook de aanpak nieuw. Ik gebruikte er allerlei bronnen voor, niet alleen juridische maar tevens literaire, ook inscripties, dergelijke dingen. Dat werd eigenlijk nooit gedaan, de meesten volstaan met juridische bronnen. Maar doe je dat, dan ben je verloren, daar ben ik van overtuigd. Je kunt dan flinke vraagtekens stellen bij het historisch waarheidsgehalte van zulke studies. Wat mij interesseert is hoe het recht functioneerde in een samenleving als de Romeinse, en wat je uit het recht kunt leren over die wereld. Daarvoor dien je alle denkbare bronnen te gebruiken, waaronder natuurlijk ook de juridische. Een Wagneriaanse conceptie, Gesamtwissenschaft, daar ben ik een groot voorstander van."

Juristenhemel

Toch is de strikt juridische benadering, verduidelijkt Spruit, niet altijd onbruik-

Puck Muller en het kantgebeuren

KLOSSEND DOOR DE VRIJE TIJD

Toen Puck Muller tien jaar geleden na een kleine operatie met oefeningen haar vingers soepel moest houden, greep ze naar de kantklossen die al jarenlang ongebruikt in de kast lagen. Gefascineerd zag ze uit de draadjes garen een mooi patroon ontstaan. Ze kon de klossen niet meer aan de kant leggen en maakte van de therapie haar hobby: "In de huidige technologische wereld vind ik het een enorme stimulans dat je met simpel handwerk toch iets heel erg moois kunt maken."

Puck Muller: "Het leukste van mijn hobby? Dat het niets met mijn werk te maken heeft" (foto Franco Gori)

Puck Muller is een van de eerste medewerkers van deze universiteit. Vanaf het prille begin werkt ze als laboratorium-assistente bij de vakgroep Biochemie. Voor de NWP-fractie werd ze onlangs herkozen in de universiteitsraad. Eerder was ze jarenlang actief in het bestuur van de medische faculteit. Wat ze de leukste kant van haar hobby vindt?

"Dat het helemaal niets met mijn werk te maken heeft en dat ik er mensen tegenkom van buiten de universiteit. Ik ben lid van de Amerikaanse, Engelse en Europese vereniging van kantklossers en ken zo'n honderd vrouwelijke en twaalf mannelijke 'collega's' uit heel de wereld min of meer persoonlijk. We schrijven of bellen regelmatig en ontmoeten elkaar bij tentoonstellingen of cursussen. Dat vind ik enorm ontspannend."

Braderie

Puck Muller brengt haar vrije tijd niet alléén kantklossend door. Veel uitdagender vindt ze het om zelf moeilijke patronen te ontwerpen of oude patronen weer "tot leven te wekken".

"Meestal wordt kantklossen met het braderie-gebeuren geassocieerd, waar vrouwen in zo'n kraampje zitten en een

patroon uit een boek namaken. Zo deden de Begijntjes het vroeger ook, daar komt geen enkele creativiteit bij kijken. Ik vind dat veel te passief. Als ik in een museum kom kan ik met mijn neus bovenop een schilderij staan, om te zien hoe een kanten kraag er uit ziet en zo iets nieuws te leren. In het textielmuseum in Tilburg heb ik een cursus restaureren en conserveren van kant gevolgd en later ben ik daar een heleboel over gaan lezen. Verder ben ik begonnen met het fotograferen van oude kant in musea, omdat ik die vroege technieken wil doorzetten in nieuwe dessins. Een van mijn ontwerpen wordt binnenkort in een Brugs tijdschrift prijsgegeven. Dat beschouw ik als een hele eer, want Brugge staat toch aan de top binnen de kantwereld."

Tikken

Tegenwoordig wordt de meeste kant machinaal vervaardigd in landen als Tailand en Ceylon. Door de enorme verzameldrift van met name Amerikanen en Japanners zijn de prijzen voor handgemaakte kant enorm opgedreven. Net als de meeste kant-hobbyisten heeft Puck Muller haar eigen bescheiden verzameling, met als pronkstukken enkele

zakdoeken van Belgische en Engelse kant, die ze regelmatig op tentoonstellingen laat zien.

"Die zijn van zo'n uitzonderlijke kwaliteit, dat verschillende musea me al hebben gevraagd om ze daar in bewaring te geven."

In haar woning is het kant niet opzichtig aanwezig:

"Ik vind het wél mooi, maar het moet per se een hobby blijven. Ik wil het niet nadrukkelijk op tafel of aan de muur. Bovendien woon ik met iemand die kant niet als hobby heeft, en dan kun je het niet maken om je huis als kant-museum in te richten. De enige kant die je ziet als je mijn huis binnenkomt, zijn de boeken in de boekenkast."

Puck Muller bezit meer dan honderd boeken over kant, waaronder een vijftal kostbare exemplaren uit het begin van de eeuw. Ze weet daarom heel wat te vertellen over de meer dan dertig verschillende Europese kantsorten, over de verschillen tussen naaldkant en kloskant, over fijne kant die nog steeds gebruikt wordt voor japonnen, zakdoeken, sjaals, kragen, altaarstukken of priestergewaden, over de grovere variaties die veelal gebruikt worden in folkloristische kostuums. Grote belangstelling heeft ze voor de geschiedenis van de kantproductie.

"Ik heb onlangs een oude kantklosster ontmoet, die zich mijn liefhebberij absoluut niet kon voorstellen. Zij kon zelfs het geluid van klossen die tegen elkaar tikken niet verdragen. Dat riep teveel herinneringen op aan hele angstige momenten uit haar jeugd. Meisjes moesten soms al vanaf hun vijfde jaar de hele dag kantklossen. De betaling was erbarmelijk slecht en als het kant niet smetteloos wit was - en dat kwam bij de vroegere hygiënische toestanden nogal eens voor - zakte de prijs onmiddellijk."

Binche en Honiton

"Kant' is Puck Mullers enige grote hobby. Zelfs haar vakanties worden erdoor gestuurd. Tot vorig jaar volgde ze elke zomer een cursus bij de inmiddels tachtigjarige -onlangs geridderde- Engelse kant-autoriteit Elsie Luxton. Met deze diva werkt ze momenteel aan het ontwerp voor een waaier van Honiton-kant,

een kantsort die nog valt te bewonderen als doopjurk van de Engelse koninklijke familie. Het honiton-kant behoort met het Brugse binche-kant tot de fijnste en moeilijkste kantsorten.

Voorzover het binnen haar werkschema past, bezoekt Puck Muller zoveel mogelijk Europese kant-tentoonstellingen, "wat een goede aanleiding is om de omgeving te verkennen."

Voor deze zomer heeft ze nog geen concrete plannen:

"Ik heb pas het adres gekregen van een oude kantklosster in Noord-Italië, waar ik misschien naar toe ga. Maar met dit mooie weer vind ik het misschien net zo lekker om een week thuis te zitten. Dan ga ik natuurlijk wél boeken over kant lezen of artikels schrijven en patronen ontwerpen."

Emely Nobis

VW Golf
BMW

AUTORIJSCHOOL
ROUMANS

Quirinaalhof 4 k Maastricht
Tel. 043-476331

Maand
mei:
AANBIEDINGEN

Telexcentrum

Zuid

Typewerk snel en accuraat verwerkt.
Bel: Telexcentrum Zuid Born-Obbicht - Tel. 04498-54803

AFGESTUDEERD?

Voor u ligt een nieuwe toekomst, waarin weinig zeker is, behalve de wetenschap dat u verzekerd moet blijven. Daar kunt u niet omheen. Doe de volgende stap. Zet uw studentenverzekering om in een Pro'Polis of Interpakket! Soepele regeling voor SSGZ-verzekerden.

Pro Civibus

VERZEKERT WAT ONBETAALBAAR IS

AMSTERDAM 020-736111

GRONINGEN 050-184114

JA, IK WIL graag geïnformeerd worden.

- Pro'Polis = prima ziektekostenverzekering
 Interpakket = inboedel, aansprakelijkheid, ongevallen, bagage etc.
 Inter Reisverzekering = goed verzekerd met vakantie gaan

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____ plaats: _____

Deze bon in een ongefrankeerde envelop sturen aan: OL
 PRO CIVIBUS, Antwoordnummer 3484, 1000 SL Amsterdam.

De vogelkunde van professor Hans Philipsen

"MIJN HOBBY IS MIJ NIET DE BAAS"

Het kan gebeuren dat professor Hans Philipsen (medische sociologie en verplegingswetenschappen) tijdens een vergadering plotseling om absolute stilte vraagt en/of naar het raam spurt. Dan hoort hij buiten bijvoorbeeld een alpenvink, die in het centrum van de stad niet zo vaak wordt gesignaleerd. Daarna moet hij zijn typische gedrag natuurlijk wel even aan de verbijsterde gesprekspartners verklaren. Hij maakt zich bekend als amateur-ornitholoog oftewel vogelkenner.

Hans Philipsen:
"Ornithologen zijn
vervelende mensen"
(foto Franco Gori)

Zoals veel mensen postzegels, sigarenbandjes of bierviltjes sparen, 'verzamelt' Hans Philipsen al vanaf zijn twaalfde jaar vogels. Sinds 1 juli 1975 registreert hij bovendien dagelijks -ook tijdens reizen of ziekteperiodes- welke vogels hij hoort en ziet. Middels enkele ezelsbruggetjes weet hij op elk willekeurig moment te vertellen wat hij die dag zoal is tegengekomen. Lopend naar de fotograaf in de tuin van het Oud-Gouvernement, benoemt hij zonder aarzeling de vogels die boven ons hoofd vliegen. Het gaat Philipsen niet alleen om het tellen, maar ook om het maken van statistieken. Hij weet bijvoorbeeld hoeveel vogelsoorten er in het stadspark zitten of hoe vroeg de tijftjaf (een zangvogeltje) uit het zuiden komt en wanneer hij weer vertrekt. Waarom storten mensen zich met enig fanatisme op een hobby?

"Misschien zou je een verschil kunnen maken tussen mensen die wel of niet structuur willen geven aan hun vrije tijd. Het kan heel constructief zijn om lekker niks te doen en jezelf van situatie naar situatie te laten glijden. Ik hou ervan om mijn vrije tijd gestructureerd door te brengen. Ik geef ook helemaal niets om hobby's die alleen relaxerend zijn. Je zult mij er niet gauw op betrappen dat ik in de zon lig. Ik heb wél meerdere hobby's, want ik kan me niet op één ding concentreren."

Zo loopt Hans Philipsen ook bijna dagelijks tentoonstellingen af. Het interieur van zijn werkkamer in de Kapoenstraat verwijst naar deze liefde voor de kunst. Hij bezit waarschijnlijk de mooiste en de minst comfortabele meubels van de universiteit: sobere blank-houten tafels met bijpassende hard zittende stoelen,

ontworpen door de architect Thomas Gerrit Rietveld.

Verzamelaarsmentaliteit

Op plaatsen waar dat "welvoeglijk" is, heeft Hans Philipsen altijd een verrekijker bij zich, want ook tijdens het werk blijft hij op vogels gespitst:

"Hier in de Kapoenstraat kan ik het wel met mijn gehoor af, maar toen ik in de beginjaren nog op Vijverdal huisde had ik een vrij ruim uitzicht en kwam zo'n verrekijker wel van pas. En ik heb ook veel plezier gehad toen ik in het college van bestuur zat, met uitzicht op de tuin van de Tongersestraat."

De ornithologie ligt volgens Philipsen nadrukkelijk in het verlengde van zijn

werk. Alleen de inhoud is totaal verschillend: "Je zou kunnen zeggen dat ik vrij analytisch naar de wereld kijk en het ook leuk vind om dat betekenis te geven door te registreren wat ik zie. Dat heeft een zekere intellectuele uitdaging." Ornithologie is volgens hem "best een aardige hobby voor iemand die van tellen houdt en voor iemand met een verzamelaarsmentaliteit. Vroeger verzamelde ik ook postzegels, maar de bevrediging daarvan weegt absoluut niet op tegen de variatie die de natuur biedt."

Grauwe vliegenvanger

"Het leuke van ornithologie vind ik dat het deel van mijn dagelijks leven uitmaakt. Ik woon en werk in het centrum, maar maak regelmatig een ommetje. Ik vind het leuk om vogels in hun eigen omgeving te zien, gewoon door om me heen te kijken. Vanochtend heb ik in mijn tuin en hier naar toe fietsend al eenentwintig soorten gehoord. Ik wandel bijna dagelijks even door het stadspark of langs de Maas. Mensen realiseren zich nauwelijks dat Nederland -en zeker Zuid-Limburg- een hele grote vogelrijkdom heeft. Ik ga elke week wel kijken bij het gebied rond de Pietersberg en de Cannerberg of in Eijsden bij de grindgaten. Het is onvoorstelbaar hoe mooi die twee streken zijn. Ik heb altijd een vrij grote belangstelling voor de natuur gehad en vind het vrij aardig om een stukje natuur goed te kennen. Ik stel me vragen als 'zit die grauwe vliegenvanger die ik in augustus gezien heb in september nog steeds op die plek.'"

"Voor mijn directe omgeving zal ik wel eens irritant zijn. Een ornitholoog is natuurlijk geen vlotte wandelaar. Die blijft om de tien meter stil staan en wil nog wel eens een laantje omlopen, omdat hij ooit ergens een holeduif heeft gezien en wil weten of die daar nog steeds zit. En als ik met mensen in de trein zit, moet ik wel eens uitleggen dat ik niet contactgestoord ben omdat ik tijdens het praten voortdurend uit het raam tuur, maar dat ik daar vanalles zie. Tussen Maastricht en Utrecht ken ik elke boom en weet ik waar ik welke vogel kan verwachten."

Klinische blik

"Het leren determineren gaat vrij langzaam en je hebt een heleboel ervaring nodig. Ik ben dol op boeken en ik heb een heleboel boeken over vogels. Tegenwoordig bestaan er ook allerlei bandjes met vogelgeluiden, die een belangrijke training geven. Uiteindelijk ontwikkel je een soort klinische blik en in negenenentig van de honderd gevallen zie of hoor ik onmiddellijk met welke vogel ik te maken heb. Met het oor kun je veel beter differentiëren dan met het oog, want veel vogels lijken uiterlijk op elkaar of zitten hoog in de bomen. Er gaan dagen voorbij dat ik de Europese kanarie niet zie maar wel hoor. En zeker als je naar het buitenland gaat, duurt het toch altijd een paar dagen om te weten welke vogels je ziet, terwijl je ze met het gehoor wel al kunt thuisbrengen. Als ik voor mijn werk naar Amerika reis, is dat óók voor mijn hobby heel interessant. In Amerika heb je een volstrekt andere vogelcultuur. Alleen de huismus en de spreeuw zijn er geïmporteerd, zelfs de kraai ziet er daar anders uit."

Patagonië

"Ik ben niet de meest typische ornitholoog, zo'n excursiefreak die georgani-

seerd naar de Zuidpool reist op zoek naar de meest zeldzame vogelsoorten. Je hebt tegenwoordig zelfs een telefoonlijn die meldingen doorgeeft over zeldzame soorten, zodat duizenden ornithologen uitrukken om de roodborstgrijskopkortsnavelboomkruipervink te zien die alleen in Patagonië voorkomt en toevallig in Nederland is verdwaald. Ik zie liever iets ongewoons dan iets zeldzaams. Vrijdag bijvoorbeeld zag ik een putter in mijn tuin. Dat is redelijk ongewoon, maar bij de Koninklijke Nederlandse Academie voor Wetenschappen zullen ze er niet van ondersteboven vallen. Ik heb ook geen ijzeren discipline, sta niet elk vrij weekend om vijf uur op om naar vogels te gaan kijken. Er zit geen dwang achter, mijn hobby is me niet de baas."

"Het gekste dat ik ooit heb gezien? In een van die strenge winters een paar jaar geleden heb ik Nijlgansen boven de Ruttensingel zien vliegen -een prachtige romantitel trouwens- en dat was vrij ongewoon. En begin juni heb ik in Basel een alpengierzwaluw gezien. Dat is geen echt zeldzame vogel, maar ik had die toevallig nog nooit gezien. Zo'n dag krijgt bij mij dan wel een stip. Maar een absolute zeldzaamheid waarmee ik in het Guinness book of records kom, heb ik nog nooit gezien en dat spijt me ook niks."

Vervelende mensen

Philipsen is wel lid van de vogelbescherming, maar niet aangesloten bij enige vereniging van vogelkundigen. "Eigenlijk heb ik geen ruimere doelstelling dan mijn eigen leven te verrijken. Ik documenteer alles wel goed, met als alibi dat die koele cijfers wellicht de basis vormen voor een boek dat ik nog eens zal schrijven. Maar of dat er ooit écht van komt weet ik niet. Of ik het niet onbevredigend vind om al mijn informatie nooit met andere ornithologen uit te wisselen? Op zichzelf geldt voor veel wetenschappers nieuwsgierigheid als heel belangrijke drijfveer. Voor mij is het werk voorbij als de nieuwsgierigheid is bevredigd. Ik zit al in een vak, waar je constant alles moet uitwisselen. Mijn hobby hoeft ik dan niet zo nodig te delen. In de wetenschap zou zo'n houding onhandig zijn, omdat je dan nooit kennis kunt vergaren, maar voor mijn hobby is het directe plezier al genoeg."

"Ik heb geen enkele behoefte om de stand van de ornithologie vooruit te helpen. Bovendien zijn ornithologen vervelende mensen, want die vertellen je altijd wat ze gezien hebben en weten altijd alles beter dan hun buurman. Het zijn ook een beetje eenzellige lieden. Dat is maar goed ook, want als je met zo'n honderden naar een zeldzame vogel gaat kijken, is hij er niet meer. Of ik ook eenzellig ben? Ik vind het buitengewoon prettig om een gedeelte van mijn vrije tijd alleen door te brengen, dat wel."

Emely Nobis

Geert Hofstede en de organisatiecultuur

"WELKE TOPVROUWEN HEEFT NEDERLAND GELEVERD? MATA HARI EN XAVIERA!"

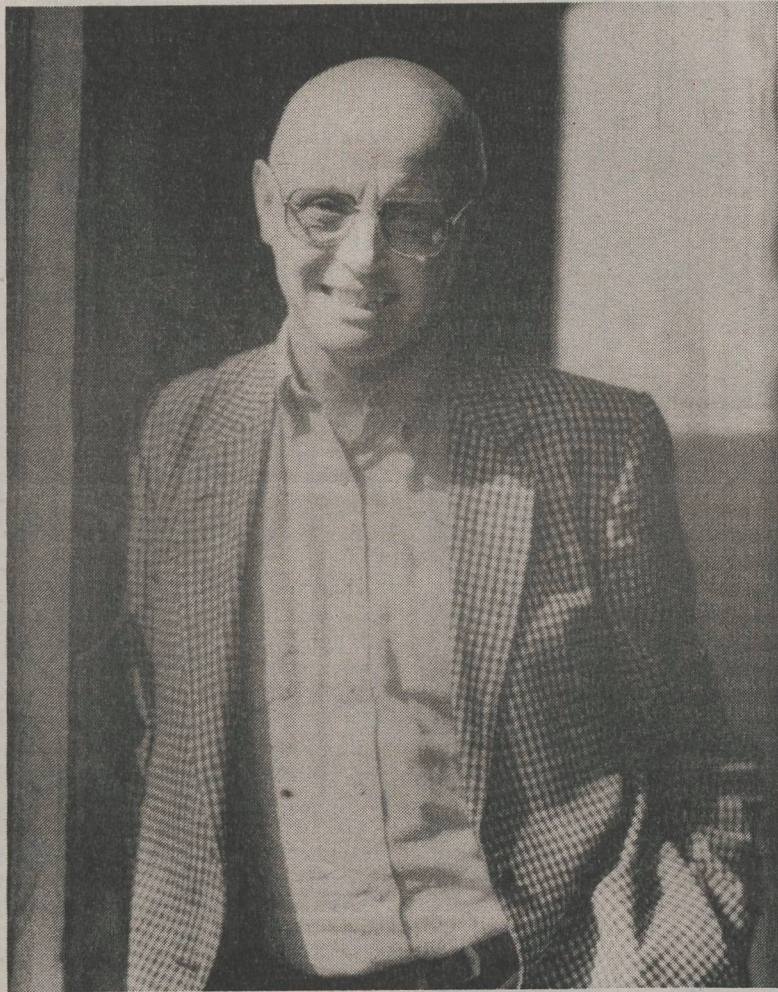
Een maand geleden liet het College van Bestuur weten dat het niets voelde voor het opleggen van allerlei regelingen, die de vrouwenemancipatie binnen het 'bedrijf' zouden moeten bevorderen. Het vrij geven voor het geven van borstvoeding, betaald buitengewoon verlof, flex-ibele werktijden voor ouders met zieke kinderen of variabele werktijden waren zaken die beter in onderling overleg tussen de betrokkenen geregeld konden worden, antwoordde het college op voorstellen van de adviesgroep Emancipatoir Personeelsbeleid. "In de cultuur van de organisatie zou het niet passen dat dergelijke regelingen van bovenaf dwingend worden opgelegd, omdat dit zou uitgaan van een verstoorde werksituatie".

Prof. dr. Geert Hofstede, wereldwijd bekend als specialist in de organisatiecultuur, moest volgens eigen zeggen "hartelijk lachen" om dat antwoord van het college. "Een schijnargument", noemt hij het. "Als je het eens bent met de doelstelling, het bevorderen van de emancipatie van de vrouw, dan neem je structurele maatregelen. Anders bereik je het doel niet. In wezen gaat het er immers om dat je de cultuur van de universiteit verandert".

"Stateways cannot change folkways" is volgens Hofstede een gangbare opvatting in de Verenigde Staten, die ook op Nederland van toepassing is. "We hebben het idee dat we alleen met preken iets kunnen veranderen. Je houdt iemand andere waarden voor en hoopt dan dat de ander die overneemt. Neem nu zo'n typische dominee als Korthals Altes met zijn kreten over de zorgzame samenleving. Hij moet toch iets geleerd hebben van de maatregelen om de maximumsnelheid te beperken. Niemand hield zich daaraan, zogenaamd omdat het niet in onze volksaard ligt. Waarom houden automobilisten in de Verenigde Staten zich er dan wel aan? Gewoon omdat er streng gecontroleerd wordt en er zware sancties op overtreding staan. Als dat hier van het begin af aan ook was gedaan, hadden wij het ook al lang geleerd ons aan de maximum-snelheid te houden. Zo gaat het ook met emancipatie: als je duidelijk aanwijst wat er volgens jou moet gebeuren en er de nodige middelen voor geeft, dan bereik je iets. Als je dat niet doet zal er niets snel iets veranderen".

Iedere organisatie heeft volgens Hofstede haar eigen heldenmodellen, die, hoe irrationeel ze ook zijn bepaald, een belangrijke rol spelen bij het aannemen van nieuw personeel: "Neem nu twee banken, de ABN en de Amro Bank. Bij de ABN zul je geen branch-manager kunnen worden als je een baard draagt, maar bij de Amro wel. Daar zie je aan de portretten van pioniers, die in het hoofdkantoor hangen, dat velen van hen een baard droegen, maar bij de ABN niet. Dat soort dingen bepaalt het heldenmodel, al is er natuurlijk geen enkel rationeel verband te bedenken tussen managerskwaliteiten en de beharing van de kin".

Zoals de naam al zegt, zijn de helden van de heldenmodellen meestal van het mannelijk geslacht. Dus moeten er meer heldinnenmodellen geschapen worden, vindt Hofstede. "Je moet op strategische posten vrouwen zien te benoemen. Het is natuurlijk heel populair om te zeggen: daar ben ik tegen. Iedereen begint dus met te zeggen dat hij het ermee eens is dat vrouwen dezelfde kansen moeten hebben als mannen. Maar de keuze voor een vrouw mag niet ten koste gaan van de kwaliteit, wordt er meteen bij gezegd.

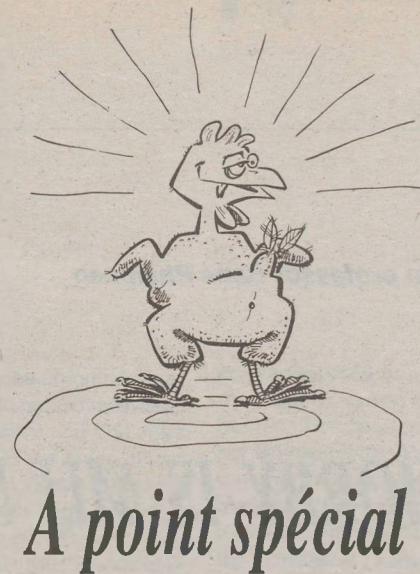
Hofstede: "Er is natuurlijk geen rationeel verband te bedenken tussen managerskwaliteiten en de beharing van de kin". (foto Franco Gori)

Ik wil ten sterkste bestrijden dat iedereen het eens is over de gelijke kansen. Via de kwaliteit, een subjectief begrip bij uitstek, haal je toch weer een man binnen. De benoeming van Lodewijk Brunt in Amsterdam vond ik overigens terecht: in dat geval was er inderdaad zeer veel kwaliteitsverschil, te veel om hem te passeren terwille van een vrouwelijke kandidaat, die men ook nog uit het buitenland moest halen. Bij de benoeming van een rector van het Barlaeus-gymnasium vond ik het daarentegen zeer juist om een vrouw te benoemen. Het is een goede zaak dat vrouwen op een opvallende post worden benoemd. In het buitenland zie je dat het bij bedrijven enorm veel effect heeft als er een vrouw aan het hoofd staat. Maar Nederland loopt achter op dat gebied. Welke topvrouwen heeft Nederland voortgebracht? Mata Hari en Xaviera!"

Maar de opmerking van het College van Bestuur over de 'cultuur van de organisatie' kan natuurlijk ook anders gelezen worden. In een strakke organisatiecultuur mag je niet praten of fluiten tijdens het werk, terwijl in een 'losser' gestructureerde organisatie mensen veel meer

vrijheid hebben hun werk te doen op een manier die hen het beste ligt. In het laatste geval zal het waarschijnlijk geen probleem zijn als een vrouw zich een half uurtje terugtrekt om haar baby de borst te geven. Met andere woorden: ga je uit van conflict of harmonie, wil je meer lijken op een Japanse lampenfabriek of op de Zweedse Volvo-fabriek? Waarmee we weer terecht zijn gekomen in de discussie uit de jaren zestig: is de universiteit een doelorganisatie of een politieke organisatie, die vanwege haar kritische taak ten opzichte van de samenleving het goede voorbeeld moet geven. Hofstede: "Ik ben toch geneigd te zeggen dat de universiteit een doelorganisatie is, omdat zij gemeenschapsgelden gebruikt. Aan de andere kant heeft de universiteit een vormende rol in de samenleving. Als je vindt dat die bepaalde regels in acht moet nemen, moet je zelf een leidende rol op je nemen. Ik zou van de Universiteitsraad wel eens een duidelijke uitspraak willen zien dat zij van mening is dat er een groter aantal vrouwen leidende posities moet innemen."

Jacques Herraets

De redactie van Observant vroeg mij om deze aflevering van à point aan eetcultuur te wijden. Nu meen ik dat ik dat wel vaker heb gedaan, maar vooruit, een columnist mag een loyale redactie niet te hard vallen. Cultuur is in de mode, en ook de universitaire pers streeft actualiteit na.

"Kultuur" is in het dagelijks gebruik een schouderklopwoord; het heeft een positief geladen waarde. Cultuur met een grote K, zogezegd. De wetenschap zou echter de wetenschap niet zijn als zij het begrip niet geneutraliseerd zou hebben. Dat stelt haar in staat om verschillende culturen te onderscheiden en te klassificeren. Binnen deze wetenschappelijke opvatting van cultuur met een kleine k hebben de economen in Maastricht aan product-differentiatie gedaan door aan de reeks cultuurstudies hun eigen variant toe te voegen: cultuur met een kale knikker. Ook de faculteit der algemene wetenschappen van deze universiteit heeft zich op het cultuurwezen gestort, met een nieuwe opleiding kunst- en cultuurwetenschappen. Voor de relativisten en andere vijanden van de waarheid, die daar in plaats van filosofen zijn aangesteld, is het natuurlijk een buitenkansje om de cultuur nog verder te relativiseren.

Wat de studie van de eetcultuur betreft, lijkt het mij het meest voor de hand te liggen om die bij de faculteit der gezondheidswetenschappen onder te brengen. Voedsel en alles wat daarmee samenhangt, is nauw verbonden met het algemeen fysiek en psychisch welbevinden van mensen. Is het u nooit opgevallen hoe vaak mensen over het eten beginnen wanneer u ze vraagt of ze het ergens naar hun zin hebben gehad? Dat hoeft ons niet te bevreemden; tenslotte is eten een van de frequentste bezigheden in een mensenleven. Het besef dat voedsel in allerlei opzichten een belangrijke rol speelt, begint te dagen, zelfs in Nederland, waar culinaire zaken blijkens de manier waarop erover gesproken wordt (een hapje eten, een kopje koffie) altijd als ondergeschikt zijn beschouwd. Indien de belangstelling voor eetcultuur nog verder toeneemt, en daar lijkt het op, zou een nieuwe specialisatie in die richting de arbeidsmarktproblemen van afgestudeerden in de gezondheidswetenschappen helpen oplossen.

Totdat die deskundigen er zijn, zullen we het met speculaties moeten doen. Wat valt er over eetcultuur op te merken?

Dat er meer belangstelling voor is? Dat mensen op soms prachtig gedekte tafels inferieure spijsen serveren? Dat de sociale functie van eten miskend wordt?

Dat je van omhooggevallen snotneuzen van hoogleraren niet veel anders kunt verwachten? Die steken de tegemoetkoming in representatiekosten liever in hun eigen zak dan ze te besteden aan een etentje met hun ondergeschikten. Ze hebben niet in de gaten dat dit

bijdraagt aan een goede werksfeer en productiever kan zijn dan hameren op aantallen publicaties. Dat leidt alleen maar tot informatievervuiling en een ongezonde wildgroei van nieuwe vaktijdschriften.

Dat er ook mensen zijn die veel geld en tijd aan voedsel besteden, maar zich daar toch een tikje voor schamen en uit een omgekeerd snobisme de meest verfijnde spijsen in ongelijk aardewerk op hun slordig gedekte tafels smijten?

Kultuur en snobisme, omgekeerd of niet, zijn met elkaar verbonden. Bij alle ergernis die kultuursnobs veroorzaken, is het goed te bedenken dat zij de economische basis verschaffen voor het genot van anderen. Er zouden veel minder goede restaurants bestaan als snobs er niet zoveel geld voor over hadden om daar gezien te worden. Ook zakenlieden helpen onze culinaire infrastructuur in stand te houden. De enige bijdrage die de als liberaal vermomde conservatieve VVD aan de Nederlandse cultuur heeft geleverd, bestaat uit haar oppositie tegen het beperken van de fiscale aftrekbaarheid van zakenlunches.

Volgens mij gaat het in Nederland de goede kant op met de aandacht die aan voedsel, de inkoop, bereiding en verwerking ervan wordt besteed. Langzamerhand ontdekken wij dat het idee dat Nero Wolfe voor de oorlog nog aan alle vrouwen toeschreef, nl. dat zij geloven dat de functie van voedsel pas begint wanneer het de maag bereikt, een misvatting is. Wij lijken de achterstand op andere landen, zoals België, Frankrijk en Italië, in te lopen. Daar vermindert het belang dat aan de traditionele waarden van de tafel wordt gehecht. Zo besteden Franse huishoudens steeds meer geld aan fast food. Kennelijk zijn ze daar ook andere vormen van ontspanning dan eten gaan waarderen. Ons land ontdekt nu juist dat eten geen noodzakelijk kwaad, maar een prettige tijdsbesteding is. Weliswaar vergeten veel Nederlanders tijdens dit ontdekkingsproces hun traditionele commerciële waarden en laten zij zich in restaurants te vaak voor veel te veel geld inferieure troep aansmeren. Maar dat verbetert nog wel zodra zij zich gaan realiseren dat buiten de deur eten een van de duurste vormen van ontspanning is.

Het aanbod en de keuze van ingrediënten van goede kwaliteit neemt toe. Dat is ongetwijfeld een ietwat verlaat effect van de aanwezigheid van gastarbeiders, die uit traditie en harde noodzaak veel kritischer zijn met hun inkopen. Er wordt meer gepraat en geschreven over voedsel, en mensen weten er ook meer over. De keuze aan eetgelegenheden, vooral de vriendelijk geprijsde, neemt toe.

Dit alles neemt echter niet weg dat er nog veel te schelden en te verbeteren valt. Gelukkig maar.

© August Magirus

Val Wösten's kruistocht tegen de hokjescultuur

"KOEIEN, KIPPEN, ZE BESTAAN NIET MEER"

Het terras op het Amorsplein waar we op zijn instigatie ("daar komen de leuke mensen") hebben afgesproken is 's morgens nog niet open, dus we moeten uitwijken. Het Vrijthof komt niet in aanmerking, "dat is voor toeristen." Op mijn voorstel gaan we naar het Onze Lieve Vrouweplein, ofschoon eerstejaars student rechten Val Wösten daar evenmin erg voor voelt. "Meer voor van die echte Maastrichtenaars", luidt het zacht uitgesproken vonnis. Een tussenoplossing halverwege, een klein terrasje in een zijstraat, valt af vanwege de plastic stoelen: het moet absoluut riet zijn. Dan toch maar naar het OLV-plein. Wösten heeft zo zijn voorkeuren in het leven. Verontschuldigd: "Ik ben een moeilijk mannetje soms."

Val Wösten: "Thuis heb ik een paar prachtige stevige schoenen staan" (foto Franco Gori)

Val Wösten is een wat aarzelende verschijning, enigszins shabby gekleed, met een pluizig doorkomende baard en een zachtmoedige oogopslag. De eerste kennismaking vond plaats op de redactie burelen. Hij betreedt die steevast blootsvoets, om ter plekke zijn 'paarljes' de mini-advertenties van dit blad, in te leveren: een bijdrage in het spelletje 'zeeslag' dat op deze manier met een groepje vrienden werd uitgevochten (prijs voor de winnaar: een maaltijd, te verzorgen door de verliezers), en de laatste tijd ook steeds meer statements van het bezorgde soort. De tekst van de laatste: "Hij een junk. Jij een autorijder. Hij consumeert zichzelf. Jij de rest van de wereld."

Val Wösten: "Ik doe dat omdat ik het gevoel heb dat ik wat moet laten weten aan de rest van de mensen. Dat doe ik dan wel op mijn manier, als ze het niet begrijpen, nou, dat is dan pech gehad, daar zit ik niet mee. Ik vond het even nodig." Vol verontwaardiging gaat hij door over de onlangs opgerichte autopartij (volgens de oprichters niet rood of groen, want benzine is ook kleurloos), om vervolgens te concluderen dat het milieu-probleem niet opgelost moet worden met milieuvriendelijke -, maar met mens-onvriendelijke maatregelen; dat is kennelijk nodig.

"Er is maar één antwoord, en dat is soberheid. Wat moeten we met al dat plastic, al die apparaten? We worden ermee omringd, terwijl het menselijke, het levende, naar de achtergrond verdwijnt. Weet je, ik ga vaak naar binnen bij oude leegstaande pandjes, gewoon om te kijken. Dat vind ik leuk, die sfeer die daarin hangt. Het is degelijkheid wat je daar proeft. Eikehout, marmer, fluweel. Nee, echt sober is dat niet, dat klopt, maar het is wel duurzaam, niet zoals die goedkope rotzooi waarmee ze tegenwoordig bouwen."

"Ook de natuur is de natuur niet meer. Koeien, kippen? Ze bestaan niet meer, omdat ze niet meer leven zoals ze behoren te leven. Nee, vegetariër ben ik niet, maar nu kun je niet eens zeggen dat je een stuk varkensvlees eet, want ook varkens bestaan niet meer. Dat zijn geen varkens, daar in de bio-industrie, dat zijn productiebeesten. Laat de mensen daar nou eens wat aan doen, het is echt waardeeloos wat er gebeurt. En het is geen kwestie van geld, dat het vlees dan te duur wordt of zo, nee, men vindt het niet belangrijk genoeg. Dat is echt het enige."

Glas

Opmerkingen over zijn blote voeten krijgt

hij de hele dag. Meestal wordt er pesterig meewarig gevraagd of hij geen geld heeft, vaak ook wordt bezorgd geïnformeerd of hij niet bang is om in glas te trappen, of in hondepoep.

"Thuis heb ik een paar prachtige stevige schoenen staan. In de winter draag ik ze, nu niet. Nee, het gaat er niet om dat ik het lopen op blote voeten lekkerder vind. Voor mij telt dat ik ze nu niet nodig heb. Als ik iets niet nodig heb, waarom zou ik het dan gebruiken? Soberheid, daar gaat het om. Natuurlijk kan ik in glas trappen, dat is het risico. Dat is helemaal niet erg. Mensen willen zich overal tegen indekken, sluiten een verzekering af voor hun spullen voor het geval dat ze gestolen worden; ze willen zekerheid. Maar met het wegnemen van die onzekerheid neem je ook een stukje leven weg, dat is mijn bezwaar ertegen. Zekerheid, dat is saai."

Vergissing

Hij komt uit Den Haag, Voorburg om precies te zijn, en dat is duidelijk merkbaar in de tongval. De laatste twee jaar van de middelbare school bracht hij echter in Maastricht door, om daarna in Utrecht rechten te gaan studeren. Dat was dus een vergissing, bleek al snel. Het was er druk, massaal, chaotisch. "Je krijgt daar een stapel boeken en dan zoek je het

maar uit. In Maastricht krijg je ook wel zo'n stapel, maar hier komt er nog van alles bij: onderwijsgroepen, gespreksleiders waar je wat van op kan steken, het schrijven van opstellen, practica waarin je een juridisch debat leert voeren; ik vind dat allemaal fantastisch. Vergeleken met andere universiteiten is dat allemaal extra, dat moeten ze nooit wegdoen. Dat het niet altijd werkt komt misschien doordat de universiteit de foute mensen aantrekt, medewerkers zowel als studenten. Die campagnes dat je geen zwaargewicht hoeft te zijn bijvoorbeeld, dat is allemaal onzin. Ze moeten gewoon goed vertellen wat het systeem hier inhoudt, zodat mensen er bewust voor kunnen kiezen. Je kan niet iedereen tevreden stellen, dat is een Veronica mentaliteit. En als mensen dit niet willen, dan gaan ze gewoon ergens anders naar toe. Ik kan het nou en beetje vergelijken, Utrecht en Maastricht, maar dit hier, daar sta ik helemaal achter."

"Ik ben eerst rechten gaan studeren om te zien hoe het systeem in elkaar zit, hoe de overheid met de burgers omgaat, hoe bedrijven in de samenleving optreden. Die motivatie is nu een beetje verschoven naar de vaardigheden die je kunt opdoen. Je vermogen om je goed uit te drukken, schriftelijk en mondeling, dat wordt hier wel ontwikkeld, en dat vind ik heel belangrijk.

Voor mij bestaat een groot gedeelte van de wereld uit schijn. Ik wil dat afbreken. Wat ogenschijnlijk, maar niet echt bestaat, dat moet afgebroken worden."

"Laatst zat ik bij een lezing van een of andere politicus, en dan hoor je zo'n man onzin uitkramen. Dan krijg ik het gevoel, verdomme, daar moet iets afgebroken worden. Dat wil ik dan doen, maar dan weet ik dat wat ik ook zal zeggen, die man er wel een glad antwoord op zal hebben. Ik heb dan ook niet het gevoel dat ik het goed kan verwoorden, dus uiteindelijk laat ik het dan maar zitten. Ik wil graag leren om te zeggen wat ik op mijn hart heb, op een effectieve manier, zodat je je niet in de luren hoeft te laten leggen door de omstandigheden. Dat is zinnig, vind ik."

Profijt

Een paar trefwoorden komen in een gesprek met Val Wösten bij voortdurende terug: saaiheid, daar is hij tegen, zekerheid, idem dito, hokjesdenken, hetzelfde in het kwadraat. Vandaar zijn reactie toen ik lucht gaf aan mijn verbazing over het feit dat hij zich op de afspraak voor het gesprek liet vergezellen door een vriend, later nog een vriendin. "Dan voel ik me wat zekerder", verklaart hij. Maar zijn verschijning, en überhaupt zijn manier van optreden, doen toch weinig echte onzekerheid over zichzelf vermoeden? Hij lijkt nogal een onafhankelijk tiép.

Val Wösten: "Hè, hè, wat flauw zeg. Zie je, dat is wat ik bedoel, dat indelen van mensen in hokjes. Neem de mensen toch op zich, zoals ze zijn, dan ontdek je nog eens wat. Er blijft toch niets van mensen over als je ze steeds in hokjes stopt? Dat is ook ongelooflijk vervelend. Kijk, het valt natuurlijk niet te ontkennen dat balletjes en disco's erg saai zijn, maar toch heb je ook daartussen wel goeie mensen. Je moet altijd de mogelijkheid openlaten dat ze anders zijn. Dat doe ik altijd, en als je die mensen buiten hun groep treft, blijken ze vaak prima. Wat mensen doen, hoe ze omgaan met elkaar, dat is toch veel interessanter dan hoe ze eruit zien."

"Waar ik niet tegen kan, dat is als mensen puur zakelijk, berekenend met elkaar omspringen. Nee, dat vind je niet alleen in zakenkringen, ook onder studenten is dat schering en inslag. Ik maak wel eens onderscheid tussen twee manieren van denken. Je hebt aan de ene kant het natuurlijk verstand, en aan de andere het

logische, zakelijke verstand. Het eerste gebruik je om op een goede manier met jezelf en andere mensen om te gaan, op basis van je gevoel. Het tweede, dat behelst het verstandelijk met elkaar omgaan, kijken of je er profijt van hebt, korte termijn denken, belangen. Daar ben ik tegen, dat is mijn stijl niet, het is oppervlakkig, saai. Als je omgaat met mensen moet je het lief hebben om risico's te nemen."

Commissies

"De helft van de studenten hier heeft ook niks meegemaakt, die zou je een schop onder hun reet moeten geven, een rugzakje, en hup, Europa in. Ze zijn met geen andere reden dan het automatisme dat voorschrijft dat na het VWO de universiteit komt, hier naar toe gekomen. Dat is zo belachelijk, doe toch iets waar je zelf achter staat, ga je eigen weg. Maar dat durven ze niet.

De structuren staan altijd centraal, ook als ze niet meer voldoen. Kijk maar naar de studentenverenigingen, Koko bijvoorbeeld. Dat is geen vereniging meer, dat is een groepje commissies. Vreselijk saai, ofschoon er wel een paar fijne mensen tussen zitten. Wat daar belangrijk is, dat zijn de commissietjes en de flipperkast. In plaats van dat iedereen om een bar zit en met elkaar praat, iets doet, staat bij Koko de flipperkast centraal."

"In Maastricht gebeurt verder weinig. Ik heb iemand eens horen zeggen dat dit een stad is waar Klaas Vaak elke nacht een overdosis slaappoeder overheen gooit. Dat klopt wel, een goeie jongerentent is bijvoorbeeld niet te vinden. Zelf wat organiseren? Nee, er zijn zakelijke ventjes genoeg, die moeten dat maar doen. Het is trouwens veel leuker om met een groep mensen bij elkaar te komen en iets spontaan op te zetten. Ik zeg altijd maar zo: als het niet spontaan gaat, dan is het blijkbaar ook niet nodig. Dat geldt niet voor alles, dat weet ik wel, maar wel voor een hoop."

Foto

In politiek is Val wel geïnteresseerd, maar zelf meedoen is een andere zaak. De politiek is immers vergeven van het soort denken (zakelijk, belangen, korte termijn) waar hij nou net zo de pest aan heeft. Hij stemt wel, maar wil niet zeggen waarop, althans niet publiekelijk. "Dat roept te veel vooroordelen op, dan zetten ze je maar weer in een hokje, en daar wil ik juist los van komen." Om dezelfde reden dat hij zijn politieke voorkeur niet kenbaar wil maken ("in ieder geval geen CDA; dat is extreem midden, veel erger en walgelijker dan extreem rechts of links"), voelt Val er ook niets voor om met foto en al herkenbaar in de krant te komen.

"Ik kom de mensen liever persoonlijk tegen, kennismaking via zo'n blad zie ik niet zo zitten. En voor de mensen die me kennen maakt het niets uit, die weten dat ik het ben."

Hoewel hij pas 21 is heeft Val Wösten veel weg van het slag mensen dat twintig jaar geleden hippies werd genoemd. Voelt hij zelf enige verwantschap? "Nou kijk, die lui toen hebben een hoop ballast afgebroken, de formaliteiten, het star met elkaar omgaan. Dat vind ik prima. Maar ze hebben tegelijkertijd ook een hoop goede dingen afgebroken. Zoiets als een moment rust voor het eten, dat is toch best goed, even los van alle religie. Gewoon rust, dankbaarheid dat er weer een bord eten voor je neus staat. Beleefdheid, fatsoen, respect, daar bleef in die tijd ook weinig van over. Dat is toch wel jammer."

Wammes Bos

"Sport is goed voor leeghoofden"

"NO WONDER, I DIED JOGGING"

De sportcultuur viert hoogtij. Half Nederland jogt of fietst 's avonds door heuvels, polders en duinen om het lichaam de noodzakelijke dagelijkse workload te geven. Minstens zovelen beulen zich in fitnesscentra af om een goed sportfiguur te hebben om in het weekend, in de allernieuwste sportieve mode, het strand te bezoeken. Anderen rennen zich de longen uit het lijf voor de geestelijke kick. Ook binnen de universitaire wereld wordt heel wat afgesport. De LV&S verkoopt elk jaar meer sportkaarten en tegenwoordig kan er zelfs in de middagpauze gesport worden. Tussen de vele fanatieke sporters vonden wij -zonder enige moeite- twee studenten die prestatief hoog scoren en wij zochten -en vonden na enige tijd- een vertegenwoordiger van hen die niet door de sport bevangen zijn.

Sporthaters Coen Hemker (links) en Paul Dévilée (rechts) (foto Franco Gori)

Dennis Bergmans verruilde bijna een jaar geleden de middelbare school voor een studie geneeskunde. Als achttienjarige doelman van de plaatselijke hoofdklasser Wilhelmina '08 -het gaat over voetbal en de plaats was Weert- trok hij de aandacht van het grote MVV. Als derde keeper van de ere-divisionist combineerde hij het afgelopen jaar de studie met de sport. Hij speelde als amateur bij MVV. Gemiddeld trainde hij drie keer anderhalf uur en speelde hij één of twee wedstrijden per week. Inclusief reistijden kostte hem dat elke week ongeveer vijftien uur. Dat bleek geen onoverkomelijke hindernis om het propeadeuse te halen, integendeel zelfs.

Dennis Bergmans: "Voetbal is mijn grootste hobby en daarom een prima uitlaatklep, zowel fysiek als mentaal. Na een paar uur stilzitten doet een fikse inspanning goed. Het is niet zo dat het voetbal mij helemaal opslokt. Ik lees graag -het laatste boek was 'Moord ontdeed' van Zeldernust- en ga regelmatig naar film en theater, laatst nog naar Deelder. Daarnaast beoefen ik nog andere sporten en heb redelijk veel sociale contacten met medestudenten, hoewel ik daar de deur niet platloop. Alleen het stappen schiet er bij in, omdat meestal op donderdagavond gespeeld moest worden."

In het komende jaar leek Bergmans tweede doelman van MVV te worden. Een contract als professional lag dan in het verschiet. Dat betekende meer dan een verdubbeling van het aantal trainingen en bijna het hele weekend zou ten koste gaan aan de wedstrijd en de voor-

bereiding daarop. De studie zou waarschijnlijk het kind van de rekening worden. Maar zover kwam het niet. Bergmans: "Ik heb vanmorgen in de krant gelezen dat MVV een ander als tweede keeper gecontracteerd heeft. Maar ook als dat niet gebeurd was zou ik een contract geweigerd hebben. Ik had wel tweede doelman willen worden, maar zij kunnen mij niet verplichten een contract te tekenen. Ik zou steeds voor de studie gekozen hebben als er problemen zouden ontstaan."

Rennen

Datzelfde standpunt huldigt Desirée Heijnen, derdejaars geneeskunde. Ook voor haar komt de sport pas na de studie. Maar ook zij meent de sport naast de studie niet te kunnen missen. Naar eigen zeggen functioneert zij duidelijk minder als een blessure haar het sporten onmogelijk maakt. Haar sportbeoefening bestaat uit een dagelijkse dosis atletiek, in het bijzonder het lange afstandslopen. Afhankelijk van de eerstvolgende wedstrijd die op het programma staat traint zij elke dag één à twee uur. Onlangs voltooide zij haar eerste marathon in twee uur en tweeënvijftig minuten. Desirée Heijnen: "Ik doe al negen jaar aan atletiek. Tijdens het lopen denk je beter na, volgens mij komt doordat je je beter kunt concentreren. Er komen ook bepaalde stoffen in het bloed, zogenaamde endomorfinen. Daardoor voel je je na een wedstrijd zo lekker en voel je je niet lekker als je een dag niet sport." Daar-

mee zou een deel van het plezier in sporten vergelijkbaar zijn met het genot dat beleefd wordt aan andere opiaten.

CLenson University

Een paar jaar geleden, direct na het voltooien van de middelbare school, verkoos Desirée Heijnen de sport voor het studeren. Via de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie kwam zij in contact met de University of Clenson in South-Carolina. Desirée Heijnen: "Ik ben toen voor een jaar naar Amerika gegaan. De universiteit betaalde alles. Ik moest elk weekend een wedstrijd lopen voor het atletiekteam. Uiteindelijk werden wij dat jaar zevende van Amerika. Voor die universiteit was sport ontzettend belangrijk. Er zijn ook universiteiten die studenten aantrekken door hun goede academische kwalificaties. Maar Clenson deed dat door te wijzen op uitstekende sportprestaties. Ons team van twaalf atleten bestond uit tien Europeanen. Het studeren stelde weinig voor." Naast de studie en de atletiek werkt zij nog in een winkel, waar vooral atletiekschoenen verkocht worden. En zelfs het keuze-onderwijs wordt voor de sport aangewend. Momenteel vergelijkt zij de looppatronen van duurlopers, sprinters en voetballers. Veel tijd voor andere hobby's blijft er niet over. Leeghoofdigheid

Sporters, vooral de uitblinkers, genieten over het algemeen een groot aanzien.

Maar niet iedereen onderschrijft die bewondering; "De leeghoofdigheid van het hele gedoe staat mij het meest tegen. Wat is het voor een maatschappij waarin mensen moeten fietsen om gezond te blijven?"

Paul Dévilée, werkzaam bij de vakgroep biochemie, lucht zijn hart over sport. Op het moment dat ik hem in zijn laboratorium vraag om over sport te praten schieten zijn collega's in de lach. Sport en Paul Dévilée lijkt geen gelukkig gekozen combinatie. Beoefenen, ernaar kijken of er bewonderend over spreken gaat echt te ver. Hij wil wel een kritische noot bij het sportgebeuren plaatsen.

Paul Dévilée: "Eén van mijn stellingen is dat het halen van de finish voor de echte sporter een desillusie is. De echte sporter die sport omdat hij het zo leuk vindt zal teleurgesteld zijn als hij na de finish moet stoppen."

Na mijn vraag of hij zich kan voorstellen dat een sporter blij is als hij na een zware inspanning als eerste de finishlijn passeert blijft het een moment stil en staart hij me ongelovig aan: "Je bedoelt winnen? Wat betekent winnen nou op een niveau dat het menselijk lichaam is teruggebracht tot het criterium wie de sterkste benen of de langste adem heeft? Daar komt nog bij dat sport nooit eerlijk is. Was het dat wel dan was er ook nooit een winnaar. Het zuchtje wind dat de bal net naast de paal blaast of het verschil in aanleg zijn al oneerlijkheden."

Joggend gestorven

Een ander aspect van de sportcultus is de gezondheidsrage. Voldoende lichaamsbeweging is toch één van de factoren die de kansen op hart- en vaatziekten verkleinen?

Devilée: "Heb je ooit weleens een onderzoek gezien waarin dat bewezen werd? Ik geloof dat alleen bewezen is dat de motoriek tot op hogere leeftijd goed blijft. Je kunt je afvragen of dat al het sporten wel waard is. En trouwens, als het leven toch al zo leeg is dat iemand gaat sporten, moet het dan nog zoveel langer duren?" Ook onderzoek op sportgebied, in veel gevallen afkomstig van een sportlab, kan hem niet overtuigen. Het wijst juist op het tegendeel. Dévilée: "Als je een sportlab bent, dan kun je natuurlijk moeilijk zeggen dat sport ongezonder is."

En de geestverruimende werking van een half uurtje sporten dan? Een gezonde geest in een gezond lichaam. Dévilée: "Volgens mij ben je niet gezond als je het doet. Als ik de mensen hier in het BMC zie binnenkomen na een half uurtje afbeulen dan vraag ik me af of dat zo goed is. Gelukkig zien ze er na een uur weer beter uit."

Om zijn argumenten te laten onderschrijven wordt de hulp van de hoogleraar van de vakgroep, professor Hemker, ingeroepen.

Hemker: "Ik denk niet dat sport kwaad kan, maar niemand heeft ooit aangevoeld dat sport noodzakelijk is voor de goede gezondheid. Er zijn ook sporters die vroeg sterven. Als je ziet hoe oud dirigenten worden. Dat sterkt mijn opvatting dat enige beweging geen kwaad kan. Je kent toch zeker dat verhaal over die twee mannetjes met vleugels die gezellig op een wolkje zaten? Zegt de één tegen de ander 'wat zie jij er goed uit'. Zegt die ander; 'No wonder, I died jogging.'"

Symfonie van Mahler

Wordt er in huize Dévilée dan ook nooit naar sport gekeken? Dévilée: "Met het huidige programma-aanbod is dat natuurlijk moeilijk te voor-

komen, maar als ik sport zie schakel ik meteen over op iets anders. Je wordt toch niet goed van vragen als 'wat voelde je toen je over de streep kwam.' Nooit zul je een antwoord horen als 'ik vind het jammer dat het afgelopen is.' Ik vraag me af hoe mensen naar tennis kunnen kijken. Drie uur een balletje over een net slaan. Daarna geven ze elkaar nog vrolijk een hand, terwijl ze even daarvoor nog vloekend beweerden dat een bal op de lijn was. Ik heb nog nooit een tennisser gezien die vraagt of er tijdens het spel een symfonie van Mahler gespeeld kan worden. En er is ook geen marathonloper die in die twee of drie uur een boek leest, hoewel ze daar alle tijd voor hebben."

Bevallen

De bewondering voor de sporter is bij Paul Dévilée ver te zoeken. Zo kan een knappe actie van Ruud Gullit op weinig bewondering reken, want dat is niet meer dan een vakman die zijn werk naar behoren doet. En een vijftiger die nog drie maal per week een rondje rond het dorp rent zou die tijd beter kunnen besteden. Die apathie is misschien wel het gevolg van gebrek aan persoonlijke sportervaringen.

Devilée: "Er is mij altijd gevraagd aan sport te doen. Ik ben ook weleens gewicht, maar het is mij nooit goed gekomen. Ik heb er nimmer vreugde aan beleefd. Je moest goed zijn en dan deed je ze dat plezier. Naar je eigen idee had je dan een aardige prestatie geleverd, maar dan werden de grenzen weer verlegd."

"De enige vergelijkbare prestatie qua inspanning waarvoor ik wel grote bewondering heb is een vrouw die aan het bevallen is. Die vrouw kan immers niet zeggen 'ik ben moe, ik ga even zitten.' En dat kan elke sporter wel."

"Let wel, ik misgun niemand het plezier in sport, maar mijn bewondering ligt daar niet."

"Sport is tegenwoordig een moderne aflaat. Het is zo maatschappijvretend dat je vreemd bekeken wordt als je ertegen fulmineert. Sport hoort goed voor je te zijn en je moet het mooi vinden."

Komrij

Waar kan hij dan wel bewondering voor opbrengen?

Devilée: "Muziek, zowel klassiek als jazz. Ik heb nog nooit een wedstrijd gezien die al tweehonderd jaar oud is. Waarschijnlijk komt dat omdat je voor een hardloopprestatie van die tijd tegenwoordig niet eens meer hoeft te trainen. Maar je moet wel nog steeds goed oefenen om een symfonie van Mozart te kunnen spelen. Daarnaast lees ik veel en heb ik een grote bewondering voor Gerrit Komrij. Van hem is ook het citaat 'ik heb nog nooit een konijn met een trainingspak gezien.'"

Marc Bonten

BU
U
A
UNIVE
Openin
Op maa
vindt in
straat 5
Acaden
Dhr. L.
Milieuz
bescher
Commi
schappe
plechtig
beteken
ten.
Daarna
door dr
het Coll
Hilderi
teitsraa
Alle me
RL wor
plechtig
Promo
'Immur
cal dete
breast c
schrift v
Hij pror
uur inde
F. Bosn
Voor de
tiënten
belang
zal zijn
gevoelij
aanwezi
slachtsh
Het ond
RL
23-06
Immuno
determin
cancer, p
TS53, 14
23-06 Ph
and eq
promoto
S. Tijs, A
7210.
26-06 t
Learning
limitatio
29-06 Pr
care agen
en prof.d
info: tel.
29-06 Ve
19.30 uu
03-07 t/n
methods
training.
03-07 t/
Verpleeg
Maastric
30-07 t/
nursings
Maastric
21-08 t/

Dienst Voorlichting

"Bulletin" wordt verzorgd door de Dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek, Frank Speet, kamer 0010, Bouillonstraat 3, op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de donderdag daarop verschijnt. De Dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Externe berichten worden meestal niet opgenomen. Informatie: Frank Speet, tel. 887171.

Universiteit

Algemeen

UNIVERSITEIT-ALGEMEEN

Opening academisch jaar

Op maandag 4 september om 16.00 uur vindt in de Aula van de RL (Tongersestraat 53) de opening plaats van het Academisch jaar 1989/90.

Dhr. L.J. Brinkhorst (directeur-generaal Milieuzaken, Nucleaire veiligheid en bescherming burgerbevolking van de Commissie van de Europese Gemeenschappen) zal tijdens deze openingsplechtigheid een rede uitspreken over de betekenis van 1992 voor de universiteiten.

Daarna zal het woord gevoerd worden door drs. L. Vredevoogd, voorzitter van het College van Bestuur en door drs. P. Hilderink, voorzitter van de Universiteitsraad.

Alle medewerkers en studenten van de RL worden tot het bijwonen van deze plechtigheid van harte uitgenodigd.

Promotie drs. H. Scheres

'Immunocytochemical and radiochemical determination of steroid receptors in breast cancer' is de titel van het proefschrift van drs. H. Scheres (Pathologie). Hij promoveert vrijdag 23 juni om 14.00 uur in de Aula, TS53. Promotor is prof. dr. F. Bosman.

Voor de klinische behandeling van patiënten met borstkanker is het van groot belang te weten of hun tumor gevoelig zal zijn voor hormonale therapie. Deze gevoeligheid kan worden afgeleid uit de aanwezigheid van receptoren voor geslachtshormonen.

Het onderzoek van drs. Scheres had tot

doel technieken te ontwikkelen waarmee deze receptoren in tumormonsters kunnen worden aangetoond en waarmee hun localisatie en gedrag in de tumorcellen kunnen worden bestudeerd. De nieuwe technieken zijn van belang voor de verdere ontwikkeling van hormoontherapie bij borstkanker.

Promotie drs. F. Thuijsman

In de Aula, TS53, zal op vrijdag 23 juni om 16.00 uur drs. F. Thuijsman (Wiskunde, FdAW) promoveren. 'Optimality and equilibria in stochastic games' is de titel van zijn proefschrift. Promotoren zijn prof. dr. ir. drs. O. Vrieze en prof. dr. S. Thijs.

Drs. Thuijsmans proefschrift gaat over stochastische spelen, een onderwerp uit een nog jonge tak van de wiskunde: de speltheorie. Stochastische spelen zijn dynamische beslissingsproblemen waarbij meerdere beslissers, met min of meer tegengestelde belangen, op niet-coöperatieve wijze proberen een zo goed mogelijk resultaat te krijgen. In het proefschrift worden diverse resultaten afgeleid met betrekking tot het bestaan van oplossingen voor dergelijke problemen en met betrekking tot de structuur van zulke oplossingen.

Promotie drs. G. Evers

Op donderdag 29 juni om 16.00 uur verdedigt drs. G. Evers (Verpleegwetenschap) in de Aula, TS53, zijn proefschrift 'Appraisal of self-care agency'. Promotoren zijn prof. dr. H. Philipsen en mw. prof. dr. M. Isenberg. Mensen vertonen grote verschillen in hun vermogen om voor zichzelf te zorgen. Daarbij gaat het om bewust en adequaat omgaan met zaken zoals eten, slapen, rust, lichaamsbeweging, sociale contacten, het voorkomen van ongelukken e.d.

Drs. Evers heeft nagegaan of zelfzorgvermogen betrouwbaar en geldig te meten is met de ASA-vragenlijst. Deze vragenlijst is opgesteld op basis van de zelfzorgtheorie van de Amerikaanse verpleegkundige Dorothea Orem. Betrouw-

baarheid en geldigheid zijn nagegaan in een onderzoeksprogramma van zeven studies. In totaal is het zelfzorgvermogen gemeten van 676 personen. Daaronder bevonden zich geopereerde hartpatiënten, revalidatie-patiënten, bewoners van een verpleeg- en verzorgingstehuis en gezonde jong-volwassenen.

Sluitingsdatum subsidieverzoeken SWOL

Voor degenen die een subsidieverzoek willen richten aan het SWOL-Universiteitsfonds, geldt als eerstvolgende sluitingsdatum voor het indienen van deze aanvragen: 11 augustus.

Na advisering door het College van Dekanen zullen de tijdig en volledig ingediende verzoeken in de bijeenkomst van de Commissie van Bestedingen van 22 september aan de orde komen.

De verzoeken kunnen schriftelijk worden gericht aan SWOL-Universiteitsfonds, t.a.v. Leny Franken, dienst AJZ, Bou3.

Aanvraagformulieren via bovenvermeld adres of bij het secr. van de dienst AJZ, tel. 887516.

Zomeropenstelling UB

Van 3/7 t/m 3/9 zijn de openingstijden van de Universiteitsbibliotheek als volgt: - Bibliotheek Bonnefanten: ma, wo, do, vr: 9.00-17.00 uur, di: 9.00-20.00 uur, za: gesloten

- Studielandschap economie: ma t/m vr: 9.00-17.00 uur, za: gesloten

- Bibliotheek AZM/BMC: ma t/m do: 9.00-19.00 uur, vr: 9.00-17.00 uur, za: gesloten

- Bibliotheek Randwijck: ma t/m vr: 9.00-17.00 uur, za: gesloten behalve op za 8/7 en 22/7 geopend: 9.00-16.00 uur

- Studielandschap geneeskunde/gezondheidswetenschappen: ma t/m vr: 9.00-17.00 uur, za: gesloten behalve op za 8/7 en 22/7 geopend: 9.00-16.00 uur

- Studielandschap rechten: 3/7 t/m 13/8: ma t/m do: 9.00-21.00 uur, vr: 9.00-17.00 uur, za: gesloten

14/8 t/m 3/9: ma t/m vr: 9.00-17.00 uur, za: gesloten.

on Clinical Biostatistics, MECC, info: tel. 888398.

14-09 Promotie L. Haec, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

15-09 Promotie C. van der Vleuten, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

15-09 Promotie G. Swaen, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

19-09 t/m 22-09 10th Network Anniversary Conference, Rolduc, Kerkrade, info: tel. 888581.

21-09 Promotie T. Dassen, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

21-09 Promotie J. Spangenberg, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

22-09 Promotie M. ten Tusscher, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

22-09 Promotie P. Comfurius, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

28-09 Inauguratie prof. dr. R. Kuyten, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

29-09 Promotie H. Verhagen, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

29-09 Promotie P. Bessems, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

Uitleen verdwijnt

Vanaf 10 juli is het niet meer mogelijk boeken te lenen in het Studielandschap Geneeskunde/Gezondheidswetenschappen (Randwijck). Hierdoor hoopt de Universiteitsbibliotheek de beschikbaarheid van de literatuur voor de studenten te vergroten.

Bibliotheekinstructie

Iedere eerste maandag van de maand, dus op 3 juli en 7 augustus, wordt om 14.00 uur bibliotheekinstructie gegeven in de bibliotheeklocaties AZM/BMC, Bonnefanten en Randwijck. Vooraf inschrijven bij de uitleenbalie is gewenst.

Verschijnen Observant

Dit is de laatste Observant en Bulletin van dit academisch jaar. De eerste Observant van het academisch jaar 89/90 verschijnt op 31 augustus.

Overneming premie AOW/AWW

Sedert 1986 is er discussie over de uitleg en toepassing van de Regeling beperking overneming premie AOW/AWW. Deze regeling had met name gevolgen voor de hoogte van de premie-afdracht door gehuwde vrouwen.

Via diverse procedures zijn daarop pogingen ondernomen om via de rechter duidelijkheid te krijgen over de reikwijdte van de regeling. Afgesproken is dat de uitkomst van deze proefprocessen als maatgevend wordt beschouwd. In verband hiermee is een beslissing op individuele claims aangehouden.

Uit van het Ministerie van Binnenlandse Zaken verkregen informatie blijkt dat op korte termijn nog geen definitieve uitspraken in de proefprocessen te verwachten zijn. Zodra daartoe aanleiding is wordt er nader informatie verstrekt door de afd. Rechtspositie van PZ.

Interimregeling Ziektekosten

De bedragen voor de tegemoetkoming in de Interimregeling Ziektekosten zijn gewijzigd en luiden per 1 januari 1989:

- a. voor degenen met een WTZ-standaardpakket (voorheen vrijwillig verzekerd) f 83,49 per maand voor belanghebbende f 83,49 per maand voor mede-belanghebbende

f 41,75 per maand voor één mede-belanghebbend kind jonger dan 16 jaar f 42,75 per maand voor mede-belanghebbende kinderen tussen 16 en 27 jaar.

- b. voor de overige verzekerden (particulier verzekerden) f 81,64 per maand voor belanghebbende f 81,64 per maand voor mede-belanghebbende

f 40,75 per maand voor één mede-belanghebbend kind jonger dan 16 jaar f 43,40 per maand voor mede-belanghebbende kinderen tussen 16 en 27 jaar.

Naast deze tegemoetkomingen volgens de Interimregeling kan men m.i.v. 1 januari 1989 in aanmerking komen voor een inkomensvoetstuk. Ook kan nog aanspraak bestaan op een aanvullende toeslag.

Deze toeslagen worden tegelijkertijd met de Interimuitkering tweemaal per jaar (in juni en december) uitbetaald, voor de eerste keer in juni '89. Aan de hand van het Interimformulier zal het recht op (één van) beide toeslagen door de afdeling PSA vastgesteld worden. Er hoeft dus geen aparte aanvraag ingediend te worden.

De inkomensvoetstuk wordt verleend aan elke belanghebbende die ook in aanmerking komt voor de "normale" Interimregeling en bedraagt f 11,50 per maand. Deze toeslag geldt dus niet voor de mede-belanghebbende en eventuele kinderen. De aanvullende toeslag (f 11,50 per

maand) wordt toegekend indien de belanghebbende de "normale" tegemoetkoming Interim ontvangt én aan de volgende voorwaarden voldoet:

- niet in aanmerking komen voor een tegemoetkoming voor een mede-belanghebbende én

- een salaris heeft dat gelijk of lager is dan het maximumsalaris van salarisschaal 7 (bij een volledige werktijdsfactor f 3641,- per maand).

Inlichtingen: afdeling PSA, tel. 887184/7185/7010.

Loopbaanontwikkeling studentes

Per 15 juni is Tertia Geverink aangesteld bij O&O voor het opzetten van een cursus loopbaanontwikkeling voor vrouwelijke studenten aan de RL.

De cursus richt zich op ouderejaars studentes van alle faculteiten. De cursus gaat medio oktober van start en zal totaal 5 à 6 dagdelen, verspreid over max. 2 maanden, in beslag nemen.

Informatie over de planning en inhoud van de cursus is vanaf begin september te verkrijgen bij T. Geverink, O&O, tel. 882325. Inschrijven is mogelijk vanaf 15 september.

Milieukunde Eindverslag

Het eindverslag Milieukunde ligt inmiddels in de winkel, Bouillonstraat 3. Voor de tekenaren is het aldaar tegen betaling van f 8,10 af te halen. De winkel is op dinsdag, woensdag en donderdag geopend van 10.00-13.00 uur. Donderdag 29 juni is de laatste openingsdag van dit studiejaar.

Infomarkt INKOM

Inkom organiseert op donderdag 24/8 een infomarkt van 18.00-21.00 uur. Iedereen die interesse heeft in een plaats kan Inkom bellen via tel. 887393. Men krijgt dan een inschrijfformulier toegestuurd.

Buitenland

Bureau Buitenland Info

Bureau Buitenland (BB) ontving onlangs informatie over de volgende onderwerpen:

- De Commissie van de Europese Gemeenschap stelt elk jaar een aantal beurzen beschikbaar voor het bestrijden van de drukkosten van dissertaties. De maximale beurs bedraagt ECU 1500 (f 3500,-). De publikatie moet handelen over een onderwerp betreffende de Europese integratie en moet een belangrijke en originele bijdrage leveren aan het onderzoek op het vakgebied in de afgelopen twee jaar. Informatie: Commissie van de Europese Gemeenschap afd. Universitaire Informatie, Wetstraat 200, B-1049 Brussel, tel. 09-3222354583.

- Bij BB ligt een speciaal nummer ter inzage van European University News over zomercursussen Europese integratie. Voor de meeste cursussen is de opgave uiterlijk in juni vereist.

- Van 2 tot 7 juli wordt door de ICSW Nederland een symposium over sociale zekerheid georganiseerd getiteld: Work and Non-work in the 90's, Economic, Social and Human Dimensions. Plaats: Leeuwenhorst Centrum Noordwijkerhout. Kosten: f 450,- per persoon.

Meer informatie: op dinsdag en donderdag van 10.00 tot 11.30 uur bij bureau Buitenland, kamer 2006A, Bou3, tel. 887519/7513, Han Aarts en Hettie van Witteloostuyt.

Op deze tijden kan tevens informatie worden ingewonnen door studenten die willen gaan studeren in het buitenland.

RL-AGENDA

23-06 Promotie H. Scheres, Immunocytochemical and radiochemical determination of steroid receptors in breast cancer, promotor: prof. dr. F. Bosman, Aula, TS53, 14 uur, info: tel. 887141/7210.

23-06 Promotie F. Thuijsman, Optimality and equilibria in stochastic games, promotoren: prof. dr. ir. O. Vrieze en prof. dr. S. Thijs, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

26-06 t/m 30-06 Educational workshop Learning through problems: opportunities and limitations, k. 0090, TS53, info: tel. 888643.

29-06 Promotie G. Evers, Appraisal of self-care agency, promotoren: prof. dr. H. Philipsen en prof. dr. M. Isenberg, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

29-06 Vergadering URaad, Feestzaal, Bou3, 19.30 uur, info: tel. 887166.

03-07 t/m 07-07 Educational workshop New methods in student assessment & skills training, k. 0124, Deb1, info: tel. 888643.

03-07 t/m 07-07 Zomercursus Efficiënt Verpleegkundig Management, PHO FdGW, Maastricht, info: tel. 887396.

30-07 t/m 11-08 Seminar Development of nursing science using Orem's self-care theory, Maastricht, info: tel. 887396.

21-08 t/m 26-08 Introductiedagen Inkom,

info: tel. 887393.

22-08 t/m 25-08 Conferentie Transcultural Nursing and Migration, Maastricht, info: tel. 887396.

22-08 t/m 30-08 Zomercursus Opera en cultuur, Maastricht en kasteel Alden Biesen (België), info: tel. 888365/383.

28-08 t/m 30-08 Facultaire introductiedagen.

31-08 t/m 03-09 Introductiedagen van de studentenverenigingen.

01-09 Inauguratie prof. dr. H. Brink en prof. dr. R. Schilder, Aula, TS53, 15 uur, info: tel. 887141/7210.

04-09 Opening academisch jaar, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887156.

04-09 + 05-09 First International Workshop on Fatty Acid-binding Proteins, RL, info: tel. 888476.

06-09 t/m 09-09 International Symposium of Surgical Efficiency & Economy, MECC, info: tel. 862353/2354.

07-09 Promotie L. Curfs, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

08-09 Promotie M. Tratnik, Aula, TS53, 16 uur, info: tel. 887141/7210.

11-09 t/m 14-09 Tenth International Meeting

KRACHTPATSER

DE NIEUWE PC 30-III. TER INTRODUKTIE NOG GEEN F 3.500,- (INCL. BTW).

Het sterkste nieuws op het gebied van AT-compatibles komt van Commodore. De gloednieuwe PC 30-III. Zo up-to-date in z'n mogelijkheden, dat-ie de meeste andere volwaardige AT's ver achter zich laat. Terwijl-ie in prijs met gemak menige XT verslaat. Universitaire adviesverkoopprijs f 3.995,-, speciaal ter introductie onder de f 3.500,- (compleet met scherm, toetsenbord, MS-DOS 3.3 en GW-Basic). Bovendien krijgt u 'm tijdelijk met een intern geheugen van 1 Mb i.p.v. de standaard 640 Kb. Dubbel voordelig voor de snelle beslissers.

Hoofdreden blijft wat-ie kan met z'n krachtige Intel 80286-12/16 bit microprocessor. En met z'n 14" monochrome monitor en z'n hoge EGA-resolutie, i.p.v. de in z'n klasse gebruikelijke 'gewone' CGA-resolutie. Om maar te zwijgen over z'n rekenkundige vermogen van 12 MHz, waar tot nu toe 8 of 10 MHz de gangbare kloksnelheid is.

De PC 30-III heeft daarbij als een extern geheugen standaard een 3,5 inch floppy unit van 1,44 Mb en een 3,5 inch hard disk drive van 20 Mb. Hij werkt zowel met MS-DOS, Xenix als OS/2, en kan probleemloos in een netwerk worden ingepast.

Zeg 'ns eerlijk heeft u ooit zo'n veelzijdige, professionele AT-compatible aangeboden gekregen voor zo'n lage prijs? Waar wacht u dan nog op! Loop vandaag nog even bij ons binnen voor de exacte prijs of bel de Commodore Servicelijn voor meer informatie: 020-842495.

WILT U 'M NOG KRACHTIGER?

Kies dan de zeer professionele PC 40-III. Standaard uitgevoerd met een 40 Mb hard disk (19 ms) en de perfecte VGA-monitor (universitaire adviesprijs f 6.295,-).

Alle genoemde prijzen zijn incl. BTW.

PC SHOP!

Beeldsnijdersdreef 101, Maastricht. Tel. 043-888506.

ONLY COMMODORE MAKES IT POSSIBLE.

Eras

In het heden binner EG sta de vc Keule De sta hogere teit al worde den te beurs tussen maanc Uitget ber in of is d Schoe Majoo

Burea

Bij he nen al RL me decane vragen en eco denker dienstj kering brekin inschri roesp tor, re fonds, Ook vc meer j kan m naat. B concer lijke k heden gen on Open s 14.00- 19.00 i bereikt 14.00 Studen t/m vri nen oo nen ge Bouille 887354

Studie

In de s denten m.b.t. s tingen schapp matie t roepsot over de handica infothe "Gekni Onderv decana: Laatste raal pr HBO-e ment-o Studie- dinsdag 16.30 u Bouillo 887351

Bereik

Van l verban ren van

Universiteit

Onderwijs

Erasmus-studentenwisselingen

In het acad. jaar 89/90 zijn er mogelijkheden voor studenten FdG of FdGW om binnen het Erasmus-programma van de EG stages te lopen bij universiteiten in de volgende steden: Alicante, Bari, Keulen, Milaan, St. Etienne, Turijn. De stages zijn bedoeld voor derde en hogerejaars, moeten door de eigen faculteit als onderdeel van het curriculum worden erkend en dienen min. 3 maanden te duren. De hoogte van de Erasmus-beurs varieert (afh. van land of plaats) tussen ca. f 1000,- en f 1500,- per 3 maanden. Uitgebreidere informatie zal in september in Observant worden gepubliceerd of is daarvoor aan te vragen bij Pauline Schoenmakers, tel. 888313 of Gerard Majoor, tel. 888581.

Bureau Studentendecanen

Bij het bureau Studentendecanen kunnen alle studenten en auditoren van de RL met vragen en problemen terecht. De decanen geven voorlichting en advies bij vragen van studenten m.b.t. hun sociale en economische situatie. Hierbij valt te denken aan o.a.: uitstel van militaire dienstplicht, studiefinanciering en uitkeringen, studievertraging, studie-onderbreking, aanmelding, loting, plaatsing, inschrijving en inschrijvingsduur, beroepsprocedures, inschrijving als auditor, resp. extraneus, beroep op noodfonds, (vervolg)opleidingen. Ook voor begeleiding bij problemen van meer persoonlijke of psychische aard kan men een beroep doen op het decanaat. B.v.: onzekerheid, gespannenheid, concentratieproblemen, vage lichamelijke klachten, eenzaamheid, moeilijkheden in het leggen van contacten, vragen omtrent de eigen identiteit. Open spreekuur: dinsdag en donderdag 14.00-16.00 uur en woensdag 17.00-19.00 uur. Telefonisch zijn de decanen bereikbaar: maandag t/m vrijdag 13.30-14.00 uur. Het secretariaat van bureau Studentendecanen is geopend: maandag t/m vrijdag 13.30-16.30 uur. Dan kunnen ook afspraken met een van de decanen gemaakt worden. Bouillonstraat 3, kamer 0306, tel. 887354.

Studie-infotheek

In de studie-infotheek van bureau Studentendecanen is informatie aanwezig m.b.t. studierichtingen en afstudeerrichtingen binnen het Nederlands Wetenschappelijk Onderwijs en is enige informatie te verkrijgen over het Hoger Beroepsonderwijs. Ook voor informatie over de arbeidsmarkt, militaire zaken, handicap, etc. kan men in de studie-infotheek terecht. "Geknipt voor jou", knipselkrant Hoger Onderwijs, uitgave van het Studentendecanaat, is hier verkrijgbaar. Laatste aanwinsten: kortlopende doctoraal programma's voor afgestudeerde HBO-ers en informatie over management-opleidingen. Studie-infotheek: geopend maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag 14.00-16.30 uur en woensdag 16.00-19.00 uur, Bouillonstraat 3, kamer 0310B, tel. 887351.

Bereikbaarheid SZ

Van 1 juli t/m 15 augustus zullen, in verband met vakanties, de open spreekuren van de studentendecanen van dins-

dag, woensdag en donderdag vervallen. Wel zullen, zoveel mogelijk, de telefonische spreekuren doorgaan tussen 13.30 en 14.00 uur, tel. 887354. Tevens kan in spoedgevallen via het secretariaat tussen 13.30 en 16.30 uur een afspraak gemaakt worden met een van de decanen, tel. 887354/7351. Ook de Studie-infotheek zal in deze periode gesloten zijn.

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturenummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst Personele Zaken. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 101

Binnen de vakgroep Medische Informatica en Statistiek bestaat een vacature voor een TECHNISCHE WETENSCHAPPELIJK PROGRAMMEUR M/V. De functionaris heeft een drietal taken: - het ontwikkelen, testen en onderhouden van programmatuur op technisch-wetenschappelijk gebied. Het systeembeheer van het PC-park en het PC-netwerk, ontwikkeling van tools, introductie van en advisering over nieuwe programmatuur en ondersteuning van gebruikers binnen de vakgroep - het leveren van een bijdrage aan het onderwijs van de vakgroep MI&S, met name m.b.t. het onderzoek naar en het ontwikkelen van software en lesmateriaal, het begeleiden van studenten bij practica en het overdragen van kennis op het gebied van computers en programmeren - het in overleg met een wetenschappelijk onderzoeker zelfstandig verrichten van onderzoek naar methoden voor kwalitatief redeneren en het ondersteunen van onderzoek binnen de vakgroep. Eisen: - Hoger Informatica Onderwijs of gelijkwaardig niveau - ervaring in het ontwerpen en ontwikkelen van informatiesystemen - zo mogelijk ervaring met computer ondersteund onderwijs - technische kennis van Personal Computers, MS-DOS en diverse programmeertalen - kennis van wis- en natuurkunde strekt tot aanbeveling - goede contactuele eigenschappen - affiniteit met het computer ondersteund onderwijs - analytisch vermogen - belangstelling voor/ervaring met methoden en technieken uit de kunstmatige intelligentie. Salaris: afhankelijk van leeftijd en ervaring f 4144,- bruto per maand (max. schaal 8 BBRA 1984).

Interne vacature 102

De afdeling Systemen en Productie van het Rekencentrum zoekt een jonge en enthousiaste SYSTEEMPROGRAMMEUR/DATABASE BEHEERDER (M/V). Werkzaamheden: - verzorgt de implementatie van systeemsoftware en het up-to-date houden van de documentatie - draagt zorg voor de noodzakelijke wijzigingen en uitbreidingen op de systeemsoftware - verleent medewerking aan de afhandeling van systeemstoringen - verleent medewerking bij de instructie van de produktiegroep en bij de samenstelling van procedures en handleidingen - richt de fysieke databases in en verzorgt het onderhoud van de database management pakketten. In aanmerking komende kandidaten dienen te voldoen aan:

Dienst

Voorlichting

- HTS-opleiding
- kennis van database technieken
- ervaring c.q. opleiding in de automatisering
- goede communicatieve vaardigheden
- zelfstandig kunnen werken in een dienstverlenende organisatie. Salaris: afhankelijk van opleiding en ervaring maximaal f 4724,- bruto per maand, schaal 9 BBRA 1984. Inlichtingen: dr.ir. J. Ruyl, tel. 888509.

Interne vacatures 103, 104 en 105

Bij de vakgroepen Algemene Economie (vacature 103), Bedrijfseconomie (vacature 104) en Kwantitatieve Economie (vacature 105) bestaan vacatures voor TOEGEVOEGD DOCENTEN M/V voor de periode van één jaar. Taken: - tutorschappen - deelname aan planningsgroepen - opstellen van toetsvragen en beheersactiviteiten t.b.v. het onderwijs Vereist: - doctoraal-diploma. Ook zij die bijna afgestudeerd zijn, komen in aanmerking voor deze vacatures. Inschaling: schaal 10 (minimum f 3231,-) bruto per maand. Informatie: H. Kasper, tel. 888811/839, J. Muysken, tel. 888808/821 en F. Palm, tel. 888833/834. Indien op meer dan een vacature wordt geschreven, graag aparte brieven sturen.

GENEESKUNDE-ALGEMEEN

Studenten gezocht

De FdG zoekt enthousiaste studenten voor de volgende functies: - lid SRC. De Studierichtingscommissie adviseert de Faculteit over de invulling van het medisch onderwijs in alle facetten. Deze commissie bestaat voor de helft uit studenten en deze oefenen dan ook een aanzienlijke invloed uit op het studieprogramma. Info: Chris Beek, tel. 474561. - lid Begeleidingscommissie. De Beg.Cie legt zich specifiek toe op het plannen, evalueren en zondig bijstellen van het vernieuwde curriculum volgens de Nota Rode Draad. Naast het zittende studentlid is er nog plaats vrij voor een geïnteresseerde die hiermee ervaring kan opdoen met al wat er komt kijken bij het ontwerpen van een probleemgestuurd curriculum. Info: Caroline Roulaux, tel. 254391 of Harro Spitsbergen, tel. 251095. - lid IWC. De Interfacultaire Wetenschapscommissie adviseert de FdG en de FdGW over het te voeren beleid t.a.v. wetenschappelijk onderzoek. In deze commissie is naast het wetenschappelijk en ondersteunend personeel vanuit beide faculteiten een student vertegenwoordigd. Er is plaats voor een geneeskundestudent met interesse voor en ervaring in wetenschappelijk onderzoek. Deze zal eventueel deel uit kunnen gaan maken van de Dagelijkse Commissie van de IWC. Info: Chris Beek, tel. 474561. - studentadviseur Faculteitsbestuur. Het FB is het voorbereidend en uitvoerend orgaan voor de FRAad en heeft als zodanig een grote verantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de Faculteit in zijn geheel. Naast het wetenschappelijk en ondersteunend personeel hebben 2 studentadviseurs in dit orgaan zitting. De student-adviseur zal in deze functie een ruime ervaring op kunnen doen met wat er zoal komt kijken bij het draaiende houden van een faculteit. Bestuurlijke ervaring strekt tot aanbeveling. Info: Harro Spitsbergen, tel. 251095 of Stefan van Zutphen, tel. 219673. Aanmelding voor deze functies zo spoedig mogelijk bij een van de genoemde personen.

AMEE-conferentie

Van 6 t/m 8 september vindt in Münster de jaarlijkse conferentie plaats van de Association for Medical Education in

Europe (AMEE). Het programma zal bestaan uit een aantal voordrachten, workshops en studiegroepen die verschillende aspecten van het thema Scientific thinking in medical education belichten. Voor studenten is het inschrijfgeld (incl. lunch + 1 diner) gratis. Op 4+5 september zal er (ook in Münster) een vooroverleg plaatsvinden van medische studenten. Opgave en informatie: Natasja van de Weg, tel. 630875.

Gezondheids-wetenschappen

Algemeen

Subsidie Catharina Pijlsstichting

De Catharina Pijlsstichting heeft de mogelijkheid heropend tot het aanvragen van subsidies voor o.m. studiereizen in het kader der Gezondheidswetenschappen. De aanvragen dienen uiterlijk 4 maanden voor de reisdatum te zijn ingediend bij de Wetenschappelijke Adviescommissie van de Stichting. Het secretariaat van deze Commissie wordt verzorgd door mw. A. Simon, F-bureau FdGW, Lenculenstraat 14. Aanvragen dienen aan de volgende voorwaarden te voldoen: - aanvragers dienen te zijn ingeschreven als student bij de FdGW danwel deel uit te maken van het wetenschappelijk personeel van de RL. Bij subsidie-aanvragen vanuit het wp genieten junior-medewerkers voorrang - een eventueel te subsidiëren reis moet duidelijk in dienst staan van de studie danwel de beoefening van de Gezondheidswetenschappen. De artsopleiding resp. op klinische toepassing gericht of anderszins typisch geneeskundig onderzoek, worden niet hiertoe gerekend - de aanvraag moet worden ingediend middels een door het secretariaat van de Adviescommissie te verschaffen formulier tenminste vier maanden voor de aanvangsdatum van het betreffende project. Verdere voorwaarden zijn op dit formulier aangegeven. In bijzondere gevallen is subsidiëring mogelijk van andere wetenschappelijke activiteiten op het gebied der Gezondheidswetenschappen, waaronder publicatiekosten. Voor informatie: secretariaat, mw. A. Simon, tel. 887254.

slik

slik

Bel: 471758

Geslaagd,
gezakt, je bul
gepakt?

En nog steeds
niet
doorgezakt?

slik

slik

Onderwijs

Stage BGK

RCC NOTOX zoekt voor tenminste 5 maanden voor de in vitro micromass teratogeniteitstest studenten met een biologische achtergrond. Voor specifieke informatie: dr. J. Kleinjans, stagecoördinator BGK, tel. 888610/637.

Onderzoeksstage ICIDH

Bij het Ministerie van WVC, Werkgroep Classificatie en Coderingen, bestaat de mogelijkheid om een stage-onderzoek te doen naar het gebruik van de Nederlandse versie van de International Classification of Impairments, Disabilities and Handicaps. Geschikt voor BB- en VW-studenten met interesse in gezondheidsmeting. Inlichtingen: L. Bouter, tel. 887352.

Economie

Algemeen

Alfa

Alfa is een nieuwe ondervereniging van EFM. Alfa richt zich op studenten die nog geen specifieke afstudeerrichting volgen en op activiteiten die in het belang zijn voor elke student aan deze faculteit. Tijdens de facultaire introductie zal dan ook zoveel mogelijk contact gezocht worden met nieuwe eerstejaars. Een groots Alfa-feest is een van de middelen hiertoe. Alfa heeft behoefte aan nieuwe leden. Aanmelden kan in kamer 0085.

Onderwijs

Afhalen studiegids

In de week van 26 juni t/m 30 juni zal de Onderwijsbalie FdEW gedurende de ochtenduren van 9.00-12.00 uur (middagen van 15.30-16.00 uur) en in de week van 3 juli t/m 7 juli gedurende de middaguren van 13.30-16.30 uur (ochtenden van 10.30-11.00 uur) geopend zijn t.b.v. het afhalen van de studiegids en bijbehorende formulieren zoals inschrijvingsformulier doctoraalvakken. Iedere student van de FdEW wordt geacht gedurende deze twee weken zijn/haar studiegids voor komend academisch jaar af te halen.

EEN SSGZ
VERZEKERDE
KIEST DAARNA
VOOR HET
INTERPAKKET VAN
Pro Civibus
AMSTERDAM 020-736111
GRONINGEN 050-184114

Partner Consult

Adviesbureau voor partnerkeuze in Zuid-Nederland
voor Acad., H.B.O. of vergelijkbaar ontwikkelingsniveau

U hebt het druk, fijne vrienden en interessante hobbies maar... u mist die ene vaste partner. U kiest niet voor toeval, wel voor doelgericht zoeken.

Brochure: mw. Schiks 045-740088, postbus 443 Heerlen.

**ACCADEMIA organiseert vacatiecursussen
Italiaans en kunstgeschiedenis, ZOMER '89
in Rome op de
CAMPUS BUONGIORNO ROMA.
15 dagen, incl. verblijf v.a. f.459,-
Voor informatie: Mircha Ferrone 030-735912.**

Autorijschool Dorssers

doet het met garantie

Jawel, indien u de eerste keer niet slaagt voor het rijexamen, betaalt u de tweede keer niets.

Door het houden van proefexamens wordt u optimaal voorbereid op uw examen.

U betaalt slechts fl.35,- per rijles in VW golf. Tevens het adres voor uw motorrij-opleiding.

Bel voor informatie 043- 616153.

ZALEN TE HUUR VOOR ALLE DOELEINDEN Café 't Cannerplaötske

Tevens de zaak voor uw koude-
warme- en boeren-buffetten.

Cannerweg 134 Maastricht, tel. 212516.

snel en comfortabel naar ruim 900 plaatsen
in heel Europa.

Super goedkope treintickets

Enkele retourprijzen:

Parijs	v.a. f.	104,00
Londen	v.a. f.	165,00
Berlijn	v.a. f.	149,00
Kopenhagen	v.a. f.	225,00
Wenen	v.a. f.	249,00

alleen voor jongeren
tot en met 25 jaar!

Vrij door Europa voor een habbekrats:
Reisonderbrekingen zijn meestal
toegestaan!

NIEUW!

trans
GO 25

Haal snel bij het NS-station of uw reisagent de speciale TransGo 25 folder

KLM
Nu ook in combinatie
met de
KLM Litterlevan!
Voordelig vliegen naar 42
bestemmingen in Europa.

Rijksuniversiteit Groningen

RUG

De Rijksuniversiteit Groningen is een universiteit die kan bogen op een 375-jarige traditie. Met een compleet spectrum aan studierichtingen leidt de RUG zijn 17.000 studenten op tot mr., drs. of ir.. De RUG heeft een aantal onderwijs- en onderzoekscentra van topniveau en is sterk internationaal gericht. Jaarlijks vinden er zo'n 150 promoties plaats. De RUG heeft ruim 5.000 medewerkers.

375

Richt uw sollicitatie met curriculum vitae, vóór 8 juli a.s. aan:
Rijksuniversiteit Groningen,
afdeling Personele Zaken, Postbus 72,
9700 AB Groningen.
Vermeld het vacaturenummer op de
envelop én bovenaan uw brief.

De RUG nodigt met nadruk vrouwen uit om te solliciteren, vooral bij functies waarin zij ondervertegenwoordigd zijn.

De faculteit der economische wetenschappen vraagt

Assistent in opleiding micro-economie

(vac.nr. 890610/1865)

ten behoeve van het project "The Design and Implementation of Regulatory Mechanisms under (Partial) Entry Deregulation" bij de sectie Micro-economie binnen de vakgroep Algemene Economie.

Taakomschrijving

Het doel van het onderzoek is om een bijdrage te leveren aan de micro-economische theorievorming over overheidsregulering. Daarbij ligt de nadruk op situaties van informatie asymmetrie tussen de regulerende overheid en de geregeerde bedrijven. Bij dit onderzoek wordt voortgebouwd op een aantal recente ontwikkelingen in de moderne prijsstheorie en de economische theorie over regulering.

Vereisten

- doctoraal examen economie of econometrie met een goede kennis van de micro-economie
- een gedegen achtergrond van wiskunde is noodzakelijk.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij Prof. Dr. G. Knieps, telefoon (050) 63 45 33 of bij Dr. G. Tillmann, telefoon (050) 63 45 35.

Assistent in opleiding economische en sociale geschiedenis

(vac.nr. 890611/1865)

ten behoeve van het project "Capital Formation in Dutch Infrastructure (Social Overhead Capital) during the 19th Century" bij de sectie Economische en Sociale Geschiedenis binnen de vakgroep Algemene Economie.

Taakomschrijving

De assistent in opleiding zal participeren in een veelomvattend lange termijn onderzoek dat zich ten doel stelt te komen tot een reconstructie van de Nederlandse nationale rekeningen voor de 19e eeuw. Specifiek zal door hem/haar worden gewerkt aan de 19e eeuwse infrastructurele kapitaalvorming in Nederland. Hoofddoel van dit gedeelte van het onderzoek is het verzamelen en bewerken van jaarcijfers met betrekking tot deze infrastructurele kapitaalvorming over de periode (ruwweg) 1800-1913. Aan de hand van dit cijfermateriaal moet worden gezocht naar een verklaring voor de verdeling in tijd en volume van de verschillende componenten waarin de infrastructurele kapitaalvorming kan worden uitgesplitst.

Vereisten

- doctoraal examen economie of geschiedenis met goede kennis van economische en sociale geschiedenis
- ervaring gewenst met automatische gegevensverwerking (grote databestanden); tevens gewenst enige archiefervaring plus inventiviteit op deze terreinen.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij Prof. Dr. R. Fremdling, telefoon (050) 63 37 77.

Assistent in opleiding 'markt- segmentatie en direct marketing'

(vac.nr. 890612/1865)

ten behoeve van het gelijknamige project bij de sectie Marktkunde en Marktonderzoek van de vakgroep Bedrijfsconomie en bij de sectie Statistiek en Econometrie van de vakgroep Econometrie.

Taakomschrijving

Een optimaal gebruik van 'direct marketing'-methoden vereist een goed en zo gedetailleerd mogelijk inzicht in de marktsegmenten. Het doel van het onderzoek is om bestaande segmentatiemethoden op hun bruikbaarheid te onderzoeken en waar nodig verder te ontwikkelen, en de beschikbare dataverzamelingen te evalueren en te bezien wat hier optimaal is. Het onderzoek zal worden uitgevoerd in samenwerking met het Lester Wunderman Instituut.

Vereisten

- doctoraal examen econometrie, toegepaste wiskunde of sociale wetenschappen met specialisatie data-analyse of methoden en technieken
- interesse in marketing-vraagstukken
- affiniteit met het werken op de computer en de analyse van grote databestanden.

Nadere inlichtingen kunnen worden ingewonnen bij Prof. Dr. P.S.H. Leeftang, telefoon (050) 63 36 96 of bij Prof. Dr. T. Wansbeek, telefoon (050) 63 38 03.

Het salaris bedraagt op grond van ministeriële richtlijnen f 1.778,- bruto per maand in het eerste tot f 3.168,- bruto per maand in het laatste aanstellingsjaar.

Opmerkingen

De aan te stellen AIO's zullen deelnemen aan het opleidingsprogramma dat door de AIO-school van de faculteit in samenwerking met de landelijke netwerken wordt georganiseerd. De aan te stellen AIO's zullen worden belast met enkele onderwijstaken, zoveel mogelijk in samenhang met het desbetreffende onderzoekproject.

De aanstelling vindt plaats voor de duur van vier jaar en dient uit te monden in een proefschrift.

Datum indiensttreding: zo spoedig mogelijk.

Werken aan de grenzen van het weten

Samengesteld door Lucia Geurts

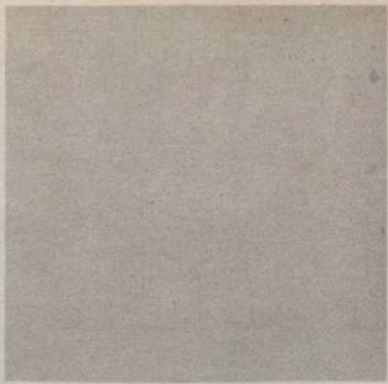
Je kunt natuurlijk ook thuisblijven... Dan valt er best nog iets te beleven. Voor de komende weken hebben we wat willekeurige tips bij elkaar gezet.

Muziek

SO op CD
 Vrijdag 1 juli geeft het Limburgs Symphonie Orkest een concert ter gelegenheid van het honderdvijftigjarig bestaan van de twee Limburgen. De uitvoering in de Onze Lieve Vrouwebasiliek in Tongeren is opgenomen in de reeks basicaconcerten. Het programma bevat werken van uitsluitend Limburgse componisten: "Stadspark" (Arthur Meulemans); Pianoconcert (Piet Swerts); Trompetconcert (Jean Lambrechts); Rigolues (Robert Heppener) Passacaille carnavalesque (Matty Niel). Solisten zijn Chantal Bonets, piano en Guido Heegers, trompet. Het geheel staat onder leiding van Heinz Friesen. Deze eenmalige uitvoering van Limburgse composities wordt opgenomen door de Belgische Radio en Televisie en te zijner tijd ook in Nederland uitgezonden. Bovendien worden de muziekstukken op CD gezet. Deze zal in september verschijnen.

Beeldende Kunst België

In Galerie De Keerder Kunstkamer, in plantsoenen, privétuinen en op pleinen in Cadier en Keer wordt van 2 juli tot en met 26 augustus een beeldtentoonstelling georganiseerd. Vorig jaar werd een bergelijk initiatief in Meerssen met gemengde gevoelens ontvangen: vooral voor ingezetenen werd een groot aantal aan de nogal abstracte kunstwerken verguisd en "parkvervuiling" genoemd. Een object uit mergel prikkelde zelfs tot agressieve vernieling. In elk geval trok het initiatief veel bekijks. De Keerder Kunstkamer heeft ook al eerder een

beeldtentoonstelling gehouden, maar alleen binnen eigen huis en hof. Daarop kwamen zoveel positieve reacties, dat de organisatoren hebben besloten nu eens extra uit te pakken. Er is een Stichting Beeldentuin opgericht en het project krijgt subsidie van gemeente en het bedrijfsleven. Zoals zoveel culturele activiteiten dit seizoen, staat ook de beeldtentoonstelling in het kader van de verjaardag van de beide Limburgen en heeft dan ook de titel "Ontmoetingen met België meegekregen. Veertig kunstenaars tonen elk drie werken in uiteenlopende stijlen en materialen. De beeldroute kan te voet of te fiets worden afgelegd. In de galerie en bij de VVV zullen een routebeschrijving en catalogus verkrijgbaar zijn. Zondag 2 juli wordt de expositie officieel geopend door de burgemeester van Margraten en de consul van België, waarna de route ook per koets bekeken kan worden. Het televisieprogramma Van gewest tot gewest maakt opnamen van het festijn.

Keramos

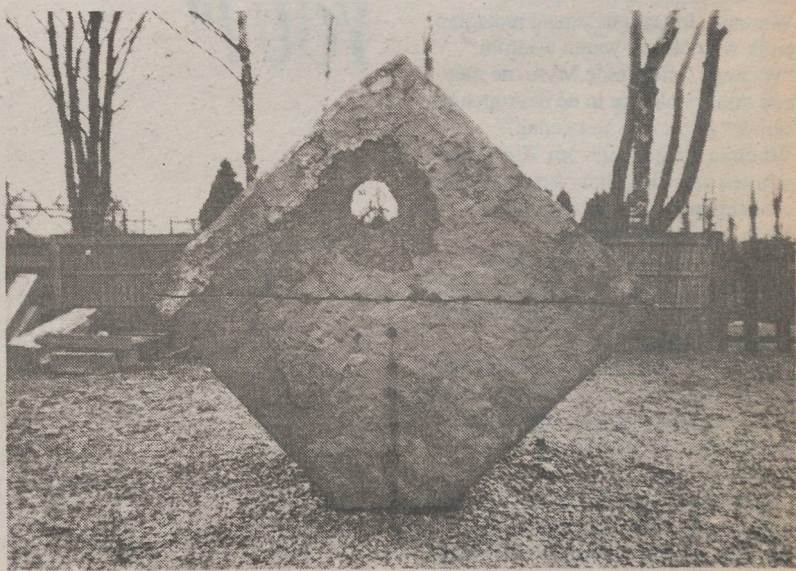
In het Gouvernement is een tentoonstelling van tweeduizend jaar Limburgse keramiek. Ook aan nieuwe ontwikkelingen in de techniek van het klei bakken wordt aandacht besteed. Er is een selectie gemaakt uit het werk van Edmond Bellefroid en vier andere kunstenaars tonen ruimtelijk keramisch werk. Keramiek heeft een belangrijke rol in Limburg gespeeld. Eeuwenlang is het ambachtelijk, later industrieel, een bron van inkomsten geweest. Voor een belangrijk deel heeft de keramiek ook de sociale verhoudingen bepaald. Keramiek wordt toegepast in de (huishoudelijke) industrie en technologie. Bovendien is uit het ambachtelijk potten bakken een speciale keramische kunst ontstaan. Tijdens de tentoonstelling is in het MECC "The first European Ceramic Society Conference".

Signe

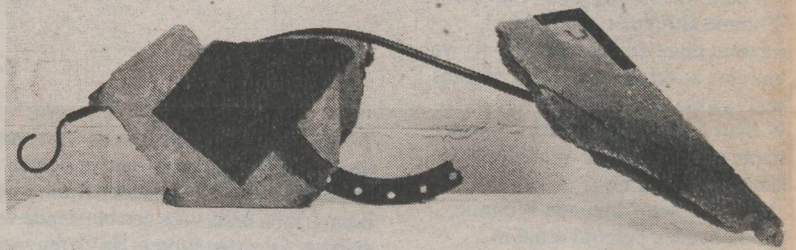
Galerie Signe (Akerstraat 82a Heerlen) geeft van 4 juli tot 6 augustus een grote overzichtstentoonstelling. Een keuze uit de vele artiesten: Frans Masereel, Andy Warhol, Aat Velthoen, Ger Lataster, John Lennon, Gilbert de Bontridder... Tot 2 juli is er een expositie van werken van Guy Bleus, een van de vijf tentoonstellingen in de reeks "Tussen Heerlen en Zolder".

Bruzzle

"Van 26 juni tot 15 juli krijgt u ruim 110 kansen om Uwe Innerlijkheid eens flink te luchten aan de kunst van vandaag." En "Een kosmopolitisch festival voor een Europese stad. Voor minder komt u toch niet buiten?". Deze vreselijke teksten kondigen een grootse culturele manifestatie aan in Brussel, getiteld Bruzzle 89. Een zomerfestival op zes verschillende locaties in de binnenstad, waar uitingen te zien en te horen zijn van allerlei kunst: ballet, toneel, volksmuziek, pop, opera, video, beeldende kunst, allemaal eigentijds. Het is niet mogelijk een overzicht van alle programma-onderdelen te geven. Onzinnig ook, want alles staat duidelijk in drie talen in een handzame programmakalender. Het is echt de kleine moeite waard zo'n kalender aan te vragen bij het festivalbureau, August Ortsstraat 22, 1000 Brussel, tel. 09/3225138290. Uit de veelheid van activiteiten is gemakkelijk een keus te maken voor een aardige dagtocht en wie langer in Brussel verblijft kan wellicht een passe-partout aan schaffen. Naast de culturele activiteiten, zijn er ook diverse stadswandelingen. (Kunst)historische door de hele stad of in een bepaalde wijk. Voor kleine kinderen en senioren zijn speciale wandelingen georganiseerd. Wordt het te warm om te wandelen, dan zijn er altijd nog grote en kleine terrassen om de benen te strekken, mensen te kijken en een pint te vatten.

Belgische beelden in galerie "De Keerder Kunstkamer". Boven: "Steen" van René Couche. Beneden: "Beton-pigment-ijzer" van Hanneke Beaumont

AGENDA

Theater

Poppetje gezien, Studenten Toneelacademie, Toneelacademie, 26 + 27 juni, 19.00 uur
Zomergasten, Studenten Toneelacademie, Villa Lambertus, Lambertuslaan, 26 + 27 juni, 20.00 uur
Het Atelier, Studenten Toneelacademie, Toneelacademie, 26 + 27 juni, 20.30 uur
Straattheaterfestival, gehele provincie, van 4 t/m 13 augustus

Muziek

Philharmonica Hungarica Bonner Bachgemeenschap, o.l.v. Herbert Ermert, O.L.V. Basiliek, Tongeren, 24 juni, 20.00 uur
Limburgs Symphonie Orkest, o.l.v. Heinz Friesen, O.L.V. Basiliek Tongeren, 1 juli, 20.00 uur
Internationale Dag van de Oude Muziek, o.a. m.m.v. Studium Chorale, Alden Biesen Bilzen, 2 juli, 10.00 uur
Orgeltrip doorheen het land zonder grens, een daglange uitstap op zoek naar waardevolle orgels in het Euregio-gebied Maas-Rijn, 4 juli, 08.00 uur. Inl.: Kielenstraat 15 te 3700 Tongeren. Tel. 012/235719
Orlando Festival, in het teken van Hongaarse kamermuziek, van 30 juli tot 13 augustus, Wijngrachtthea-

ter, Kerkrade.

Exposities

Keramos-Expositie, Gouvernement Maastricht, in het kader van 'The first European Ceramic Society Conference', vanaf 19 juni.
Marijke Meijls, Schilderijen in gemengde technieken, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 9-6 t/m 9-7. Openingstijden: do 13.00 - 17.00 uur, vr t/m zo 11.00 - 17.00 uur en na afspraak.
Frans Hollman, pastels, Galerie Anny van den Besselaar, 15-7 t/m 13-8.
Anny en Willibrord van den Besselaar, zeefdrukken, Galerie Anny van den Besselaar, 19-8 t/m 3-9.
Marijke Stultiens, feuilles vivantes, Gemeentemuseum Roermond, 17 juni t/m 6 aug., di t/m vr 11.00 - 17.00 uur, za en zo 14.00 - 17.00 uur.
Kermis, een volksvermaak in de schijnwerpers, Gemeentemuseum Roermond, t/m 2 juli 1989. Open: di t/m vr 11.00 - 17.00 uur. Za + zo 14.00 - 17.00 uur
Jos van Wunnik, Temperaschilderijen, Galerie Artisart, Grote Gracht 43, 18-5 t/m 24-06, di. t/m za. 13.30-17.30.
Vroege Italiaanse schilderkunst, Bonnefantenmuseum, di. t/m vr. 10-

17 uur, za. en zo. 11-17 uur, t/m 9 juli.
Ans Wortel, Gouach, Galerie FAH, Brusselsestr. 80, vr. t/m zo. 13-17 uur, t/m 24 juni.
Jan L. Carlier en Walter Daems, Perroengalerie, Vrijthof 35 1e etage, wo. t/m za. 13-18 uur, t/m 24 juni.
Dirk Boes en Willy Peters, L'ombre, Bogaardenstraat 40b, do 14.00-18.00 uur, vr-za 14.00-21.00 uur, zo 14.00-18.00 uur, 3 juni t/m 3 juli.
Hannie Fijten, tekeningen en werken op papier, Stichting Plons, Maria Bastion, Maastricht, do - zo, 9 t/m 25 juni, 13.00 - 17.00 uur.
Guy Bleus, expositie in het kader van de kunstmanifestatie 'tussen Heerlen en Zolder', Galerie Signe, Akerstraat 82a, Heerlen, 4 juni - 2 juli, wo - zo, 14 tot 17 uur.
Zomertentoonstelling, Galerie Signe, Akerstraat 82a, Heerlen, 4 juni - 6 aug., wo - zo, 14 tot 17 uur
Bram van Velde, Retrospectieve, Bonnefantenmuseum, 11 juni - 3 sept., di t/m vr 10-17 uur, za en zo 11-17 uur.
Expositie 6 schilders uit Belgisch Limburg en 6 beeldhouwers uit Nederlands Limburg i.h.k.v. 150 jaar Belgisch/Nederlands Limburg, hallen en plantsoenen rond het gemeentehuis Beek, vanaf 23 juni.
Beeldenroute van ca. 30 Belgi-

sche kunstenaars door Cadier en Keer met als titel "Ontmoeting met België", vanaf 2 juli
Het poëtisch moment, fotografie van o.a. Jo Brunenberg, Stadsgalerie, Raadhuisplein, Heerlen, t/m 25 juni.
Jörg Remé, Het gedroomde museum, Goltziusmuseum Venlo, 7 juli t/m 3 september

Diversen

Brussel, zomerfestival, van 26 juni tot 15 juli 110 evenementen op het gebied van theater, dans, rock, wereldmuziek, nieuwe muziek, beeldende kunst en videokunst.

Film

Filmhuis Lumière, Bogaardenstraat 40b
 Speelweek 22 t/m 28 juni
Spoorloos, 20.00 uur.
Anita, tanze des lasters, 21.00 uur.
Profession: reporter, 22.00 uur.
 Speelweek 29 juni t/m 5 juli
One from the heart, 20.00 uur
Spoorloos, 21.00 uur

Anita, tanze des lasters, 22.00 uur

Speelweek 22 t/m 28 juni

Mabi, Kleine Gracht 24a

The naked gun, dag. 14.30 + 21.30 uur, do t/m zo ook om 19.00 uur
Licence to kill, dag. 14.30 + 21.00 uur, do. t/m zo. ook om 18.15 uur
My Stepmother is an alien, dag. 21.30 uur, do. t/m zo. ook om 18.30, do en vr en ma t/m di. ook om 14.30 uur
Accidental Tourist, dag. om 14.30 + 21.00 uur, do t/m zo ook om 18.30 uur

Cine K, Bernardstraat 13

The accused, dag. om 22.15 uur
Salaam Bombay, dag. Om 20.00 uur

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1

Rainman, dag. om 21.00 uur, za. en zo. óók om 14.30 en 18.00 uur.
Tequila Sunrise, dag. om 19.00 en 21.30 uur. za. en zo. óók om 14.00 en 16.30 uur.
Dangerous liaisons, dag. om 19.00 en 21.30 uur. Za. en zo. óók om 14.00 en 16.30 uur.

De Woongroep

"Wimmie, blijf hier!" beval Bea. Wimmie wankelde naar de tuindeur. "Ik moet weg," stamelde hij. "Je blijft verdomme hier, en legt ons uit wat er aan de hand is," vond Bea. Elena, die nog wat versuft op de bank zat, bevestigde de eis: "Leg uit Wimmie. Je raakt helemaal mataglap, en ik wil ook wel weten waarom." "Wimmie," fluisterde Myra die met een mini-punkertje in de deuropening stond, "zeg je ons niet gedag?" Wimmie draaide zich om. Zijn ogen schoten van Elena naar Bea, van zijn schoenpunten naar de tuin, en van Myra naar haar zontje. "Ik... ik weet niet... Wat moet ik?" stamelde hij. Hij deed een paar stappen in de richting van Bea en zakte toen opnieuw in elkaar. "Een kind," snikte hij, "een kind. Hoe kan de wereld toch zo in elkaar zitten. Hoe kan ik toch zo gestraft worden, hoe is het mogelijk dat een mens, ... dat ik ..."

"Kom," zei Bea tegen Myra. Bea leek alles nog het meest op een rijtje te hebben. Ze zette Myra en Willem op de bank naast Elena die nog steeds glazig voor zich uitstaarde. Wimmie huilde met zijn hoofd tussen zijn knieën geklemd, handen gevouwen in zijn nek.

"Ik snap het niet. Ik snap het niet. Wreed lot," snikte hij.

"Let maar even niet op pappa," zei Myra tegen Willem.

"Pappa!?" ontwaakte Elena, "wáár is hier verdomme een pappa? In deze kamer is helemaal géén pappa! Wás er maar een pappa, dan had ik tenminste een kind. En die slapjanus van een Wimmie altijd met zijn gebazel, waarom moet de zak instorten als we 'm bijna zover hebben dat-ie de kans heeft pappa te worden?"

Willem trok zijn leren jekkie uit en stapte parmantig naar Wimmie.

"Pappa?" vroeg hij.

"Nee, nee, nee!" kreunde Wimmie, "jullie hadden beloofd altijd in Amsterdam te blijven, mijn rustige leven in de provincie niet te bederven. Waarom? Myra? Willem? Waarom zijn jullie gekomen?"

"Frederike belde me op," zei Myra, "ze dacht dat de tijd gekomen was om de dingen eens recht te zetten. Ze vertelde van je nieuwe vriendin, van het huis. Ik dacht... ik dacht dat je het nu wel zou aankunnen. Een stabiele omgeving, een écht nieuw leven, waarin wij een eerlijk plaatsje konden hebben. Je had toch wel gezegd dat we vandaag zouden komen?" vroeg ze aan Bea. Maar Bea wrong haar linkerhand om haar mond en schudde, tegen de muur gezakt, met grote ogen 'nee'. Stomweg vergeten.

"Pappa," vroeg Willem nog eens, "waarom huil je?"

Wimmie zuchtte diep, kneep zijn ogen stijf dicht als om moed te putten uit de duisternis, en keek vervolgens op naar zijn achtjarig zontje: "Omdat je hier bent jongen. Gewoon omdat je hier opeens naast me staat."

"Wimmie!" verbrak Elena de halve hereniging, "Zak! Je bent al vader! Van een schat van een jochie, nog wel."

Myra knikte. "We hadden het er zo moeilijk mee, we waren zo jong... Hoe kon ik weten dat Wimmie er zo onder leed? Pas toen Frederike opbelde realiseerde ik me wat een dubbelvelen Wimmie leidde..." Ze liep naar Wimmie en Willem toe en knielde. Ze omarmde beide jongens. "'t Komt wel goed," verzekerde ze. Bea wierp een blik naar Elena en gebaarde met haar oogleden dito.

(onverbiddelijk einde van een langdradig feuilleton. Volgend jaar is Eva terug in Uw midden!)

Martha Savannah

"BENNY, WE LOVE YOU!"

Wie klaagt er nu toch steeds over, dat studenten zo a-cultureel zijn. Een kleine paarlende oproep voor het oprichten van een Eerste Studenten Benny Nijman Fanclub (ESB&F), ter Bescherming van het Nederlandse Lied en speciaal dat van Benny, is de basis voor een bloeiende vereniging. Pas opgericht heeft zij alweer haar gelederen moeten sluiten. Na vierenvertig Benny-fans opgenomen te hebben, is een ledenstop afgekondigd. Benny - op het ogenblik genietend van een heerlijke veertiendaagse vakantie op zijn geliefde Kreta - denkt dat de studenten het niet zo serieus bedoelen, een loopje met hem nemen. Hij moest eens weten... De ESB&F is bloedsérieus. "Benny, we love you. Ik kan niet zonder jou!"

bericht uit Maastricht

Het was een hele heisa om erachter te komen wie zich zo vol vuur voor en achter Benny scharen. De leden bedienen zich van louter voornamen of van hun officiële titels: cheerleaders, de vier musketiers, de schout bij nacht, de barones. Enig spoorwerk, leidde naar Benny's moeder in Maastricht, wier geheim telefoonnummer zonder blikken of blozen door het impressariaat van Benny was onthuld. Of zij al ooit van de ESB&F had gehoord? Waren de jongelui wellicht bij haar op bezoek geweest? Had ze hen al eens ontmoet? Mevrouw Nijman: "Nee hoor, maar ik kan me wel herinneren dat er bij een concert laatst in het Jekerdal studenten waren met een span-doe. Ik kon zelf niet zien wat er opstond, want ik stond nogal achteraan. Benny dacht dat het een grap was. Hij vond het wel leuk hoor, dat ze er waren. Maar achteraf had hij zijn twijfels. Ik dacht dat het wel serieus kon zijn."

Dit contact leverde dus geen nieuws op over de geheimzinnige fanclub, maar wel een leuk gesprek. Benny heeft een hele aardige moeder, reuze trots op haar zoon en altijd blij om over hem te kunnen vertellen: "Trots? Tuurlijk! Wat verwacht U anders. Altijd als hij in de buurt optreedt, ga ik naar zijn concerten. Maar ik ben ook een keer in Scheveningen geweest, in het Circustheater. Prachtig. Welke ik z'n mooiste plaat vindt? ...Och, het zijn er zoveel, ik vind alles wel mooi, nou ja, niet alles natuurlijk, maar...nee, echt de mooiste, ik zou het niet weten.

Ja, als heel klein kind al. Dan stond de radio aan en dan was hij maar aan het meezingen. Nee, ik heb hem helemaal niet achter de broek gezeten of gestimuleerd. Het kwam allemaal vanzelf. Toen hij zes jaar oud was, wilde hij een nieuw gitaartje voor Sinterklaas. Die waren toen nog niet zo duur, dus vooruit maar. Ik dacht: dat is iets voor één dag. Maar hij bleef erop rammelen en tokkelen. Op z'n achtste kreeg hij wat gitaarles, particulier en hij is er eigenlijk altijd mee door gegaan.

Nee hoor, van mij heeft hij dat talent niet. Nee, ik kan helemaal niet zingen, zeker nu niet meer. Van niemand in de familie. Nee, Benny heeft het helemaal van zichzelf. En van jongs af aan heeft hij het zelf ontwikkeld.

Denkt U echt, dat die studenten het goed menen? Dan moet ik dat Benny nog eens zeggen."

Nog een reeks telefoontjes met mensen die allemaal dachten dat ze wel wisten wie de initiatiefnemers van de club waren, maar het niet wisten, was nodig om tot het hart van de vereniging door te dringen: Roland Bezooyen, voorzitter en een van de vier

oprichters van de ESB7F. Tijdens een tjokvolle bijeenkomst met een aantal leden van de kamer van de voorzitter, werd duidelijk dat Benny de clubleden in het diepste van hun ziel raakt. Alle activiteiten staan in het teken van hem: een Benny-barbec Benny-teeshirts in lila (zijn favoriete kleur), een Benny-fietsverfavond om ook rijwielen van de clubleden een zachtpaars kleurtje te geven, zelfs de verjaardag van de voorzitter - aangekondigd op lila papier - wordt gevierd op de tonen van Benny muziek. En natuurlijk concertbezoeken. In het Jekerdal heeft de club een bloemstukje aangeboden aan Benny, die - och jeetje - niet van bloemen houdt en mochten fans zelfs met hun coryfee op de foto. Met een handtekening op de benen heeft de voorzitter een aantal leden wekenlang ongewassen rondgelopen. Dat Benny achteraf toch wat a terdochtig was over zoveel studententrouw, is nauwelijks voorstelbaar. Hoewel... Benny houdt blijkbaar niet van al teveel adoratie, want onlangs heeft hij zijn zevenhonderd leden tellende fanclub "De Vriendenkring" zelf opgeheven. Brieven van de ESB7F heeft hij nog altijd niet gereageerd. Achterrem.

De liefde voor Benny is ontvonkt in de studentendicotheek Studancing. Iedere donderdagavond schalt daar ter afsluiting een song van Benny door de zaal. Roland en zijn maten ontdekten hoe aangenaam zijn stem klonk, hoe meeslepend zijn melodietjes waren en hoe warm zijn teksten en besloten hun liefde uit te dragen en te delen. In het begin meldden zich vooral jongens aan bij de club, nu voeren de meisjes de boventoon. Wat vinden zij zo mooi aan Benny?

Ingrid: "Zijn stem vind ik zo ontzettend mooi. Zijn uiterlijk minder, hoewel..." droomt wat na over de tijd dat hij nog zo'n mooie lok had. Eenparig beamen aanwezigen dat het vooral zijn stem is die het 'm doet. Tijdens het gesprek zijn Benny onvermoeibaar op de achtergrond. Een zacht, ook wel zuiver maar wat melig geluid. Melige muziek ook. Maar dat wordt fel bestreden. Annette, die bij de club kwam uit gezelligheid maar ook om Benny te steunen: "In het begin kende ik nauwelijks muziek van hem. Maar als je hem vaker hoort ga je het echt steeds meer vinden. Hij heeft een heel warme stem." Benny maakt veel gebruik van bestaande buitenlandse melodietjes. Zo te horen is hij dol op Griekse en Spaanse muziek. Me nummertje is een nederlandse remake van zomerse vakantie-schlaggers uit de jaren 60, maar dat vindt men geen bezwaar.

Bram vertelt bewogen over de inhoud van Benny's teksten. "Die zijn echt goed. Ik heb wat te vertellen. Het Warte Gat bevoorbeeld over de mijnstreek enzo. Heel knap hoe hij tegenstellingen verwerkt in de tekst. Vrijgezel bijvoorbeeld. Het beeld dat je van een vrijgezel hebt, is dat hij alleen is. Benny zingt juist tegenovergesteld. Echt heel knap." Met enige moeite wordt ook nog genoe "Onze straat", een lied over roddelen, maar andere diepe teksten schieten zo ga niet te binnen. "Ja en verder de gewone liefdesliedjes." Hebben die ook iets dieps? Uni solo "O ja!!"

Het moeiteloos meezingen zit er nog niet zo in. Er is een activiteit ontwikkeld om Benny muziek van Benny op bandjes te zetten en in de vereniging te laten circuleren, om teksten vervolgens onder leiding van Voorzangers (-essen) in het hoofd te stampen. Een verplicht nummertje is "Vrijgezel". Wie dat niet uit het hoofd kent, hoort niet de ware liefhebbers en komt vermoedelijk ook niet door de selectie, uitgeoefend door twee bestuursleden. Alles is gericht op de bescherming van Benny en van de club tegen boze belagers van buiten. Er is een Schout bij nacht, een Benny guard, Interne advocaat, er zijn vier musketiers en cheerleaders. Allen pal voor Benny. V tegen Benny is, hoede zich. Wie Zijn Naam misbruikt moet zijn mond spoelen

Lucia Geurts